

แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

นางสาวนุชรา แสงสุข

ศูนย์วิทยพัทยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GUIDELINES FOR RECREATIONAL ACTIVITIES MANAGEMENT
IN CHILD DEVELOPMENT CENTER OF LOCAL GOVERNMENT ADMINISTRATION
IN THE VICINITY OF BANGKOK METROPOLIS

Miss Nuchara Sawangsuk

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Sports Science

Faculty of Sports Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑล
กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวนุชรา แสงวงสุข

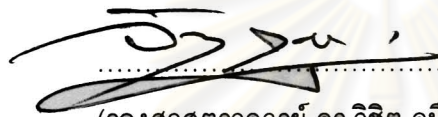
สาขาวิชา

วิทยาศาสตร์การกีฬา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต คณึงสุขเกษม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ)

กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ)

นุชรา แสงสุข : แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. (GUIDELINES FOR
RECREATIONAL ACTIVITIES MANAGEMENT IN CHILD DEVELOPMENT
CENTER OF LOCAL GOVERNMENT ADMINISTRATION IN BANGKOK
PERIMETER) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัช
วิชัย, 153 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น 9 แห่งในพื้นที่เขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามความ
คิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กใน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แนวทางการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบบสำรวจสถานที่ศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ โดยพิจารณาวิเคราะห์แนวทางการจัด
กิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยคือ 3.55 การเปรียบเทียบความ
แตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครอง เมื่อจำแนกตามเพศและอายุ พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มีความ
คิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในเรื่อง การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย

แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
เขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก
ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การ
ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะของอาคารสถานที่ และการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น ด้าน
เวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านอุปกรณ์ในการจัด
กิจกรรมนันทนาการ ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัด
กิจกรรมนันทนาการ และด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

สาขาวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา ..... ลายมือชื่อนิสิต นุชรา แสงสุข
ปีการศึกษา 2552 ..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

5178617739 : MAJOR SPORTS SCIENCE

KEYWORDS : RECREATIONAL ACTIVITIES / CHILD DEVELOPMENT CENTER / BANGKOK PERIMETER

NUCHARA SAWANGSUK : GUIDELINES FOR RECREATIONAL ACTIVITIES MANAGEMENT IN CHILD DEVELOPMENT CENTER OF LOCAL GOVERNMENT ADMINISTRATION IN THE VICINITY OF BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. TEPPRASIT GULTHAWATVICHAI, 153 pp.

The purpose of this research was to propose guidelines for recreational activities management in child development center of local government administration in Bangkok perimeters. Four hundred and fifty questionnaires were sent to parents of young children and 100 percent were returned. The experts interviewing was used to interview 9 directors and the check-list inventory of facility and equipment of child development center in the local government administration. Data were analyzed by using Percentage, Means, Standard Division, t-Test and One-way ANOVA as well as using LSD Method for multiple comparison at significant level of .05. The result were found :

There were the most overall agreement ($\bar{X} = 3.55$) for the opinion of the parents toward recreational activities management for developing children in child development center. The hypothesis testing found that the opinion of parents toward recreational activities management for developing children in child development center about children's developing physical activities were significantly different classified by education level at the significant level of .05.

Guidelines for recreational activities management in child development centers were consisted of activities for developing children that accord with the parents' opinions, developing potential of recreation areas management and creating recreational activities including time, venue, recreational facilities, leaders, participants and safety of recreational activities management.

Field of Study : Sports Science
Academic Year : 2009

Student's Signature Nuchara Sawangsuk
Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตาของ รองศาสตราจารย์เทพ ประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ให้กำลังใจ และให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ดำเนินทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้ง และตระหนักในพระคุณยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ และรองศาสตราจารย์ ดร. ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ดำเนินการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งกรุณาชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ รองศาสตราจารย์ ดร. ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ อาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา อาจารย์เกื้อ แก้วเกตุ และคุณรุ่งอรุณ เขียวพุ่มพวง ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง อาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ และคุณวีระชาติ ทศรัตน์ ที่กรุณาให้สัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและคุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการวิจัย และให้ความร่วมมือในการวิจัย ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ เพื่อนๆ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่คอยเป็นกำลังใจ มอบความรัก ความห่วงใย ตลอดจนสนับสนุนด้านทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมาย และประเภทของนันทนาการ.....	9
ทฤษฎีพัฒนาการเด็กเล็ก.....	15
กิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็ก.....	18
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	38
ประชากร.....	38
กลุ่มตัวอย่าง.....	39
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
กระบวนการดำเนินการวิจัย.....	45

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับแนว ทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น.....	47
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	47
ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	49
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม นันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนก ตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา.....	55
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	74
แบบสำรวจข้อมูลสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	75
แนวทางการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับปัญหาในการจัด กิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	78
ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์.....	88
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผลการวิจัย.....	106
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	118
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	118
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	118
รายการอ้างอิง.....	119
ภาคผนวก.....	123
ภาคผนวก ก รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น.....	124

	หน้า
ภาคผนวก ข รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	126
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือ.....	128
ภาคผนวก ง เครื่องมือในการทำวิจัย.....	146
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	153

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	47
2	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	48
3	จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด.....	48
4	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน...	49
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	50
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย.....	51
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ.....	52
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา.....	53
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม.....	54
10	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “ที” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ.	56

ตารางที่	หน้า
19	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัติดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของ ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน ภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา..... 65
20	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัติดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของ ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน เรื่องควรมีการจัติดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น แขนขา จำแนกตามระดับการศึกษา..... 66
21	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัติดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของ ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน เรื่องควรมีการจัติดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อเล็ก เช่น นิ้วมือ จำแนกตามระดับการศึกษา..... 67
22	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัติดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของ ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน เรื่องควรมีการจัติดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และทำให้ทำงานประสานกัน จำแนกตามระดับการศึกษา..... 68
23	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบ ค่า “เอฟ” ความคิดเห็นการจัติดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ของ ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา..... 69
24	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัติดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจัติดกิจกรรมฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง จำแนกตาม ระดับการศึกษา..... 70
25	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบ ค่า “เอฟ” ความคิดเห็นการจัติดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา ของผู้ปกครอง ของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตาม ระดับการศึกษา..... 71

ตารางที่	หน้า	
26	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “เอฟ” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา.....	72
27	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	73
28	จำนวน และร้อยละ ของสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร.....	76

 ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นทรัพยากรหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศชาติให้เกิดความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ในการวางแผนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น “เด็ก” ถือว่าเป็นรากฐานแห่งการพัฒนา เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า เพราะพวกเขาเหล่านี้จะต้องเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ อันจะส่งผลถึงการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ ดังคำกล่าวของเพลโต (Plato อ้างถึงใน ปราณี สาระจิตต์, 2538) ที่ว่า การเริ่มต้นเป็นจุดสำคัญที่สุดของงานทุกชนิด การเริ่มต้นงานชีวิตก็เช่นกัน โดยเฉพาะการเริ่มงานชีวิตของเด็กเล็ก ซึ่งเป็นระยะที่จะสร้างอุปนิสัยของเด็กเอง และเฮวพา เดชะคุปต์ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กในวัยแรกเริ่มของชีวิต หรือที่เรียกว่าเด็กปฐมวัย จัดได้ว่าเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของชีวิต ทั้งนี้เพราะพัฒนาการต่างๆ ด้านของมนุษย์ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ โดยเฉพาะด้านสติปัญญา จะเจริญมากที่สุดในช่วงนี้ และพัฒนาการใดๆ ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงอื่นๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก

การเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย หรือเด็กอนุบาล เป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เพราะเด็กในวัยนี้พร้อมที่จะรับการพัฒนา และพร้อมที่จะรับประสบการณ์อย่างหลากหลาย ตามที่ผู้ใหญ่จะจัดให้ การเลือกประสบการณ์เพื่อจัดให้เด็กในวัยนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่ง การให้เรียนรู้ประสบการณ์ที่เหมาะสมและถูกต้องแก่เด็กวัยนี้จึงเท่ากับว่าเราได้สร้างพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการเรียนรู้ เด็กทุกคน มีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาศักยภาพตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพ และรัศมี เชื้อเจ็ดตน (2539) ได้กล่าวไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก มีผลต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกของเด็ก เด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีพฤติกรรมเหมาะสมในการแสดงออกหรือไม่มากนักน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อเด็ก

ดนู จีระเดชากุล (2538) กล่าวว่า วัยเด็กเล็กเป็นวัยที่เด็กกำลังปรับตัว เริ่มจะเรียนรู้ ดังนั้นการให้เด็กเข้าเรียนในโรงเรียนเด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาลก็เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กมี

ความพร้อมทางด้านต่างๆ เด็กจะยังไม่สามารถเรียนหนังสือได้ เพราะความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ของเด็กจากการที่เด็กเคยได้มีความคุ้นเคย และผูกสัมพันธ์ จากบุคคลในครอบครัวไปสู่การได้พบปะสัมผัสกับสังคมนอกบ้านกับพวกเพื่อนที่อยู่ในวัยเดียวกันหรือวัยใกล้เคียงกัน เป็นการวางรากฐานของการก้าวสู่สังคมให้แก่เด็กเมื่อเจริญเติบโตขึ้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาประชาชนในพื้นที่ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชน ผู้ปกครอง ได้รับบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่ว่าจะเป็้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมืองพัทยาที่ดี ล้วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้มาตรฐาน

ทั้งนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551) ได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านอาคารสถานที่ไว้ดังนี้ คือ

1. ที่ตั้ง

สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม และต้องไม่อยู่ในพื้นที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย

2. จำนวนชั้นของอาคาร

ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสม

3. ทางเข้า - ออก

ทางเข้า - ออก จากตัวอาคาร ต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใด ๆ ขึ้น โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า - ออก 2 ทาง

4. ประตู - หน้าต่าง

ประตู - หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง นอกจากนี้ บริเวณประตู - หน้าต่าง ๆ ไม่ควรมีสสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้น ช่องทางลม และแสงสว่าง

5. พื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย นอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะ หรือจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนตามความเหมาะสม

6. พื้นที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีพอสสมควรกับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ก็ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัด หรือในสวนสาธารณะ เป็นต้น

7. รั้ว

ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า - ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

ทั้งนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551) ยังได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านมาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก โดยกล่าวไว้ว่า การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กมีดังนี้ 1) พัฒนาการทางด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ 3) พัฒนาการด้านสังคม 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา

สมบัติ กาญจนกิจ (2544) กล่าวว่าไว้ว่ากิจกรรมนันทนาการช่วยส่งเสริมและพัฒนารองค้ำรวมของบุคคลซึ่งรวมถึงการพัฒนาร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ และสติปัญญา และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของสังคมซึ่งกิจกรรมนันทนาการมีรูปแบบที่หลากหลาย และดนุ จีระเดชากุล (2538) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กเป็นการปลูกฝังค่านิยม ทักษะคติให้แก่เด็ก และเป็นการวางกรอบของความเจริญงอกงามที่ดีให้แก่เด็ก

นอกจากนั้น กิจกรรมนันทนาการ มีผลให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน จึงมีผลดีต่อสุขภาพจิตของเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ กล่าวคือ การที่เด็กได้มีโอกาสเล่นและแสดงออกอย่างอิสระ ได้เคลื่อนไหวทุกส่วนของร่างกาย เด็กจะเกิดความปลอดโปร่ง สดชื่น ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้ที่มีเหตุผล ขณะเดียวกันการที่เด็กได้เล่นรวมกลุ่มกัน ได้สนุกสนานด้วยกัน จึงเสริมสร้างด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความรัก ความสามัคคี เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มพวก อันจะนำไปสู่สถาบันทางสังคมที่ดีและมั่นคงภายในภาคหน้าด้วย จึงกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าทั้งในส่วนของอาคารสถานที่ และการจัดกิจกรรมนันทนาการเด็กเล็ก เป็นการจัดดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเอง ทั้งนี้มีนักวิชาการ ได้ให้ความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้ดังนี้

อรุณี หวดาล (2537) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ตรงตามความต้องการและความสนใจของผู้ปกครอง

นิภาพรรณ หงส์ชูเกียรติ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนเพื่อการพัฒนาเด็ก ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ทุกฝ่ายจะต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความเชื่อมโยง เชื่อมต่อ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันในการพัฒนาอย่างถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

ดังนั้น การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีความร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองของเด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในส่วนของอาคารสถานที่ และกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านต่างๆ รวมทั้งสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งการวิจัยนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยศึกษากิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านต่างๆ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ลักษณะของอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

- ขอบเขตด้านพื้นที่** ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีพื้นที่อยู่ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร ได้แก่ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ
- ขอบเขตด้านประชากร** ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฉพาะที่อยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

คำจำกัดความของการวิจัย

แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง วิธีการดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การพัฒนาการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะของอาคารสถานที่ และการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาค่าเด็ก อายุระหว่าง 3 - 5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เขตปริมณฑล หมายถึง จังหวัดที่ตั้งอยู่โดยรอบกรุงเทพมหานคร ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร

กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี ประกอบไปด้วย 4 ด้านคือ กิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย กิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ กิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา และกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม

สภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง ลักษณะปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

ผู้ปกครองของเด็กเล็ก หมายถึง บิดา มารดา พี่ ลุง ป้า น้า อา ปู่ ย่า ตา และยาย ของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้ปกครองจำนวน 1 คนเป็นตัวแทนของเด็กเล็กจำนวน 1 คน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

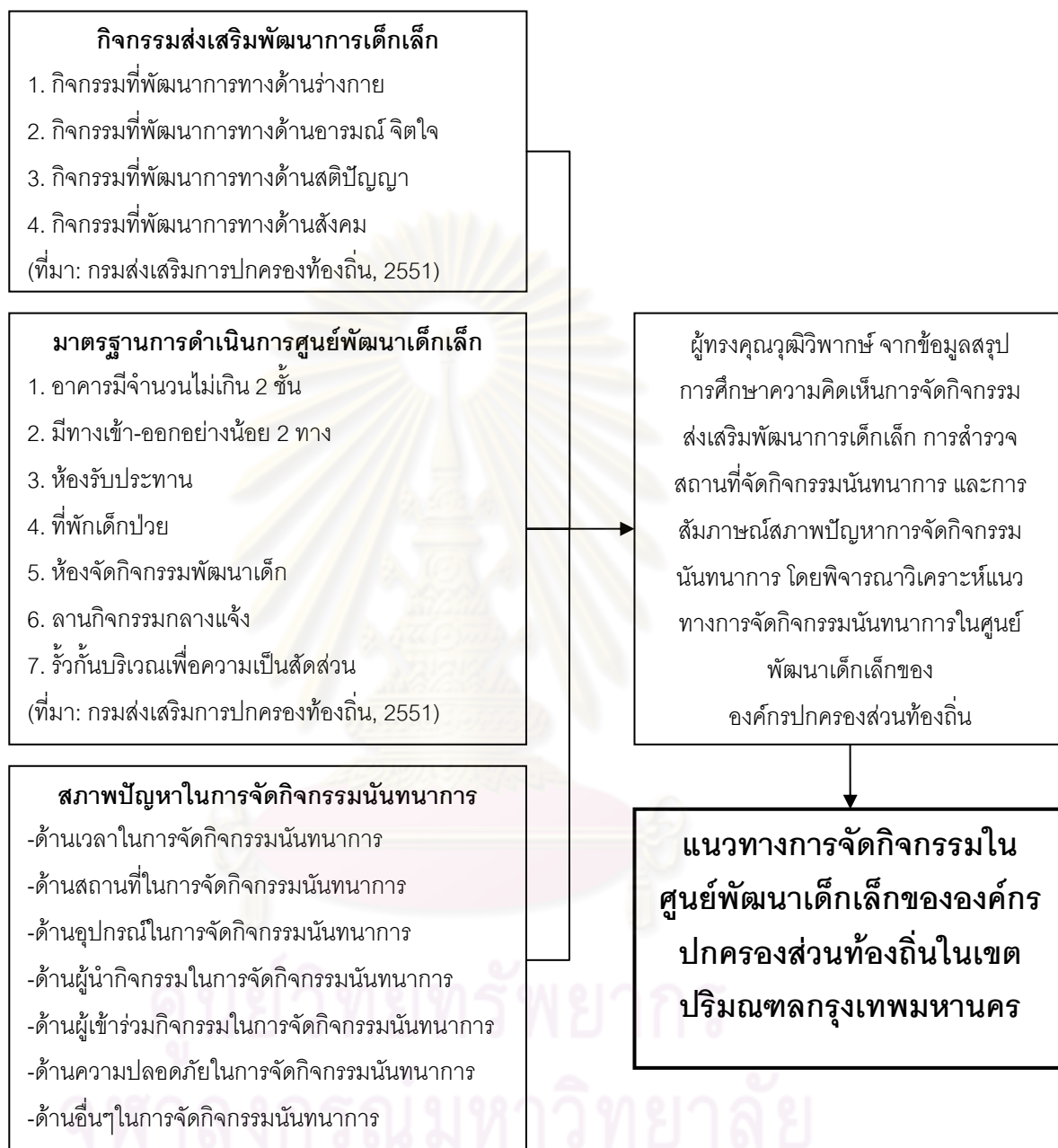
1. ได้ทราบแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

2. ได้ทราบสภาพปัญหาการการจัดกิจกรรมนันทนาการที่พบในปัจจุบันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

1. ความหมาย และประเภทของนันทนาการ
2. ทฤษฎีพัฒนาการเด็กเล็ก
3. กิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็ก
4. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมาย และประเภทของนันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ (Recreation)

สมบัติ กาญจนกิจ (2546) ได้อธิบายในหนังสือ หลักการนันทนาการ ว่า นันทนาการเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคมโดยใช้เวลาว่างหรือเวลาอิสระเข้าร่วมกิจกรรม ในรูปแบบที่หลากหลายตามความสมัครใจและสนใจ นันทนาการมีความหมายหลากหลายประการ พอสรุปได้ดังนี้

1. นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่นหรือสร้างพลังขึ้นมาใหม่

(Re+Fresh, Re+Creation) เป็นความหมายเริ่มแรกที่ได้มีการอธิบายว่า การที่บุคคลได้รับประทานอาหารเข้าไปแล้วเปลี่ยนเป็นพลังงาน โดยแรงขับภายใน จะทำให้เขาต้องใช้พลังงานในรูปแบบของการเคลื่อนไหวหรือทำกิจกรรมต่างๆแล้วก่อให้เกิดการเหนื่อย เมื่อยล้า ดังนั้นบุคคลจึงต้องนันทนาการเพื่อสร้างพลังงานขึ้นมาใหม่หรือสร้างความสดชื่นขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งหรือการที่บุคคลมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อสร้างความสดชื่นและพลังงานขึ้นมาใหม่ในรูปแบบของการเล่น การแสดงออกในด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ งานอดิเรก หรือไปท่องเที่ยว เป็นต้น ถือเป็นกิจกรรมนันทนาการทั้งสิ้น

2. นักการศึกษาและนักสังคมศาสตร์อธิบายความหมายที่สองไว้ว่า “นันทนาการ” หมายถึง กิจกรรม(Activities) ซึ่งมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย การที่บุคคลหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความสนใจของตน แล้วก่อให้เกิดผลพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน และ/หรือ

สุขสงบ กิจกรรมในที่นี้หมายถึง กิจกรรมประเภทเกม กีฬา ศิลปะ ดนตรี การแสดงละคร การเดินทางท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม งานอาสาสมัคร งานอดิเรก กีฬาทำทาย เป็นต้น

3. นันทนาการ หมายถึง กระบวนการ (Process) กล่าวคือ นันทนาการเป็นกระบวนการในการพัฒนาประสบการณ์ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลหรือสังคม โดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการต่างๆเป็นสื่อ ในช่วงเวลาว่าง เวลาอิสระ โดยที่บุคคลเข้าร่วมโดยสมัครใจหรือแรงจูงใจแล้วส่งผลให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน และสงบสุข

4. นันทนาการ หมายถึงสวัสดิการสังคม (Social Welfare) นันทนาการคือ สถาบันทางสังคม สวัสดิการทางสังคม ซึ่งรัฐบาลและฝ่ายบริหารท้องถิ่นจะต้องมีหน้าที่จัดการบริหารแก่ชุมชนเพื่อสร้างบรรยากาศของเมืองและของประเทศให้น่าอยู่ มีความอบอุ่นใจ เช่น การบริการจัดอุทยานแห่งชาติ วนอุทยานแห่งชาติ ศูนย์เยาวชน สวนสาธารณะ เป็นต้น

เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2551) ได้ให้ความหมายของนันทนาการไว้ว่า นันทนาการ (Recreation) หมายถึง กิจกรรมเวลาว่างที่สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ มีคุณค่า สำหรับบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจและส่งผลโดยตรงต่อผู้เข้าร่วม ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ซึ่งเป็นเป้าหมายของนันทนาการ คือ การกระทำให้ชีวิตมีคุณภาพ หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ นั่นคือมีความสุขที่สมบูรณ์ประกอบด้วยสองส่วนได้แก่ สุขภาพทางกายและสุขภาพจิตใจ นอกจากนี้ ยังมีผลพลอยได้อื่นๆ อีกมากมาย

สำนักส่งเสริมและพัฒนา นันทนาการ (2546) ได้อธิบายความหมายของนันทนาการไว้ว่า นันทนาการ เป็นคำที่มาจาก “สันนนาการ” ที่บัญญัติโดยพระยาอนุমানราชชนหรือเสถียรโกเศศ ซึ่งมาจากคำว่า นันทน หมายความว่า ร่าเริง สนุกสนาน สันธิกับคำว่า อาการ เรียกว่า “นันทนาการ” หมายถึง อาการที่สนุกสนาน ร่าเริง และคำว่านันทนาการ (Recreation) มาจากภาษาลาตินว่า Recreatio หมายถึงการทำให้สดชื่น นันทนาการเป็นกิจกรรมที่ทำให้มนุษย์มีการกลับคืนมาทำงาน หรือใช้นันทนาการเพื่อการสร้างแรงจูงใจให้อยากทำงาน

ประเภทของนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจและคณะ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนันทนาการมีรูปแบบที่หลากหลายมากมาย การนำมาใช้จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงลักษณะของกิจกรรมนั้นๆ ว่า จะส่งผลต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างไร เนื่องจากความหลากหลายของกิจกรรมนั่นเอง จำเป็นต้องมีการจัดรูปแบบต่างๆ ของกิจกรรมเพื่อทำไปให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2551) ได้กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมนันทนาการ 16 ประเภท โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กิจกรรมเกมกีฬาและการละเล่น

กิจกรรมเกม กีฬา และการละเล่น เป็นกิจกรรมการออกกำลังกายส่งเสริมสุขภาพ และเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีลักษณะเป็นกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถผู้เล่น ซึ่งใช้ร่างกายเป็นสื่อแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรม และจะส่งผลต่อการพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2. กิจกรรมศิลปะ ทัศนกรรม และงานฝีมือ

เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่ามาก ให้ความสุขใจ เกิดสุนทรีย์แก่ผู้ปฏิบัติและผู้มีส่วนร่วม ได้ผลงานที่เป็นรูปธรรมในสิ่งที่ประดิษฐ์หรือสร้างสรรค์ขึ้นมา ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ อีกทั้งยังมีประโยชน์ในการฝึกสภาพจิตใจบุคคลในด้านต่างๆ ได้ดีกิจกรรมหนึ่ง ศิลปะถือเป็นมรดกของมวลมนุษย์ สะท้อนถึงแนวทางวิถีของมนุษย์

3. กิจกรรมการร้องเพลงและดนตรี

เป็นกิจกรรมบันเทิงใจที่สามารถร่วมกิจกรรมได้ง่าย สะดวก สามารถเป็นได้ทั้งผู้ปฏิบัติหรือผู้ชมซึ่งต่างก็มีความสุข เป็นกิจกรรมที่จัดแบบง่ายๆ ได้จนถึงขั้นที่มีความยิ่งใหญ่ ซึ่งกิจกรรมการร้องเพลงและเล่นดนตรียังแสดงออกถึงพื้นฐานความเป็นมาของบุคคลและเชื้อชาติ แสดงถึงความมีอารยธรรมและความแตกต่างของชนชาติต่างๆ

4. กิจกรรมเข้าจังหวะและการเต้นรำ

เป็นกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ ดนตรี เสียงเพลง หรือเสียงที่กำหนดขึ้น เป็นกิจกรรมที่แสดงออกด้วยท่าทางลีลาต่างๆ สะท้อนความรู้สึกภายในของบุคคลได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้กิจกรรมประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะยังช่วยส่งเสริมระบบประสาทสั่งงานของกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ให้เคลื่อนไหวตามการสั่งการให้ลงจังหวะ เป็นการฝึกการควบคุมระบบสั่งการของกล้ามเนื้อที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวร่างกาย เมื่อมองย้อนกลับไป กิจกรรมเข้าจังหวะในอดีตของบุคคลจะเป็นกิจกรรมแสดงออกถึงการถ่ายทอดบางส่วนของวิถีการดำรงชีพของคนแต่ละบุคคลแต่ละเชื้อชาติได้

5. กิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรม

ภาษาแสดงถึงความเป็นชาติ กิจกรรมด้านภาษาจึงเป็นกิจกรรมที่สะท้อนถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละชาติแต่ละภาษา ซึ่งเป็นสิ่งบ่งบอกถึงความเป็นเอกราช อิสระ มีอารยธรรมลักษณะกิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรม จึงเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมปัญญา ความคิด

ให้ความรู้สึกสุนทรีย์ทางอารมณ์ เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชาติแต่ละภาษา โดยเฉพาะของไทย มีกิจกรรมด้านวรรณกรรม อ่าน เขียน มาช้านาน และการแต่งประพันธ์ต่างๆ โดยเป็นกลอน วรรณคดี เรื่องสั้น ปริศนาคำทาย ฯลฯ

6. กิจกรรมการแสดงและการละคร

การแสดงและการละครเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีความเป็นมาตามอารยธรรมของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบันสถาบันบันเทิงเป็นที่สร้างสรรคศิลปะของบุคคลให้แสดงออกด้วยความสุนทรีย์ ช่วยให้บันเทิงตลอดจนผ่อนคลาย แสดงออกซึ่งยุคสมัยของการใช้ชีวิตของกลุ่มคน หรือความเป็นอยู่ของชุมชนในขณะนั้น ลักษณะกิจกรรมการแสดงได้แก่ ภาพยนตร์ ละคร รวมถึงการแสดงการเล่นต่างๆ ที่นำมาเสนอหรือแสดงให้ชม เช่น มายากล การแสดงนานาชาติ เป็นต้น

7. กิจกรรมงานอดิเรก

เป็นกิจกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ที่ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมเพื่อผ่อนคลาย เพลิดเพลิน ซึ่งส่งผลต่อคุณค่าทางจิตใจของผู้กระทำ อีกทั้งยังส่งผลพลอยได้เป็นชิ้นงานหรือเป็นรูปธรรมด้วย ลักษณะของงานอดิเรกขึ้นอยู่กับความสนใจของแต่ละบุคคล ถ้าจะนำกิจกรรมใดมาใช้กับตนเอง เช่น งานฝีมือและงานประดิษฐ์ การปลูกต้นไม้ทำสวน เลี้ยงสัตว์ อ่านหนังสือ ฟังเพลง เล่นดนตรี การสะสม ฯลฯ โดยทั่วไปมักจะคิดว่าการทำงานอดิเรก เป็นกิจกรรมเฉพาะคนวัยผู้ใหญ่ หรือวัยสูงอายุเท่านั้น แต่ที่จริงแล้วงานอดิเรกนั้นเป็นกิจกรรมของบุคคลทุกๆ วัย

8. กิจกรรมทางสังคม

กิจกรรมทางสังคมเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกับผู้อื่นทั้งบุคคลในครอบครัวและบุคคลนอกครอบครัว เป็นงานสังสรรค์กิจกรรมตามประเพณี หรือกิจกรรมของชุมชน โดยมักจะร่วมกับพิธีกรรมต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานบวช งานคล้ายวันเกิด งานเลี้ยงในโอกาสต่างๆ

9. กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้ง หรือกิจกรรมนอกสถานที่ หรือกิจกรรมนอกเมือง เป็นกิจกรรมแสดงออกซึ่งความต้องการของมนุษย์ที่ต้องการความอิสระ ทำท่าย ค้นหาลักษณะใหม่ และเข้าหาธรรมชาติ ลักษณะกิจกรรมกลางแจ้งได้แก่ กิจกรรมค่าย การท่องเที่ยว กิจกรรมผจญภัย กีฬากลางแจ้ง ฯลฯ

10. กิจกรรมพิเศษ

กิจกรรมพิเศษ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นหรือกระทำเป็นพิเศษ แล้วแต่กรณีเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน หรือจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ เช่น กิจกรรมที่จัดในวันสำคัญต่างๆ การจัด

กิจกรรมขึ้นโดยเฉพาะเพื่อจุดมุ่งหมายใดจุดมุ่งหมายหนึ่ง เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วม สามารถจัดได้ ทั้งเป็นกิจกรรมบุคคล กิจกรรมของหน่วยงานหรือองค์กร เป็นกิจกรรมของชาติ หรือนานาชาติ

11. กิจกรรมอาสาสมัครและบริการ

กิจกรรมอาสาสมัครและบริการเป็นกิจกรรมที่กระทำเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ การบริการ สาธารณะ เป็นความพึงพอใจ สมครใจของผู้ปฏิบัติในการช่วยเหลือชุมชนหรือประเทศชาติ ตลอดจนคนสาถนนานาชาติ ส่งผลต่อการสุขใจที่ได้กระทำ ช่วยให้สภาพสังคมดี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กิจกรรมอาสาสมัครได้แก่ กิจกรรมพัฒนาสถานที่พัฒนาชุมชน อาสาบรรเทา สาธารณะภัย ตลอดจนกิจกรรมของชาติและนานาชาติ โดยมากมักจะเป็นบุคคลหรือองค์กร เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ เช่น ชมรม สมาคม มูลนิธิต่างๆ เป็นต้น

12. กิจกรรมท่องเที่ยวทัศนศึกษา

การท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมกลางแจ้งกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งเป็นการเดินทาง การย้าย ไปสถานที่ใหม่ชั่วคราว เป็นการเปลี่ยนจากที่เคยเป็นเพื่อความเพลิดเพลิน สุขใจ และได้พบสิ่งใหม่ ช่วยให้มีโลกทัศน์กว้างไกลต่างกับการอยู่ค้ำ คือที่รูปเป็นการดำเนินการต่างกัน คือการท่องเที่ยว ไม่จำเป็นต้องเป็นกิจกรรมที่เข้าใกล้กับธรรมชาติเหมือนกับการอยู่ค้ำ ลักษณะการท่องเที่ยว มีจุดมุ่งหมาย โดยจุดมุ่งหมายหนึ่งหรือหลายจุดมุ่งหมายก็ได้ ยกเว้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Biotourism) จะมีลักษณะเข้าหาธรรมชาติเช่นเดียวกับกิจกรรมค้ำ

13. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับ บุคคล เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าในด้านมนุษยสัมพันธ์ รู้จักการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยมาก มักจะสอดแทรกจุดประสงค์หรือเป้าหมายอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ร่วมกิจกรรม เช่นวิธีการทำงาน ร่วมกันการพัฒนาบุคคลและองค์กร เป็นต้น

14. กิจกรรมเพื่อความสงบสุขและพัฒนาจิตใจ

กิจกรรมเพื่อความสงบสุขและพัฒนาจิตใจ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้บุคคลมีความสุขทางใจ เป็นสำคัญ เป็นกิจกรรมพัฒนาจิตใจผู้ร่วมกิจกรรม ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบันการใช้ชีวิตของบุคคล มีความวุ่นวาย สังคมสับสน ผู้คนเอาวัดเอาเปรียบ ขาดความเอื้ออาทร กิจกรรมเพื่อความสงบสุข และพัฒนาจิตใจจะช่วยรู้จักการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขมีความพอเพียงได้ เช่น การเข้าวัดฟังธรรม ปฏิบัติสมาธิ

15. กิจกรรมพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลมีสุขภาพที่ดีในรูปแบบของการออกกำลังกาย นอกเหนือจากกิจกรรมกีฬาแล้ว ยังมีทั้งการออกกำลังกาย หรือบริหารร่างกายโดยใช้อุปกรณ์และไม่ใช้อุปกรณ์ เช่น ตามสถานบริการ บางกิจกรรมใช้การกำหนดลมหายใจ การใช้สมาธิ ประทับ การออกกำลังกาย ได้แก่ โยคะ ชิกง การเดินแอโรบิก กิจกรรมประกอบจังหวะ ฯลฯ

16. กิจกรรมบันเทิงและสนทนา

การสนทนาพูดคุย เป็นกิจกรรมที่มีมาดั้งเดิมของมนุษย์เพื่อการสื่อสาร ซึ่งการสนทนาที่เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินได้สาระ จึงนับเป็นนันทนาการ ซึ่งรวมถึงการเล่าเรื่องต่างๆ เช่นการเล่านิทาน เล่าเรื่องขำขัน หรือเรื่องราวให้แง่คิด ฯลฯ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544) ได้ระบุประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม (Art and Crafts)
2. กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา (Games and Sports)
3. กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ (Dances)
4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา (Tourism and Traveling)
5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข
6. กิจกรรมนันทนาการการละคร (Drama)
7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก (Hobby)
8. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง (Music and Singing)
9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง (Outdoor Recreation)
10. กิจกรรมนันทนาการสังคม (Social Recreation)
11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Events)
12. กิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน) (Reading, Speaking and Writing)
13. กิจกรรมนันทนาการการบริการอาสาสมัคร (Voluntary Service)
14. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ
15. กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์และมนุษย์สัมพันธ์ (Group Process)

สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ (2545) ได้ระบุชนิดของกิจกรรมนันทนาการไว้ดังนี้

1. งานศิลปหัตถกรรม
2. งานอดิเรก
3. การเต้นรำ-ฟ้อนรำพื้นเมือง และกิจกรรมเข้าจังหวะ

4. การละคร-การละเล่นพื้นเมือง
5. การดนตรี-ร้องเพลง
6. เกม-กีฬา
7. กิจกรรมนอกเมือง
8. กิจกรรมอาสาสมัคร
9. กิจกรรมทางสังคม
10. กิจกรรมอ่าน-พูด-เขียน
11. กิจกรรมพิเศษ

เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2551) กล่าวไว้ว่า แหล่งนันทนาการนับว่ามีความสำคัญ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการนันทนาการและเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการอาจกระทำได้ในสถานที่หรือแหล่งนันทนาการต่างๆ ขึ้นอยู่กับชนิดและประเภทของ กิจกรรมนันทนาการที่มีอยู่อย่างหลากหลาย รวมทั้ง วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ

สำนักส่งเสริมและพัฒนา นันทนาการ (2546) ได้กำหนดขอบข่ายของนันทนาการในแง่ ของแหล่งนันทนาการไว้ดังนี้

1. นันทนาการในบ้าน (Family Recreation)
2. นันทนาการในโรงเรียน (School Recreation)
3. นันทนาการสาธารณะ (Public Recreation)
4. นันทนาการเทศบาล (Municipal Recreation)
5. นันทนาการชุมชน (Community Recreation)
6. นันทนาการในชนบท (Rural Recreation)
7. นันทนาการในโรงงาน (Industrial Recreation)
8. นันทนาการในโรงพยาบาล (Hospital Recreation)
9. นันทนาการอาสาสมัคร (Voluntary Recreation)
10. นันทนาการที่เป็นอาชีพ (Professional Recreation)

2. ทฤษฎีพัฒนาการเด็กเล็ก

มีนักจิตวิทยาและนักจิตวิเคราะห์หลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการซึ่ง เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กเล็กไว้มากมายดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการ Theory of Development ของ فروยด์ (Froud's theory of personal Development) ซึ่งเห็นว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากแรงจูงใจหรือแรงขับ และพื้นฐานที่กระตุ้นให้คนมีพฤติกรรมคือ สัญชาตญาณทางเพศ (sexual instinct) فروยด์ แบ่งระยะพัฒนาการของมนุษย์ออกเป็น 5 ระยะด้วยกัน คือ

1. ระยะปาก (Oral Stage) เป็นระยะที่เด็กมีความพึงพอใจกับการใช้ปากโดยการดูด หรือกลิ้ง คือเริ่มตั้งแต่แรกเกิด จนถึงประมาณอายุ 2 ปี ในระยะนี้ถ้าเด็กไม่ได้รับการตอบสนองที่เพียงพอ อาจทำให้เด็กโดยขึ้นมีปัญหา ดังนี้ คือ ทะดินสอ ปากกา เคี้ยวหมากฝรั่ง

2. ระยะทวารหนักหรือขั้วถ่าย (Anal Stage) เป็นระยะที่เด็กได้รับความพึงพอใจถ้าไม่ขั้วถ่ายอยู่ในช่วงอายุ 2-3 ปี ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อพ่อแม่เข้มงวดกวดขันกับการฝึกขั้วถ่ายเด็กมากเกินไปในระยะนี้ คือ โดยขึ้นเด็กจะมีนิสัยดื้อรั้น เข้มงวดกวดขัน เจ้าระเบียบ และมีอารมณ์เครียดบ่อยๆ ได้

3. ระยะอวัยวะเพศ (Phallic Stage) อยู่ในช่วง 3-6 ปี เป็นระยะที่เด็กสนใจอวัยวะเพศ เป็นระยะที่เด็กสนใจเล่นอวัยวะเพศของตน สนใจแตกต่างระหว่างเพศหญิง และเพศชาย เด็กเริ่มสนใจความรักจากพ่อแม่ ที่มีความตรงข้ามกับตนเอง และเลียนแบบพฤติกรรมพ่อแม่ที่มีเพศเดียวกันกับตน (Odious complex)

4. ระยะแฝงหรือระยะพัก (Latency Stage) อายุ 6 Puberty เป็นระยะที่เด็กกำลังเพ่งความสนใจไปอยู่ที่พัฒนาการด้านสติปัญญาและทางสังคม มีเพื่อนสนิทเพศเดียวกัน สนใจบทบาททางเพศของตน

5. ระยะสนใจเพศตรงข้าม (Genital Stage) ระยะวัยรุ่นจนถึงผู้ใหญ่ เด็กจะเริ่มสนใจเพื่อนต่างเพศ ด้วยความรัก เตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ ต้องการความสนใจและการยอมรับจากสังคม

ทฤษฎีพัฒนาการของเปียเจต์ (Piaget's theory of cognitive Development) เปียเจต์ได้กล่าวถึง พัฒนาการทางความรู้ และความเข้าใจ หรือสติปัญญาความคิด หรือ สติปัญญา หมายถึง การที่บุคคลสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม สามารถดัดแปลงความคิด และการแสดงออกของตนได้ดี เปียเจต์ จึงได้แบ่งพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจ ความคิด หรือ สติปัญญาออกเป็น 4 ระยะ คือ

1. ระยะของการใช้ร่างกายและประสาทสัมผัส (Sensory moter period) อายุ 0-2 ปี ในระยะนี้พฤติกรรมของเด็กอยู่กับการเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่ เช่น การดูด การมอง การไขว่คว้า พฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นลักษณะปฏิกิริยาสะท้อน ยังไม่สามารถเข้าใจ เด็กยังสามารถแยก

ตนเองออกจากสิ่งแวดล้อมได้ เด็กวัยนี้ยังไม่สามารถแยกตนเองออกจากมารดาได้ เมื่ออายุ 7 เดือน เด็กเริ่มแยกมารดากับสิ่งแวดล้อมได้ เด็กจะเริ่มกลัวคนแปลกหน้า (Separate anxiety)

2. ระยะของการเริ่มมีความคิดและเข้าใจ (Pre-Operational period) อายุ 2-7 ปี แบ่งออกเป็น 2 ระยะย่อยๆ คือ

2.1 ขั้นก่อนเกิดสิ่งก้ำปี (Pre-conceptual thought) 2-4 ปี ในระยะนี้เด็กจะพัฒนาเรื่องของการใช้ภาษา รู้จักคำสัมพันธ์ของสิ่งของมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ สิ่งต่างๆ แต่ยังไม่สมบูรณ์ และยังไม่เห็นเหตุผล

2.2 ขั้นการคิดแบบสัญชาตญาณ (Intuitive thought) 4-7 ปี เด็กจะมีเหตุผลมากขึ้น แต่การคิดยังออกมาในรูปของการรับรู้มากกว่า เด็กจะมีพัฒนาการรับรู้อย่างรวดเร็ว เด็กจะมีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่ง คือ เชื่อตัวเองโดยไม่ยอมเปลี่ยนความคิดและเชื่อในเรื่องของการทรงภาวะเดิมของวัตถุ

3. ขั้นของการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (Concrete Operational period) 7-11 ปี เด็กเริ่มคิดอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่ไม่เคยเข้าใจมาก่อน และเริ่มเข้าใจลักษณะมวลสารที่เท่ากันและการเปลี่ยนรูปร่าง สามารถนำความรู้หรือเหตุการณ์ในอดีตมาแก้ปัญหาในเหตุการณ์ใหม่ๆ

4. ขั้นของการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงนามธรรม (Formal Operational period) 11-15 ปี เป็นขั้นสูงสุดของพัฒนาการของความเข้าใจ เด็กสามารถคิดและเข้าใจเหตุผลในเชิงนามธรรม สามารถแก้ปัญหาและเริ่มทำงานแบบผู้ใหญ่ได้

ทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson's psychosocial stage of Development) อีริกสันได้สรุปว่า ประสพการณ์และการเลี้ยงดูที่ทารกได้รับมีส่วนสำคัญในการสร้างบุคลิกภาพ ให้กับเด็ก ความรัก ความอบอุ่น จากครอบครัว ทั้งบิดา มารดา และญาติมิตรจะทำให้ทารกเติบโตมีความมั่นใจในตนเอง มีความไว้วางใจบิดามารดา และบุคคลอื่น โดยอีริกสัน ได้แบ่งพัฒนาการตามความต้องการของสังคมของบุคคล ว่า Psychosocial stage ออกเป็น 8 ระยะ คือ

1. Trust and Mistrust แรกเกิด – 1 ปี (หรือระยะความไว้วางใจและไม่ไว้วางใจ) ความอบอุ่นที่เกิดขึ้นจากครอบครัวจะทำให้เด็กเชื่อถือไว้วางใจต่อโลกไว้วางใจคนอื่น ทำให้กล้าที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่

2. Autonomy and Doubt อายุ 1-3 ปี (ระยะที่มีอิสระกับความสงสัยไม่แน่ใจ) เป็นระยะที่เด็กพยายามใช้คำพูดของตนเอง และสำรวจโลกรอบๆ ตัว ถ้าพ่อแม่สนับสนุนจะทำให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง และมีอิสระ ส่งเสริมความสามารถของเด็ก

3. Initiative and guilt อายุ 4-5 ปี (ระยะมีความคิดริเริ่มกับความรู้สึกผิด) เด็กจะชอบเล่น และเรียนรู้บทบาทของสังคม ริเริ่มทางความคิดจากการเล่น เด็กที่ถูกห้ามไม่ให้ทำอะไรในสิ่งที่เขาอยากทำ เป็นเหตุให้เด็กรู้สึกผิด ตลอดเวลา บิดามารดาควรพิจารณาว่ากิจกรรมใดที่ปล่อยให้เด็กทำได้ ก็ให้เด็กทำ จะได้เกิดคุณค่าในตัวเอง ลดความรู้สึกผิดลงได้

4. Industry and Inferiority อายุ 6-11 ปี (ระยะ มีความขยันหมั่นเพียรกับความรู้สึกมีปมด้อย) เด็กจะเริ่มมีทักษะทางด้านร่างกายและสังคมมากขึ้น โดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เด็กเริ่มมีการแข่งขันกันในการทำงาน เด็กวัยนี้จะชอบให้คนชม ถ้าขาดการสนับสนุนอาจทำให้เกิดความรู้สึกมีปมด้อย

5. Intimacy and role diffusion 12-20 ปี ระยะมีเอกลักษณ์ของตนเองกับความไม่เข้าใจตนเอง เป็นระยะที่เด็กเริ่มสนใจเพศตรงข้ามรู้จักตนเอง ว่าเป็นใคร ถนัดด้านใด สนใจอะไร และถ้าเด็กมีความรู้สึกไม่เข้าใจตนเองก็จะเกิดความสับสน ในตนเอง และล้มเหลวในชีวิตได้

6. Intimacy and Isolation 21- 25 ปี (ระยะความใกล้ชิดสนิทสนมกับความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้าง) เป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ใช้ชีวิตแบบผู้ใหญ่ทำงานเพื่อประกอบอาชีพ สร้างหลักฐาน มีความรักความผูกพัน

7. Geniactivity and self absorption อายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป ระยะให้กำเนิดและเลี้ยงดูบุตร วัยผู้ใหญ่ถึงวัยกลางคน มีครอบครัว มีบุตร ได้ทำหน้าที่ของพ่อแม่

8. Integrity and Despair อายุ 50 ปีขึ้นไปเริ่มเข้าสู่วัยชรา ระยะความมั่นคง วัยที่ต้องยอมรับความจริงของชีวิต ระลึกถึง ความทรงจำในอดีต ถ้าอดีตที่ผ่านมาแล้วประสบความสำเร็จ จะทำให้มีความมั่นคงทางจิตใจ

จะเห็นได้ว่าในแต่ละทฤษฎีได้ให้ความสำคัญกับพัฒนาการด้านต่างๆ ในวัยเด็ก ทั้งนี้เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่เป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้และพัฒนาการต่างๆ ที่สำคัญที่สุดของมนุษย์

3. กิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็ก

เยาวยวา เดชะคุปต์ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กในวัยแรกเริ่มของชีวิต หรือที่เรียกว่าเด็กปฐมวัย จัดได้ว่าเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของชีวิต ทั้งนี้เพราะพัฒนาการทุกๆ ด้านของมนุษย์ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ โดยเฉพาะด้านสติปัญญา จะเจริญมากที่สุดในช่วงนี้ และพัฒนาการใดๆ ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงอื่นๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก

คุณ จีระเดชากุล (2538) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กเป็นการปลูกฝัง ค่านิยม ทศนคติให้แก่เด็ก และเป็นการวางกรอบของความเจริญอกงามที่ดีให้แก่เด็ก ดังนั้น สิ่งต่อไปนี่จึงเป็นเหตุผลว่า ทำไมจะต้องมีการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็ก

1. สิ่งแวดล้อม การเติบโตของชุมชนมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยิ่ง อัตราการเพิ่มของ ประชากร การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดบรรยากาศเสีย มลภาวะเป็น พิษ การอาศัยอย่างแออัดยัดเยียดในชุมชน ก่อให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ ขาดความเป็นระเบียบ เรียบร้อย และขาดระเบียบวินัย ดังนั้น เด็กที่เกิดมาในสิ่งแวดล้อมเช่นนี้ จึงควรจะต้องได้รับความ สนใจและดูแลเป็นพิเศษ สิ่งเหล่านี้ควรได้รับการบำบัดและส่งเสริม โดยการพิจารณาจากการจัด กิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมให้แก่เขา

2. ความยากจน ชุมชนที่มีกลุ่มคนยากจนอาศัยอยู่เนื่องจากไม่มีงานทำ ไม่มีความรู้จริง ไม่สามารถหารายได้มาจุนเจือครอบครัว และค่าครองชีพก็ถีบตัวสูงขึ้นเรื่อยๆ ประชาชนต้องหาเช่า กินค่า สภาพเช่นนี้ยังมีอยู่มากในสังคมไทย โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ วิธีแก้อย่างหนึ่งก็คือทางการ ต้องยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือ แก้ปัญหา กิจกรรมนันทนาการเป็นสิ่งที่ช่วยได้มากเพราะขอบข่าย ของนันทนาการมีกว้างขวาง การส่งเสริมอาชีพโดยการฝึกให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หารายได้ เช่น งานอดิเรก เย็บปักถักร้อย จักสาน อาจช่วยให้ฐานะความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น

3. ปัญหาชนกลุ่มน้อย ปัจจุบันในประเทศไทยยังมีสังคมชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่หลายพื้นที่ กระจัดกระจายไปตามจังหวัดต่างๆ กลุ่มชนเหล่านี้ต่างฝ่ายต่างก็มีความคิดเห็นและนโยบาย ขัดแย้งกัน มีความเหลื่อมล้ำ ต่ำสูง เกี่ยวกับเผ่า ภาษา และที่อยู่อาศัย ความคิดเห็นจึงไม่ตรงกัน การอาศัยกิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อประสาน กระตุ้นประชาชนในกลุ่มสังคมเหล่านั้นได้มีโอกาส ร่วมกิจกรรมด้านนันทนาการ สามารถจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งลงได้ ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับความ ร่วมมือจากทางรัฐบาล ราชการ และหน่วยงานของเอกชนร่วมมือกัน

4. สภาพความไม่มั่นคงทางสังคมและปัญหาอาชญากรรม จากการเปลี่ยนแปลงของ สังคมทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ในปัจจุบันทำให้เกิดมีช่องว่างอยู่ บางประการ คือการปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง และในสังคมเหล่านั้นมีกลุ่มมนุษย์บางคน เห็นแก่ตัว ไม่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกียจคร้านไม่สนใจที่จะปรับปรุงตัวเองให้เข้ากับเหตุการณ์ คิด แต่จะเอาเปรียบผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา บุคคลเช่นนี้จะมีความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้น ขัดสน คอยแต่จะ ก่อปัญหาให้เกิดขึ้นในสังคม ทำให้สังคมไม่มีความปลอดภัย ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ตามมา การได้นำเอากิจกรรมนันทนาการเข้ามาเป็นสื่อประสาน ส่งเสริมความรักความสามัคคี

สนับสนุนแนะนำให้ผู้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว อันจะเป็นหนทางลดและผ่อนคลายปัญหาเหล่านี้ให้น้อยลงได้

5. การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจเป็นบุคคลที่สมควรให้การเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะเด็กทุกคนที่เกิดมาเป็นทรัพยากรของชาติและมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน เด็กเหล่านี้อาจมีความสามารถพิเศษที่เด็กปกติทั่วไปไม่มีก็ได้ ทางรัฐบาลและทางเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักเข้าใจถึงปัญหานี้ จึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เขาตลอดมา และแนวโน้มที่จะพัฒนากิจกรรมด้านนี้ก็จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคต

6. ปัญหาสภาพครอบครัวโดดเดี่ยว ปัญหาที่เกิดจากสภาพครอบครัวหย่าร้าง การแยกกันอยู่ การทะเลาะเบาะแว้ง และความไม่เข้าใจกันในครอบครัว ส่งผลให้เด็กเกิดความว้าเหว่ ขาดที่พึ่งทางใจ เด็กขาดผู้ปกครองให้ความอบอุ่นและเป็นผู้แนะแนวทางทำให้เด็กแก้ปัญหาไปในทางที่ผิด ประพฤติพาลเกเร ลักเล็กขโมยน้อย หรือหันไปพึ่งยาเสพติด การไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในทางที่ดีและสร้างสรรค์ ทำให้เด็กเหล่านั้นกลายเป็นปัญหาของสังคม

การแนะนำส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เช่น เล่นกีฬา ดนตรี หรือร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว ศิลปหัตถกรรมต่างๆ สามารถเป็นทางออกอย่างหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาทางครอบครัวของเด็กได้

7. การกระตุ้นและเผยแพร่ความรู้ทางนันทนาการ เนื่องจากบทบาทและสภาพความจริงในปัจจุบัน กิจกรรมนันทนาการได้เข้ามามีส่วนช่วยและกลายมาเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมและประสานความรัก ความสามัคคีให้แก่เด็กเยาวชนในชุมชน การให้ความรู้และโอกาสเหล่านี้แก่เด็กจะเป็นการหันเหความคิดและทัศนคติจากความเข้าใจผิดๆ ด้านนันทนาการเดิม กลายเป็นสร้างมิติใหม่และภาพพจน์ใหม่แก่เขา ให้เกิดความรู้ความคิดที่ดี สร้างสรรค์ มุ่งแสวงหาความเจริญก้าวหน้าแก่ตนเอง และยังเป็นวิถีทางอีกอย่างหนึ่ง ทางการศึกษาเพื่อให้เกิดศาสตร์และปรัชญาใหม่ทางด้านนันทนาการอีกด้วย

สมบัติ กาญจนกิจ (2546) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาความคิดและสติปัญญาถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความเฉลียวฉลาดที่ผู้นำกิจกรรมจะต้องให้ความสนใจและหันมาพัฒนาเทคนิคกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มาก

อรวรรณ ปินตา (2545) กล่าวไว้ว่า หลักการพัฒนาลักษณะนิสัยทางสังคมให้แก่เด็กเล็กนั้น ครูจะต้องคำนึงถึงธรรมชาติและพัฒนาการด้านต่างๆ รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้

ความสนใจ ตลอดจนวุฒิภาวะของเด็ก เพื่อจะได้สามารถจัดกิจกรรมให้แก่เด็กได้อย่างเหมาะสม และจะต้องคอยเอาใจใส่ให้เด็กได้ฝึกฝนปฏิบัติต่อเนื่องสม่ำเสมอ

คุณ จีระเดชากุล (2538) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กควรมีลักษณะรูปแบบ ของการเล่นปนเรียน (Play way) ซึ่งเป็นวิธีเดียวที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก ขั้นตอนและ รูปแบบต่างๆของกิจกรรมจะต้องมุ่งเน้นพัฒนาการโดยส่วนรวมของเด็ก ซึ่งหมายถึง พัฒนาการ ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมพร้อมกันไปด้วย

การเลือกกิจกรรมนันทนาการของเด็กควรยึดหลัก ดังนี้

1. กิจกรรมนั้นควรเปิดโอกาสส่งเสริมทักษะความคิดของเด็กและสามารถใช้เป็นกิจกรรม เสริมทักษะด้านอื่นตามเป้าหมายของโครงการได้อีกด้วย
2. กิจกรรมต้องกระตุ้น และส่งเสริมความกล้าแสดงออกของเด็กในทางที่ดีและถูกต้อง
3. กิจกรรมนั้นๆจะต้องส่งเสริมความฉับไว ในการตัดสินใจเพื่อเป็นแนวทางในการ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
4. กิจกรรมนั้นจะต้องอยู่ในวิถีทางแห่งความมีระเบียบวินัยและส่งเสริมความรัก ความ สามัคคีในหมู่คณะ
5. กิจกรรมนั้นต้องส่งเสริมความมีคุณธรรม รู้จักการปฏิบัติตามกฎแห่งสังคมตามระบอบ ประชาธิปไตย

สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ (2546) ได้อธิบายถึงลักษณะกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กไว้ว่า กิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กมีมากมายหลากหลายกิจกรรม ซึ่งแต่ละกิจกรรม จะช่วยเสริมสร้างและส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และ ความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก กิจกรรมนันทนาการกับการส่งเสริมวัยสร้างสรรค์ ได้แก่ กิจกรรม นันทนาการดังต่อไปนี้

- เกมสำหรับเด็ก

เกมเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญและพัฒนาการของเด็ก ซึ่งจะ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต ได้แก่

1. เกมฝึกทักษะทางด้านร่างกาย (Physical Game) หมายถึง เกมทางพลศึกษาหรือเกมที่ ใช้การเคลื่อนไหวของร่างกาย เช่น บริหารกายฝึกตามคำสั่ง เกมทำตามผู้นำ เป็นต้น ซึ่งท่าทางที่ใช้ กับเด็กควรเป็นท่าที่ง่าย ไม่สลับซับซ้อน

2. เกมฝึกการกระทำ (Manipulative Game) หมายถึง เกมพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวต่างๆของเด็ก เพื่อสร้างความสัมพันธ์ของระบบกล้ามเนื้อสายตา เพื่อให้เกิดความจำและความคล่องแคล่วว่องไว

3. เกมพัฒนาความรู้ (Cognitive Game) หมายถึง เกมที่มุ่งพัฒนาให้เด็กมีความรู้ รู้จักคิด และเป็นการเสริมทักษะให้เด็กสามารถใช้ความคิดหาเหตุผลในการเล่นของตนเอง สามารถอธิบายเหตุผลได้ ซึ่งเกมชนิดนี้จะทำให้มองเห็นการเปลี่ยนแปลงของเด็กต่อการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน

4. เกมฝึกทักษะทางภาษา (Language Game) หมายถึง เกมที่เด็กต้องอาศัยความคิด การรับฟัง การฝึกความจำ และการใช้คำพูด การเล่นเกมนี้อาจช่วยส่งเสริมให้เกิดทักษะทางการฟัง มีความจำและสามารถเดาหรือคาดคะเนได้ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมสติปัญญาของเด็กให้มีความเฉลียวฉลาดมากขึ้น

5. เกมทายบัตร (Card Game) หมายถึง เกมที่มุ่งส่งเสริมและฝึกให้เด็กมีสมาธิ ฝึกฝนความจำ สามารถพิจารณา รู้จักแยกแยะและรู้จักการใช้เหตุผล

6. เกมพิเศษอื่นๆ (Special Game) หมายถึง เกมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นเป็นครั้งคราว เป็นการฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักการร่วมมือร่วมใจกัน ซึ่งการเล่นอาจจะเล่นเป็นหมู่หรือกลุ่มใหญ่ก็ได้

7. เกมเล่นเป็นนิยายหรือนิทาน ได้แก่ การเล่นตามเรื่องราวของนิยายหรือนิทานโดยให้เด็กแสดงกิริยา หรือท่าทางตามเนื้อเรื่องของนิยายหรือนิทาน ผู้เล่นอาจจะแสดงท่าทางของคนหรือของสัตว์ก็ได้ เช่น เกมเล่นเป็นนิทานคนตัดไม้กับเทพารักษ์ เป็นต้น

8. เกมเลียนแบบ ได้แก่ การเล่นที่ใช้เลียนแบบท่าทางต่างๆของทั้งคนหรือสัตว์หรือเลียนแบบเสียงก็ได้ เช่น ให้เด็กทำท่าเดินเบ็ดและร้องเหมือนเบ็ด ร้องแบบตัวผู้ และตัวเมีย เป็นต้น

9. เกมเบ็ดเตล็ด ได้แก่ การเล่นที่มุ่งส่งเสริมสร้างทักษะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ มีกฎกติกา ระเบียบการเล่นน้อย ไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อน ไม่ต้องใช้สถานที่ที่กว้างขวางหรือต้องมีอุปกรณ์ใหญ่จำนวนมาก และใช้เวลาสั้นแต่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน สร้างความขบขันให้แก่ผู้เล่น เกมประเภทนี้ ได้แก่ มอญซ่อนผ้า ปิดตาตีหม้อ เป็นต้น

10. เกมนำ ได้แก่ การเล่นที่มุ่งสร้างทักษะให้กับผู้เล่น เพื่อสามารถนำไปใช้ในกีฬาที่ต้องการทักษะประเภทนั้นๆ เกมประเภทนี้ยังมุ่งส่งเสริมให้ผู้เล่นมีความสนใจในการเล่นกีฬาอีกด้วย เกมประเภทนี้ ได้แก่ เกมลิงชิงบอล เกมขว้างไกล เป็นต้น

11. เกมประกอบเพลง ได้แก่ การเล่นที่มีดนตรีประกอบไปด้วย อาจจะมีการร้องเพลงและ ทำท่าทางตามเนื้อเพลงไปด้วยก็ได้

- การเล่นสำหรับเด็ก

การเล่นสำหรับเด็กจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี การได้ใช้ประสาทและร่างกายสัมผัสกับสิ่งต่างๆ การทดลอง การปฏิบัติหรือการเล่นจะทำให้เด็กเกิดความคิดอย่างอิสระ สามารถจินตนาการตามความคิดของตนเองได้ การเล่นสำหรับเด็กแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การเล่นกลางแจ้ง (Outdoor Play) หมายถึง การเล่นในสถานที่กว้าง ที่โล่งแจ้งหรือในสนาม รวมถึงการออกไปในสถานที่ต่างๆซึ่งมิใช่ในห้องเรียน ห้องนันทนาการ หรือโรงยิมเนเซียม การเล่นกลางแจ้งช่วยส่งเสริมการพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านร่างกาย คือ ช่วยเสริมความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและระบบต่างๆ ส่งเสริมการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่วว่องไว ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อเด็กวัยนี้ นอกจากนี้การเล่นกลางแจ้งยังสามารถเสริมสร้างพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์แก่เด็ก ในการรู้จักแบ่งปันอุปกรณ์ การเล่น การแบ่งทีม แบ่งกลุ่มในการเล่นสิ่งเหล่านี้นับว่ามีประโยชน์ทั้งสิ้น

2. การเล่นในร่ม (Indoor Play) หมายถึง การเล่นภายในห้องหรือสถานที่ที่จัดไว้ให้เล่นในร่ม ซึ่งอาจจะเป็นห้องนันทนาการหรือโรงยิมเนเซียม

- กิจกรรมเข้าจังหวะ ดนตรี และเพลงสำหรับเด็ก

กิจกรรมเข้าจังหวะ ดนตรี และเพลงสำหรับเด็ก เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอย่างมาก เพราะเสียงดนตรีและเสียงเพลง จะเป็นสิ่งกระตุ้นเด็กให้เกิดความตื่นตัว กระฉับกระเฉง ใฝ่ใจให้ออกไปเล่นและอยากแสดงออกทางกิจกรรมสนุกสนานต่างๆ เสียงเพลงและเสียงดนตรีเป็นสัญลักษณ์ของทุกชาติทุกภาษา ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ

กิจกรรมเข้าจังหวะสำหรับเด็ก

กิจกรรมเข้าจังหวะ เป็นกิจกรรมการเล่นที่ใช้จังหวะประกอบการเคลื่อนไหว เช่น การเคลื่อนไหวร่างกายให้เข้ากับจังหวะหรือเสียงเพลง จังหวะที่ใช้ประกอบก็คือ จังหวะจากเสียงเบส เสียงกลอง และทำนองของดนตรี รวมทั้งเสียงเคาะ เสียงปรบมือ และเสียงฉิ่ง ฉาบต่างๆ เป็นต้น

ดนตรีและเพลงสำหรับเด็ก

ดนตรีและเพลงที่เด็กแสดงออกเป็นสิ่งบ่งบอกถึงสภาพทางจิตใจและอารมณ์ของเด็ก เด็กที่ชอบร้องเพลง ชอบเล่นดนตรี คือผู้ที่มีอารมณ์ใฝ่ฝัน ทะเยอทะยาน เป็นผู้คิดถึงอนาคตและชอบตั้งความหวังในชีวิตไว้ในรูปแบบต่างๆ และจะมีแรงผลักดันให้พยายามดำเนินวิถีชีวิตตามแนวที่ได้วาดหวังเอาไว้ตั้งแต่วัยเด็ก

- ศิลปะและกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็ก

ศิลปะและกิจกรรมสร้างสรรค์ คือ สิ่งที่จะช่วยเป็นแนวทางให้เด็กได้แสดงความสามารถ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาในรูปแบบของกิจกรรมที่เด็กมีจินตนาการ กิจกรรมเหล่านั้นอาจอยู่ในรูปของวัตถุสิ่งของ หรือรูปภาพซึ่งเด็กจะใช้ศิลปะเป็นสื่ออธิบายในสิ่งที่เขาได้กระทำ ได้ประดิษฐ์ขึ้น การจัดประสบการณ์โดยให้โอกาสแก่เด็กจะช่วยส่งเสริมให้เด็กรู้จักค้นคว้า ทดลองและสื่อสารความคิดของตนเองให้แก่ผู้อื่นและสิ่งที่อยู่รอบตัว เป็นการพัฒนาความคิด การสังเกต เพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความรับผิดชอบเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

การที่เด็กได้ฝึกหัดกระทำกิจกรรมสร้างสรรค์ จะช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการของระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาท มีความสัมพันธ์ระหว่างอวัยวะร่างกาย และสมอง นำไปสู่ทักษะของการเรียน การอ่าน และการเขียนได้อย่างดีด้วย

4. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ดนู จีระเดชากุล (2538) กล่าวว่า วัยเด็กเล็กเป็นวัยที่เด็กกำลังปรับตัว เริ่มจะเรียนรู้ ดังนั้นการให้เด็กเข้าเรียนในโรงเรียนเด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาลก็เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ให้เด็กมีความพร้อมทางด้านต่างๆ เด็กจะยังไม่สามารถเรียนหนังสือได้ เพราะความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ของเด็กจากการที่เด็กเคยได้มีความคุ้นเคย และถูกอุ้ม สัมผัส จากบุคคลในครอบครัว ไปสู่การได้พบปะสัมผัสกับสังคมนอกบ้านกับพวกเพื่อนที่อยู่ในวัยเดียวกันหรือวัยใกล้เคียงกัน เป็นการวางรากฐานของการก้าวสู่สังคมให้แก่เด็กเมื่อเจริญเติบโตขึ้น

นภเนตร ธรรมบวร (2551) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพไว้ดังต่อไปนี้

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ในชั้นเรียน การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ ควรส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาความเข้าใจในตนเอง และบุคคลรอบข้าง

2. หลักสูตร การเรียนการสอนควรส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจริงในชั้นเรียน โดยผ่านการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความสนใจ และประสบการณ์เดิมของเด็ก

3. การติดต่อสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง พ่อแม่ ผู้ปกครองถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในชีวิตของเด็ก โรงเรียนจึงควรส่งเสริม และกระตุ้นให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

4. บุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัยควรผ่านการอบรมเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก และการศึกษาปฐมวัย รวมตลอดถึงเป็นผู้ที่ตระหนักในความต้องการของเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากคุณภาพและความสามารถของบุคลากรถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาปฐมวัย

5. การให้ความสำคัญกับโครงสร้างของระบบการบริหารบุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่า ความต้องการและความสนใจของเด็กครอบคลุมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและผู้ใหญ่จะได้รับการตอบสนอง

6. การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของการบริหารงาน การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการติดต่อสื่อสารที่ดี การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเงิน รวมตลอดถึงการให้ความเอาใจใส่ต่อความต้องการ และการทำงานของบุคลากรในการปกครอง

7. การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กในกิจวัตรประจำวัน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่

8. การดูแลสุขภาพ ความปลอดภัยของเด็กและผู้ใหญ่ การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพจำเป็นต้องคำนึงถึงการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ และอุบัติเหตุอันอาจเกิดขึ้น รวมตลอดถึงให้ความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับความปลอดภัย และการดูแลสุขภาพของตนเอง

9. โภชนาการที่ดี การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพควรคำนึงถึงหลักโภชนาการที่ดี กล่าวคือ เด็กจำเป็นต้องได้รับสารอาหารที่พอเพียงและมีคุณค่า รวมตลอดถึงมีสุขนิสัยในการรับประทานอาหารที่ดี

10. การประเมินผลที่เป็นระบบและมีความต่อเนื่อง การประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาปฐมวัย การประเมินผลควรมุ่งเน้นที่ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาปฐมวัยในการตอบสนองความต้องการของเด็กและผู้ปกครอง

การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ทั้งนี้มีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงลักษณะด้านอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหมาะสมไว้ดังนี้

พัชนี วังยายฉิม (2545) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบๆ โรงเรียน รวมทั้งการจัดสนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนาม การจัดระวางรักษาความปลอดภัยในบริเวณโรงเรียนและบริเวณนอกโรงเรียน และการดูแลรักษาความสะอาด สิ่งต่างๆ เหล่านี้ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2551) กล่าวว่า ผู้นำนันทนาการที่ดีควรจะหมั่นสำรวจ ศึกษา สังเกต ทดสอบ และทบทวนประสบการณ์จากการเป็นผู้นำนันทนาการ เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบแหล่งนันทนาการสำหรับเด็ก ที่มีความใกล้เคียงหรือเป็นธรรมชาติให้มากที่สุด ในสถานที่ที่ปฏิบัติหน้าที่หรือทำงานอยู่ ไม่ว่าจะเป็นสวนอุทยาน สวนสาธารณะ ศูนย์เยาวชน และ/หรือ โรงเรียนก็ตาม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551) ได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านอาคารสถานที่ไว้ดังนี้ คือ

1. ที่ตั้ง

สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม และต้องไม่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะภัยต่าง ๆ ตาม มาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

2. จำนวนชั้นของอาคาร

ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสม และความสูง ของตัวห้อง ไม่ควรมีน้อยกว่า 2.40 เมตร นับจากพื้นถึงเพดาน

3. ทางเข้า - ออก

ทางเข้า - ออก จากตัวอาคาร ต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัว อาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใด ๆ ขึ้น โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า - ออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้น ควรมีความกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร

4. ประตู - หน้าต่าง

ประตู - หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวน เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง และความสูงของหน้าต่าง ควรอยู่ที่ประมาณ 80.00 เซนติเมตร นับ จากพื้นให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน นอกจากนี้ บริเวณประตู - หน้าต่าง ๆ ไม่ควรมี สิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้น ช่องทางลม และแสงสว่าง

5. พื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสม กับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยก เป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย โดยเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตาราง เมตรต่อเด็ก 1 คน นอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะ หรือจัด รวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และ อาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่ ดังนี้

5.1 บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการ ดังนี้

- จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป
- อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด โดยนำไปปัดฝุ่น ตากแดดอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- จัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ ไม่ใช้ร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค
- หมั่นตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวน ในบริเวณพื้นที่สำหรับการนอน

5.2 บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก ควรออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระ การเล่นสร้างสรรค์หรือการอ่านหนังสือ เล่นต่อแท่งไม้ที่ต้องการมุมเงียบ และมีพื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียกต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และมีอุปกรณ์ หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก

5.3 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีสภาพแข็งแรง และใช้งานได้ดี

5.4 บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และเด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้ดูแลตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องพักเด็กป่วยเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

5.5 บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร และมีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวก และความปลอดภัยเป็นหลัก

5.6 บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดตัวเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงสีฟัน ในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ จะต้องมีส่วนที่แห้งเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก และพื้นไม่ลื่น

5.7 ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก โดยเฉลี่ย 1 แห่ง ต่อเด็ก 10 – 12 คน โถส้วมมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก โดยมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นได้ง่ายมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก และไม่ควรถูกปิดจากห้องพัฒนาเด็ก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีที่ไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก

5.8 ห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหาร หรือการนอน คำนึงถึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียว ต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.40 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

5.9 บริเวณพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูล จะต้องมียุทธศาสตร์พื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายใน และภายนอกตัวอาคาร โดยมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

5.10 บันได ควรมีความกว้างแต่ละช่วง ไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร ลูกตั้งของบันได สูงไม่เกิน 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20.00 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นมีราวและลูกกรงไม่น้อยกว่า 90.00 เซนติเมตร มีราวเตี้ย เหมาะสำหรับเด็กได้เกาะขึ้นบันได และระยะห่างของลูกกรง ต้องไม่เกิน 17.00 เซนติเมตร เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ควรมีระดับความสูง และขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ให้เด็กสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเองโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ

6. พื้นที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีพอสัมผัสกับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ก็ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัด หรือในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยต้องให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

7. รั้ว

ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กและควรมีทางเข้า - ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2523) ได้ให้แนวทางในการจัดอาคารสถานที่ ครูภัณฑ์ และบุคลากรของศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ทั้งในเมืองและชนบทไว้ดังนี้

1. หลักการ อาคารสถานที่ที่จะจัดจะต้องเป็นไปตามลักษณะท้องถิ่น ง่ายและเป็นไปได้ตามลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น โดยยึดหลัก ประหยัด ปลอดภัย และสะอาด
2. ทำเลที่ตั้ง อยู่ภายในหมู่บ้านที่ชาวบ้านไปมาและรับส่งเด็กได้สะดวก ปลอดภัย เช่น วัด ศูนย์อนามัยหรือโรงเรียนในท้องถิ่น ควรจะได้มีโอกาสรับบริการร่วมกัน
3. บริเวณศูนย์ต้องสะอาด มีที่ว่างโล่งพอที่เด็กจะวิ่งเล่นได้อย่างปลอดภัย
4. อาคารต้องแข็งแรง ปลอดภัย สะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ
5. ครูภัณฑ์ โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก เป็นแบบง่ายๆ เพื่อจัดเป็นรูปต่างๆ ได้ตามประโยชน์การใช้สอย
6. วัสดุอุปกรณ์ ใช้วัสดุท้องถิ่น ไม่จำเป็นต้องเป็นวัสดุราคาแพง อุปกรณ์ของเล่นควรมีเพียงพอกับจำนวนเด็กและเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก โดยฝึกหลักการเล่นตามธรรมชาติของเด็กไทยในท้องถิ่นนั้นๆ และใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นมาจัดทำ และปรับปรุงโดยยึดหลักประหยัด ปลอดภัย

กรมการพัฒนาชุมชน (2537) ได้กำหนดลักษณะของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดี เพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการประกวดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้คือ ในส่วนของอาคารและบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมกับสภาพของหมู่บ้าน ตัวอาคารเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอก
2. วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้จัดได้สัดส่วน สะดวกต่อการใช้สอยและปลอดภัยสำหรับเด็ก
3. บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความร่มรื่น มีทั้งไม้ดอก ไม้ประดับ และจัดสนามเด็กเล่นได้เหมาะสม
4. การตกแต่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นที่ดึงดูดใจ มีป้ายชื่อ ป้ายสถิติต่างๆ และจัดมุมกิจกรรมสำหรับเด็กตามความเหมาะสม

นอกจากนั้นนักวิชาการได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหมาะสม ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551) ได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านมาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก โดยกล่าวไว้ว่า การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยง

ดูแลการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

- อายุ 3 ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น
- อายุ 4 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้น-ลงบันไดสลับเท้าได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ กระจับกระจ่างไม่ชอบอยู่เฉย เป็นต้น
- อายุ 5 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง ขึ้น-ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้กลัมน้ำเล็กน้อยได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

- อายุ 3 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชมกัลวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยง เป็นต้น
- อายุ 4 ปี ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ เป็นต้น
- อายุ 5 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เป็นต้น

3. พัฒนาการด้านสังคม

- อายุ 3 ปี ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาด (เล่นของชนิดเดียวกัน แต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมติได้รู้จักรอคอย เป็นต้น
- อายุ 4 ปี ได้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง แบ่งของให้คนอื่น เก็บของเล่นเข้าที่ได้ เป็นต้น
- อายุ 5 ปี ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา

- อายุ 3 ปี ได้แก่ สำหรับสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกัน และต่างกันได้ บอกชื่อของตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราว

ต่าง ๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองต่าง ๆ และแสดงท่าเลียนแบบได้รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องใช้คำถาม “ทำไม” เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ – สกุล อายุ ตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาโต้ตอบ – เล่าเรื่องได้ สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เริ่มเข้าใจสิ่งเป็นนามธรรม นับปากเปล่าได้ถึง 20 เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527) ได้ระบุลักษณะนิสัยทางสังคมที่ควรพัฒนาให้เกิดในเด็กเล็กไว้ดังนี้

1. มีสัมมาคารวะ และมารยาททั้งในการพูด การฟัง และการปฏิบัติตน
2. รู้จักเชื่อฟังอย่างมีเหตุผล
3. รู้จักกาลเทศะและการรอคอย และความอดกลั้น
4. กล้าหาญและมีความเชื่อมั่นในตนเอง
5. มีระเบียบวินัยในตนเอง
6. สื่อสัต์ย์ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่พูดปด ไม่ลักขโมย
7. มีความเมตตากรุณามิ่่น้ำใจ รู้จักเสียสละและแบ่งปัน
8. รู้จักให้อภัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
9. ยอมรับและเคารพสิทธิของผู้อื่น
10. รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง
11. รู้จักเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักแพ้ชนะ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา
12. รู้จักรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
13. รู้จักและอนุรักษัรรมชาติและสาธารณะสมบัติ

ส่วนบุษบง ทองอยู่ (2526) ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยทางสังคมที่ควรเน้นดังนี้

1. กิริยามารยาทเรียบร้อยตามธรรมเนียมไทย
2. ช่วยตนเองได้
3. มีระเบียบวินัย
4. แก้ปัญหาได้

5. มีเหตุผล
6. ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้อื่น
7. รู้จักปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตน
8. ชยัน กระดับกระแฉง
9. ซื่อสัตย์
10. เมตตา เห็นใจผู้อื่น เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ ไม่เห็นแก่ตัว

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นการจัดดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเอง ทั้งนี้มีนักวิชาการ ได้ให้ความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้ดังนี้

นิภาพรรณ หงส์เกียรติ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนเพื่อการพัฒนาเด็ก ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ทุกฝ่ายจะต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความเชื่อมโยง เชื่อมต่อ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันในการพัฒนาอย่างถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

อรุณี หรดาล (2537) ได้สรุปประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ไว้ดังนี้คือ

1. ผู้ปกครองสามารถแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะแก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุตรหลานของตนขณะอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุตรหลานของตนขณะอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ผู้ปกครองจะมีความกระตือรือร้นในการให้ความร่วมมือหรือช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนมากขึ้น
3. ผู้ปกครองจะมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเห็นความสำคัญของตนเองที่มีต่อบุตรหลานมากขึ้น
4. ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองเปลี่ยนเจตคติที่มีต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลังจากได้มีส่วนร่วม ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองได้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องประสบ ดังนั้นจึงมีแนวโน้มที่จะวิพากษ์วิจารณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อยลง
5. ผู้ปกครองจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักพัฒนาการของเด็ก หลักการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และหลักการปฐมวัยศึกษาซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอบรมเลี้ยงดู และเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กที่บ้านได้

6. ผู้ปกครองจะมีความสามารถในการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้เด็กที่บ้านมากขึ้น รวมทั้งรู้จักใช้การเสริมแรงทางบวกมากขึ้น

7. ผู้ปกครองได้เรียนรู้งานต่างๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอันที่จะช่วยเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กับตนเอง

8. ผู้บริหารหรือบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวโน้มที่จะให้การยอมรับ และแสดงการยกย่องผู้ปกครองที่ร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งให้ความสนใจบุตรหลานของผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นพิเศษกว่าเด็กอื่นๆ

ดังนั้น การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีความร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยคำนึงถึงในส่วนของอาคารสถานที่ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านต่างๆ และสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

พิณสุตา สิริรังสี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดอิสระทั้งด้านแผนงาน การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน การบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณและการเงิน เนื่องจากยังมีรายได้ไม่เพียงพอกับการบริหารท้องถิ่น ยังคงต้องพึ่งพางบประมาณและรายได้จากส่วนกลาง รวมทั้งยังไม่มีอิสระในการจัดเก็บรายได้ที่ชัดเจน มีความไม่เท่าเทียมกันในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น การจัดการศึกษายังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่มีคณะกรรมการบริหารการศึกษาของท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ การบริหารและการตัดสินใจขึ้นอยู่กับคณะกรรมการบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาเท่าที่ควร แม้จะมีคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนก็เป็นเพียงคณะกรรมการที่ปรึกษา มีหน้าที่เพียงให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน ครุภัณฑ์เท่านั้น จึงทำให้ขาดการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนและประชาชน ทั้งที่ส่วนท้องถิ่นควรเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

สมบัติ กาญจนกิจ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวโน้มการพัฒนาเยาวชนในทศวรรษแรกของศตวรรษที่ 21 พบว่าคุณลักษณะของเยาวชนที่พึงประสงค์ในอนาคตมีลักษณะดังนี้

1. คุณลักษณะการเป็นคนดี

- ชยัน อดทน อดออม และประหยัด
- การควบคุมตนเอง
- มีความรับผิดชอบ
- การช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ
- การทำงานร่วมกับผู้อื่น
- รู้จักผู้อื่นและตนเอง

2. คุณลักษณะการเป็นคนมีความรู้

- ทักษะการเรียนรู้
- ทักษะการคิด
- ทักษะการสื่อสาร
- ทักษะการจัดการ
- ทักษะการแก้ปัญหา
- ทักษะโลกทัศน์ วิสัยทัศน์

3. คุณลักษณะการเป็นคนมีสุขภาพกายและจิตดี

- ด้านส่งเสริมสุขภาพจิต
- ด้านส่งเสริมสุขภาพสังคม
- ด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ สมรรถภาพ

ซึ่งตามการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยได้เสนอ มาตรการระดับองค์กร ว่าควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการทั้งในระดับตำบลหรือศูนย์เยาวชนท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชน และสร้างสายสัมพันธ์ในครอบครัว

นิภาพรรณ หงส์ชูเกียรติ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้างใน 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาเด็ก ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง และด้านการติดต่อสื่อสาร ส่วนด้านการช่วยเหลือและสนับสนุนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ การรับบริจาคสิ่งของวัสดุเหลือใช้และเงินทุน การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม ตกแต่งอาคารสถานที่ เข้าร่วมและช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ฯ การเป็นผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กในชั้นเรียน และการจัดหาสื่อประกอบการเรียนรู้ สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ใน

ระดับมาก คือ ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง และด้านการติดต่อสื่อสาร นอกนั้นมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในด้านการพัฒนาเด็ก และระดับมากที่สุดในด้านการช่วยเหลือและสนับสนุน ได้แก่ การร่วมบริจาควัสดุสิ่งของเหลือใช้และเงินทุน การช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กและกิจกรรมต่างๆ การจัดหาสื่อประกอบการเรียนรู้ การร่วมเป็นกรรมการและประเมินผลการจัดกิจกรรมของศูนย์ การร่วมเป็นกรรมการประสานงานการทำงานระหว่างบ้านกับศูนย์ การให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการให้บริการของศูนย์ การร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมตกแต่งอาคารสถานที่ และจัดงานพิเศษเพื่อหารายได้บำรุงศูนย์

ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านการพัฒนาเด็ก ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง และด้านการติดต่อสื่อสาร คือผู้ปกครองไม่มีเวลาและไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็ก ส่วนปัญหาด้านการช่วยเหลือและสนับสนุน คือ ผู้ปกครองฐานะยากจน สำหรับปัญหาของผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่พบในด้านการพัฒนาเด็ก คือ การขาดสื่ออุปกรณ์ และการที่ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็ก ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านการช่วยเหลือและสนับสนุน คือ การขาดงบประมาณ

พิรพัฒน์ ฤวิรัตน์ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างการสื่อสารแบบสอดคล้องของกลุ่มครูพี่เลี้ยงเด็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเสริมสร้างการสื่อสารแบบสอดคล้องของกลุ่มครูพี่เลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นครูพี่เลี้ยงเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตราชเทวีจำนวน 19 คนที่มีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง 9 คนและกลุ่มควบคุม 10 คน ตามความสะดวกของการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มทดลองได้เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาการสื่อสารเป็นเวลาทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยแบ่งเป็น 8 ช่วง (session) จำนวนชั่วโมงรวมประมาณ 15 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำการฝึกสำหรับกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยไม่ได้จัดให้มีกิจกรรมใดๆในช่วงที่กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบวัดการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการสื่อสารแบบสอดคล้อง ด้วยวิธีการทดสอบค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังการทดลอง ครูพี่เลี้ยงเด็กที่เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาการสื่อสาร มีคะแนนการสื่อสารแบบสอดคล้องสูงกว่าครูพี่เลี้ยงที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาการสื่อสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. หลังการทดลอง ครูพี่เลี้ยงเด็กที่เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาการสื่อสาร มีคะแนนการสื่อสารแบบสอดคล้องสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาการสื่อสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ในระยะติดตาม 3 สัปดาห์ ครูพี่เลี้ยงเด็กที่เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาการสื่อสาร มีคะแนนการสื่อสารแบบสอดคล้องไม่แตกต่างจากระยะหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นิกิตานต์ ขวัญบุญ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเกมการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 25 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องการให้มีการพัฒนาเกมการศึกษา โดยมีรูปแบบที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ภาพมีสีสันสวยงาม 2) เกมการศึกษาที่สร้างขึ้นประกอบด้วย คำนำ วัตถุประสงค์ คู่มือครูแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คู่มือนักเรียน และแบบทดสอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับตัวเลข 1-10 เกมการศึกษามีประสิทธิภาพ 82.73/85.60 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ 3) นำเกมการศึกษาไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยให้เรียนรู้ร่วมกันเรียนเป็นกลุ่ม ขณะเรียนโดยใช้เกมการศึกษานักเรียนมีความกระตือรือร้น ตั้งใจเรียน และสนุกสนานกับการปฏิบัติกิจกรรม 4) ผลการเรียนรู้ด้านความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนโดยใช้เกมการศึกษามีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ฟริทซ์ (Fritz, 1990) ได้ศึกษาการประเมินผลเจตคติในโปรแกรมการอ่านเขียน (Big Book) ของเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการอ่าน (Big Book) การจับหนังสือ (Book Handling) ประสบการณ์ในการใช้ภาษา (Relate Language Arts Experiences) และกิจกรรมการเขียนตามโอกาส ผลการศึกษา พบว่าเจตคติที่มีต่อโปรแกรมการอ่าน เขียน Big Book ของเด็กจะมีส่วนในการเรียนรู้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการอ่านเบื้องต้น

คัลป์ (Culp, 1998) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สาววัยรุ่นกับนันทนาการกลางแจ้ง กรณีศึกษาเรื่องผลกระทบของโปรแกรมนันทนาการต่อความรู้สึก พบว่าในกลุ่มของเด็กวัยรุ่นหญิงนั้น หลังการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งจะส่งผลต่อความรู้สึกในความเป็นครอบครัวและความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แต่จะไม่ส่งเสริมด้านความเป็นผู้นำมากเท่ากับกลุ่มของคนที่อยู่ในวัยกลางคน

วีแลน (Whelan, 1998) ได้ศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ซึ่งสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพด้านการแสดงออกแรกเริ่มทางความสามารถพิเศษของเด็กวัยอนุบาลระหว่างห้องเรียนที่เน้นวิชาการมีครูเป็นศูนย์กลางกับห้องเรียนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางตามแนว

Constructivist พบว่า เด็กวัยอนุบาลในกลุ่ม Constructivist มีการแสดงออกทางพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจสูงกว่าอีกกลุ่ม โดยเสนอแนะว่าข้อบ่งชี้จากพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กเป็นวิธีที่ได้ผลในการสังเกตศักยภาพด้านการแสดงออกแรกเริ่มทางความสามารถพิเศษของเด็ก

เมอร์ฟี (Murphy, 1999) ได้ศึกษาอิทธิพลด้านสังคมและวัฒนธรรมของสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเด็กวัยอนุบาลที่จัดแบบเน้นวิชาการและแบบเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง พบว่า ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เด็กได้มีความแตกต่างกันในจุดมุ่งหมายและปรัชญาการจัดการศึกษา ลักษณะสภาพแวดล้อมของห้องเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทเด็กและครู และการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการสอนของครู ข้อค้นพบยังนำไปสู่ประเด็นอื่นที่สำคัญ คือ 1) หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีอิทธิพลโดยตรงต่อความคาดหวังและความเข้าใจของเด็กต่อการเรียน และ 2) การจัดสภาพแวดล้อมที่นอกเหนือจากประสิทธิภาพที่เรียบง่ายในห้องเรียนมีผลกระทบต่อพัฒนามโนทัศน์ที่ซับซ้อนขึ้น

แฟนตัสโซ (Fantuzzo, 2000) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัย มี 3 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่บ้าน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียน และการเข้าร่วมประชุมของโรงเรียน สำหรับผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วม พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่าจะเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อยกว่า ส่วนผู้ปกครองที่มีการติดต่อกับโรงเรียนในระดับสูงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร” มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานครเฉพาะที่อยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
2. ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดนนทบุรี จำนวน 23,542 คน (ที่มา: สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย, ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายนพ.ศ. 2552)

พื้นที่จังหวัดเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร	จำนวนเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (คน)
จังหวัดปทุมธานี	7,082
จังหวัดสมุทรปราการ	9,426
จังหวัดนนทบุรี	7,034
รวมทั้งหมด	23,542

3. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

4. ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนันทนาการ ด้านการพัฒนาเด็กเล็ก และด้านการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กลุ่มตัวอย่าง

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ปริมณฑล กรุงเทพมหานครทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random sampling) ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร โดยเลือกจังหวัดที่มีจำนวนประชากรเด็กเล็กมากที่สุด 3 จังหวัด ได้แก่

- จังหวัดสมุทรปราการ
- จังหวัดนนทบุรี
- จังหวัดปทุมธานี

หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple sampling) โดยการจับฉลากเลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะที่อยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มาจังหวัดละ 3 แห่งโดยเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่อย่างละ 1 แห่ง รวมทั้งหมดเป็น 9 แห่ง ได้แก่

จังหวัดสมุทรปราการ

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนคลองบางแก้ว (อบต.บางพลีใหญ่)
เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางน้ำผึ้งนอก (อบต.บางน้ำผึ้ง)
เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลาง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางปลา (อบต.บางปลา)
เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่

จังหวัดนนทบุรี

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดตำหนักเหนือ (อบต.บางตะไนย์)
เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดท่าเกวียน (อบต.คลองข่อย)
เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลาง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอบต.ท่าอิฐ (อบต.ท่าอิฐ)
เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่

จังหวัดปทุมธานี

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบึงเขาย้อย (อบต.คลองสี)
เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอบต.ลาดสวาย1 (อบต.ลาดสวาย)
เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลาง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอบต.คลองสาม (อบต.คลองสาม)
เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่

2. ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ $e =$ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

$N =$ ขนาดของประชากร

$n =$ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 23,542 คน ซึ่งพิจารณาว่าจะให้ความเชื่อมั่นเป็น 95% และความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง เป็น 0.05

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ

$$n = \frac{23,542}{1 + (23,542)(0.05^2)}$$

$$n = \frac{23,542}{1 + 59.855}$$

$$n = 393.317 \approx 393$$

จากการคำนวณตามสูตรข้างต้นสามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ 393 คน เพื่อใช้อ้างอิงถึงกลุ่มผู้ปกครองของเด็กเล็กแทนจำนวนเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดการเก็บข้อมูลวิจัย เป็น 450 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วนจำนวน (Quota Sampling) จากจำนวนผู้ปกครองเด็กเล็กทั้งหมด 450 คน ดังนี้

จำนวนเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ต่ำกว่า 50 คน	25 คน
50 – 99 คน	50 คน
100 คนขึ้นไป	75 คน
3. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 9 คน	
4. ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนันทนาการ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการพัฒนาเด็กเล็ก และผู้ทรงคุณวุฒิทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 คน	

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบไปด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	4
มาก	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น แปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่ได้โดยใช้เกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยของเบสท์ (Best, 1963) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
ตั้งแต่ 3.50 – 4.00	มากที่สุด
ตั้งแต่ 2.50 – 3.49	มาก
ตั้งแต่ 1.50 – 2.49	น้อย
ตั้งแต่ 1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2. แนวทางการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แบบสำรวจข้อมูลสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ จากข้อมูลสรุปการศึกษาความคิดเห็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก การสำรวจสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ และการสัมภาษณ์สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยพิจารณาวิเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความหมาย และประเภทของนันทนาการ กิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็ก การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิจัย
2. ปรีกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อสร้างเครื่องมือวิจัยให้มีความตรงตามเนื้อหา โดยให้เนื้อหาครอบคลุมแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. สร้างเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม แนวทางการสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ
4. นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นคือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยเป็นนักวิชาการจำนวน 4 ท่าน และผู้ดำเนินการนันทนาการเด็กและเยาวชนจำนวน 1 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แกไขความถูกต้อง ความชัดเจนและความเหมาะสมในเนื้อหา หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเชื่อถือได้ หรือความสอดคล้องภายในด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.953 ดังนั้นจึงใช้แบบสอบถามนี้ในการวิจัยต่อไป

6. แนวทางการสัมภาษณ์ ทำการทดลองสัมภาษณ์กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยข้อสัมภาษณ์สามารถตอบได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตรวจสอบความเข้าใจ เนื้อหาของผู้ถูกสัมภาษณ์

7. แบบสำรวจ ทำการทดลองสำรวจสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยสามารถตอบได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เนื้อหาครอบคลุมครบถ้วน

8. นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้ทำตามขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการสำรวจภาคสนามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 9 แห่งในเขตพื้นที่ปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร

2. ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ จากข้อมูลสรุปการศึกษาความคิดเห็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก การสำรวจสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ และการสัมภาษณ์สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยพิจารณาวิเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความเกี่ยวข้องในด้านต่อไปนี้

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กเล็ก	1	ท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมนันทนาการ	1	ท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	ท่าน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นจำแนกตามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทั่วไป คือ การจำแนกตามเพศ โดยผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t-test) และการจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance: ANOVA)

กรณีพบค่าความแตกต่าง ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher)

2. แนวทางการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่อไปนี้

- ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

3. แบบสำรวจข้อมูลสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ

4. ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ จากข้อมูลสรุปการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก การสำรวจสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ และการสัมภาษณ์สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยพิจารณาวิเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กระบวนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางและความเรียง โดยแบ่งข้อมูลตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. แบบสำรวจข้อมูลสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. แนวทางการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ จากข้อมูลสรุปการศึกษาความคิดเห็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก การสำรวจสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ และการสัมภาษณ์สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมนันทนาการ พิจารณาวิเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั่วไปมาแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ดังตารางที่ 1-4

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	152	33.8
หญิง	298	66.2
รวม	450	100.0

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีจำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	46	10.2
25 – 35 ปี	205	45.6
35 – 45 ปี	127	28.2
45 ปีขึ้นไป	72	16.0
รวม	450	100.0

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 25 – 35 ปี จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	357	79.3
ปริญญาตรี	85	18.9
สูงกว่าปริญญาตรี	8	1.8
รวม	450	100.0

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 357 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 79.3

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	83	18.4
5,000 – 15,000 บาท	322	71.6
15,001 – 25,000 บาท	38	8.4
25,001 บาทขึ้นไป	7	1.6
รวม	450	100.0

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 15,000 บาท จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำค่าความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ดังตารางที่ 5-9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	N = 450		ระดับความคิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	
กิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย	3.47	0.47	มาก
กิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ	3.60	0.45	มากที่สุด
กิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา	3.61	0.44	มากที่สุด
กิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม	3.50	0.51	มากที่สุด
รวม	3.55	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.55$) โดยความคิดเห็นในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา, การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ และ การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 3.61$, $\bar{x} = 3.60$ และ $\bar{x} = 3.50$ ตามลำดับ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย

ความคิดเห็นการจัด กิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย	N = 450		ระดับความ คิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการ เคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น แขนขา	3.48	0.56	มาก
ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการ เคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อเล็ก เช่น นิ้วมือ	3.44	0.55	มาก
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และทำให้ทำงานประสานกัน	3.54	0.56	มากที่สุด
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการทรงตัว	3.42	0.58	มาก
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการฟัง เสียง	3.48	0.57	มาก
รวม	3.47	0.47	มาก

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ภาพรวมความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.47$) โดยความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และทำให้ทำงานประสานกัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 3.54$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ

ความคิดเห็นการจัด กิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ	N = 450		ระดับความ คิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความกล้า แสดงออก	3.72	0.46	มากที่สุด
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการ ตัดสินใจ	3.60	0.53	มากที่สุด
ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกความเชื่อมั่น ในตนเอง	3.64	0.52	มากที่สุด
ควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ	3.44	0.62	มาก
รวม	3.60	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ภาพรวมความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.60$) โดยความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความกล้าแสดงออก, ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง และควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการตัดสินใจ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 3.72$, $\bar{x} = 3.64$ และ $\bar{x} = 3.60$ ตามลำดับ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา	N = 450		ระดับความคิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการสังเกตและเปรียบเทียบ	3.59	0.53	มากที่สุด
ควรมีการจัดกิจกรรมด้านภาษา	3.66	0.51	มากที่สุด
ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกการฟัง พูด และการเรียงลำดับเรื่องราว	3.60	0.53	มากที่สุด
ควรมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเลข จำนวน ขนาดรูปทรงเรขาคณิต	3.64	0.52	มากที่สุด
ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกการรู้จักสี รูปร่างลักษณะ คุณสมบัติประโยชน์ และเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ	3.62	0.53	มากที่สุด
ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การทดลอง	3.53	0.57	มากที่สุด
รวม	3.61	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา ภาพรวมความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.61$) และทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม	N = 450		ระดับความคิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	3.47	0.60	มาก
ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่ม ฝึกการทำงานร่วมกัน	3.56	0.53	มากที่สุด
ควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ	3.41	0.63	มาก
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความเป็นผู้นำ-ผู้ตาม	3.57	0.56	มากที่สุด
รวม	3.50	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ภาพรวมความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.50$) โดยความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความเป็นผู้นำ-ผู้ตาม และควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่ม ฝึกการทำงานร่วมกัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 3.57$ และ $\bar{x} = 3.56$ ตามลำดับ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทั่วไป คือ การจำแนกตามเพศ โดยผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ของค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และการจำแนกตามอายุ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance: ANOVA) กรณีพบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher) ดังตารางที่ 10-27

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “ที” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นการจัด กิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย	เพศ (N=450)				t	p
	ชาย (N=152)		หญิง (N=298)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหว ของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น แขน ขา	3.49	0.56	3.48	0.55	0.25	0.81
ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการ เคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น นิ้วมือ	3.39	0.59	3.47	0.53	-1.36	0.17
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และ เท้าให้ทำงานประสานกัน	3.55	0.56	3.53	0.57	0.22	0.83
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการทรงตัว	3.39	0.57	3.44	0.58	-0.72	0.47
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการฟังเสียง	3.43	0.58	3.50	0.56	-1.10	0.27
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.45	0.47	3.48	0.48	-0.65	0.52

$p > 0.05$ ($t_{\alpha} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ ไม่มีความแตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า "ที" ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นการจัด กิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ	เพศ (N=450)				t	p
	ชาย (N=152)		หญิง (N=298)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความกล้าแสดงออก	3.68	0.48	3.74	0.45	-1.32	0.19
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการตัดสินใจ	3.57	0.55	3.62	0.52	-0.92	0.36
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง	3.58	0.56	3.68	0.50	-1.92	0.06
ควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ	3.44	0.62	3.43	0.62	0.13	0.90
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.57	0.48	3.61	0.44	-1.11	0.27

$p > 0.05$ ($t_{\alpha} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ ไม่มีความแตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “ที” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา	เพศ (N=450)				t	p
	ชาย (N=152)		หญิง (N=298)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการสังเกตและเปรียบเทียบ	3.63	0.54	3.58	0.56	0.87	0.39
ควรมีการจัดกิจกรรมด้านภาษา	3.67	0.50	3.65	0.51	0.40	0.70
ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกการฟัง พูด และการเรียงลำดับเรื่องราว	3.60	0.53	3.60	0.53	0.26	0.98
ควรมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเลขจำนวน ขนาดรูปทรง เรขาคณิต	3.63	0.50	3.64	0.53	-0.25	0.81
ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกการรู้จักสี รูปร่าง ลักษณะ คุณสมบัติ ประโยชน์และเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ	3.63	0.53	3.61	0.53	0.21	0.84
ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การทดลอง	3.55	0.56	3.52	0.58	0.51	0.61
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.62	0.43	3.60	0.45	0.37	0.71

$p > 0.05$ ($t_{\alpha} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “ที” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นการจัด กิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม	เพศ (N=450)				t	p
	ชาย (N=152)		หญิง (N=298)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	3.45	0.61	3.48	0.60	-0.49	0.63
ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่ม ฝึกการทำงาน ร่วมกัน	3.59	0.53	3.55	0.53	0.60	0.55
ควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ	3.39	0.64	3.42	0.63	-0.45	0.66
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความเป็นผู้นำ-ผู้ตาม	3.59	0.53	3.56	0.58	0.51	0.61
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.50	0.49	3.50	0.51	0.16	0.99

$p > 0.05$ ($t_{\alpha} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ ไม่มีความแตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า "เอฟ" ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย	อายุ										F	p
	ต่ำกว่า 25 ปี (N=46)		25 -35 ปี (N=205)		36 - 45 ปี (N=127)		45 ปีขึ้นไป (N=72)		รวม (N=450)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ เช่น แขนขา	3.33	0.56	3.47	0.55	3.54	0.56	3.51	0.56	3.48	0.56	1.83	0.14
ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อเล็ก เช่น นิ้วมือ	3.35	0.48	3.44	0.55	3.46	0.58	3.47	0.56	3.44	0.55	0.58	0.63
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และเท้าให้ทำงานประสานกัน	3.41	0.54	3.53	0.55	3.53	0.59	3.65	0.59	3.54	0.57	1.77	0.15
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการทรงตัว	3.30	0.59	3.40	0.59	3.48	0.56	3.46	0.56	3.42	0.58	1.26	0.29
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการฟังเสียง	3.48	0.55	3.46	0.59	3.50	0.55	3.47	0.58	3.48	0.57	0.17	0.92
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.37	0.46	3.46	0.47	3.50	0.46	3.51	0.50	3.47	0.47	1.08	0.36

$p > 0.05$ ($F_{3,446} = 2.68$)

จากตารางที่ 14 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ โดยรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายข้อ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “เอฟ” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ	อายุ										F	p
	ต่ำกว่า25 ปี		25 –35 ปี		36 – 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		รวม			
	(N=46)	(N=205)	(N=127)	(N=72)	(N=450)							
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความกล้าแสดงออก	3.74	0.49	3.74	0.45	3.74	0.44	3.64	0.51	3.72	0.46	0.98	0.40
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการตัดสินใจ	3.61	0.49	3.60	0.56	3.61	0.51	3.61	0.52	3.60	0.53	0.01	0.99
ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง	3.74	0.44	3.65	0.54	3.62	0.50	3.1	0.55	3.64	0.52	0.69	0.56
ควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ	3.50	0.55	3.40	0.63	3.43	0.64	3.49	0.61	3.44	0.62	0.49	0.69
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.65	0.43	3.60	0.46	3.60	0.44	3.58	0.47	3.60	0.45	0.18	0.91

$p > 0.05$ ($F_{3,446} = 2.68$)

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ โดยรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายข้อ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “เอฟ” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นการจัด กิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา	อายุ										F	p
	ต่ำกว่า25 ปี (N=46)		25 –35 ปี (N=205)		36 – 45 ปี (N=127)		45 ปีขึ้นไป (N=72)		รวม (N=450)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการสังเกต และเปรียบเทียบ	3.63	0.49	3.60	0.56	3.59	0.57	3.57	0.55	3.59	0.55	0.12	0.95
ควรมีการจัดกิจกรรมด้านภาษา	3.70	0.47	3.64	0.55	3.68	0.47	3.64	0.48	3.66	0.51	0.23	0.88
ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกการฟัง พูด และการเรียงลำดับเรื่องราว	3.59	0.54	3.59	0.54	3.67	0.47	3.51	0.58	3.60	0.53	1.42	0.24
ควรมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับ ตัวเลข จำนวน ขนาดรูปทรง เรขาคณิต	3.65	0.57	3.65	0.51	3.69	0.50	3.50	0.56	3.64	0.52	2.25	0.08
ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกการรู้จักสี รูปร่างลักษณะ คุณสมบัติประโยชน์ และเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ	3.67	0.52	3.62	0.52	3.61	0.52	3.60	0.57	3.62	0.53	0.23	0.88
ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาความคิด สร้างสรรค์ การทดลอง	3.57	0.54	3.54	0.56	3.55	0.57	3.43	0.60	3.53	0.57	0.85	0.47
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.63	0.44	3.61	0.45	3.63	0.42	3.54	0.45	3.61	0.44	0.71	0.55

$p > 0.05$ ($F_{3,446} = 2.68$)

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนา
ด้านสติปัญญา ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จำแนกตามอายุ โดยรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายข้อ มีความคิดเห็น
ไม่แตกต่างกันทุกข้อ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “เอฟ” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็น การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม	อายุ										F	p
	ต่ำกว่า25 ปี (N=46)		25 –35 ปี (N=205)		36 – 45 ปี (N=127)		45 ปีขึ้นไป (N=72)		รวม (N=450)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	3.48	0.51	3.45	0.62	3.51	0.60	3.43	0.60	3.47	0.60	0.39	0.76
ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่ม ฝึกการทำงานร่วมกัน	3.57	0.50	3.57	0.54	3.57	0.54	3.56	0.50	3.56	0.53	0.01	0.99
ควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ	3.37	0.57	3.40	0.64	3.43	0.66	3.47	0.60	3.41	0.63	0.35	0.79
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความเป็นผู้นำ-ผู้ตาม	3.61	0.49	3.55	0.58	3.58	0.57	3.57	0.55	3.57	0.56	0.21	0.89
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.51	0.44	3.49	0.52	3.52	0.52	3.51	0.49	3.50	0.51	0.11	0.95

$p > 0.05$ ($F_{3,446} = 2.68$)

จากตารางที่ 17 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ โดยรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายข้อ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “เอฟ” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย	ระดับการศึกษา								F	p
	ต่ำกว่า		ปริญญาตรี		สูงกว่า		รวม			
	ปริญญาตรี (N=357)	S.D.	(N=85)	S.D.	ปริญญาตรี (N=8)	S.D.	(N=450)	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น แขนขา	3.45	0.56	3.64	0.51	3.63	0.52	3.48	0.56	4.34	0.01*
ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น นิ้วมือ	3.40	0.56	3.60	0.52	3.63	0.52	3.44	0.55	4.86	0.01*
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และเท้าให้ทำงานประสานกัน	3.50	0.58	3.67	0.50	3.63	0.52	3.54	0.57	3.09	0.04*
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการทรงตัว	3.41	0.58	3.49	0.57	3.25	0.71	3.42	0.58	1.11	0.33
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการฟังเสียง	3.45	0.58	3.59	0.54	3.50	0.54	3.48	0.57	2.09	1.23
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.44	0.47	3.60	0.46	3.53	0.47	3.47	0.47	3.83	0.02*

* $p < 0.05$ ($F_{3,446} = 3.07$)

จากตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ ความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น แขน ขา และความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น นิ้วมือ และความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และเท้าให้ทำงานประสานกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher) ดังตารางที่ 19-22

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยวิธีการ LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher)

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.44	-	-0.16*	-0.09
ปริญญาตรี	3.60		-	0.07
สูงกว่าปริญญาตรี	3.53			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 19 จะเห็นได้ว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ เช่น แขน ขา จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยวิธีการ LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher)

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.45	-	-0.19*	-0.18
ปริญญาตรี	3.64		-	0.01
สูงกว่าปริญญาตรี	3.63			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 20 จะเห็นได้ว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ เช่น แขน ขา จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ เช่น แขน ขา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อของเด็ก เช่น นั้วมือ จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยวิธีการ LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher)

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.40	-	-0.20*	-0.23
ปริญญาตรี	3.60		-	-0.03
สูงกว่าปริญญาตรี	3.63			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 21 จะเห็นได้ว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อของเด็ก เช่น นั้วมือ จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อของเด็ก เช่น นั้วมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และทำให้ทำงานประสานกัน จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยวิธีการ LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher)

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.50	-	-0.17*	-0.13
ปริญญาตรี	3.67		-	0.04
สูงกว่าปริญญาตรี	3.63			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 22 จะเห็นได้ว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และทำให้ทำงานประสานกัน จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และทำให้ทำงานประสานกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “เอฟ” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ	ระดับการศึกษา								F	p
	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N=357)		ปริญญาตรี (N=85)		สูงกว่าปริญญาตรี (N=8)		รวม (N=450)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความกล้าแสดงออก	3.72	0.46	3.76	0.45	3.50	0.54	3.72	0.46	1.29	0.28
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการตัดสินใจ	3.59	0.54	3.69	0.46	3.50	0.54	3.60	0.53	1.61	0.20
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง	3.62	0.53	3.75	0.43	3.38	0.52	3.64	0.52	3.22	0.04*
ควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ	3.41	0.63	3.55	0.55	3.25	0.71	3.44	0.62	2.16	0.12
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.59	0.46	3.69	0.40	3.41	0.50	3.60	0.45	2.65	0.07

* $p < 0.05$ ($F_{3,446} = 3.07$)

จากตารางที่ 23 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาในรายข้อ ความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher) ดังตารางที่ 24

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยวิธีการ LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher)

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.62	-	-0.13*	0.24
ปริญญาตรี	3.75		-	0.37*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.38			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 24 จะเห็นได้ว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “เอฟ” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็นการจัด กิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา	ระดับการศึกษา								F	p
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี (N=357)		ปริญญาตรี (N=85)		สูงกว่า ปริญญาตรี (N=8)		รวม (N=450)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการสังเกตและ เปรียบเทียบ	3.59	0.57	3.61	0.49	3.50	0.54	3.59	0.55	0.16	0.85
ควรมีการจัดกิจกรรมด้านภาษา	3.66	0.51	3.65	0.51	3.50	0.54	3.66	0.51	0.43	0.65
ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกการฟัง พูด และการ เรียงลำดับเรื่องราว	3.59	0.54	3.65	0.48	3.50	0.54	3.60	0.53	0.56	0.57
ควรมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเลข จำนวน ขนาดรูปทรง เรขาคณิต	3.64	0.53	3.65	0.51	3.50	0.54	3.64	0.52	0.30	0.74
ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกการรู้จักสี รูปร่างลักษณะ คุณสมบัติประโยชน์และเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ	3.61	0.53	3.66	0.50	3.50	0.54	3.62	0.53	0.49	0.61
ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การทดลอง	3.52	0.58	3.56	0.54	3.50	0.54	3.53	0.57	0.24	0.79
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.60	0.44	3.63	0.43	3.50	0.53	3.61	0.44	0.36	0.70

$p > 0.05$ ($F_{3,446} = 3.07$)

จากตารางที่ 25 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนา
ด้านสติปัญญา ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายข้อ มีความ
คิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกข้อ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่า “เอฟ” ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม	ระดับการศึกษา								F	p
	ต่ำกว่า		ปริญญาตรี		สูงกว่า		รวม			
	ปริญญาตรี (N=357)	S.D.	ปริญญาตรี (N=85)	S.D.	ปริญญาตรี (N=8)	S.D.	ปริญญาตรี (N=450)	S.D.		
ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	3.43	0.62	3.64	0.51	3.50	0.54	3.47	0.60	4.25	0.01*
ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่ม ฝึกการทำงานร่วมกัน	3.55	0.54	3.64	0.49	3.50	0.54	3.56	0.53	0.97	0.38
ควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ	3.39	0.64	3.51	0.57	3.38	0.74	3.41	0.63	1.13	0.32
ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความเป็นผู้นำ-ผู้ตาม	3.57	0.58	3.59	0.52	3.38	0.52	3.57	0.56	0.53	0.59
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.48	0.52	3.59	0.44	3.44	0.55	3.50	0.51	1.64	0.19

* $p < 0.05$ ($F_{3,446} = 3.07$)

จากตารางที่ 26 จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาในรายชื่อ ความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher) ดังตารางที่ 27

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นการจั้ดกิจกรรมที่พัฒนาด้้านสังคม ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจั้ดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยวิธีการ LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher)

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.43	-	-0.21*	-0.07
ปริญญาตรี	3.64		-	0.14
สูงกว่าปริญญาตรี	3.50			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 27 จะเห็นได้ว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นการจั้ดกิจกรรมที่พัฒนาด้้านสังคม ของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องควรมีการจั้ดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นแนวทางการจั้ดกิจกรรมที่พัฒนาด้้านสังคม ในเรื่องควรมีการจั้ดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุป ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น จากคำถามปลายเปิด มีผู้ตอบคำถาม 110 คน จาก 450 คน

1. ควรมีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาความกล้าแสดงออกของเด็กเพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดให้มีการแสดงที่แสดงโดยเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (จำนวน 22 คน)
2. ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ดีอยู่แล้ว (จำนวน 16 คน)
3. ควรเพิ่มความเข้มงวดในเรื่องความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก (จำนวน 14 คน)
4. ควรเพิ่มกิจกรรมที่ปลูกฝังเด็กในด้านคุณธรรม จริยธรรมให้มากขึ้น (จำนวน 13 คน)
5. ควรมีการส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่างๆ (จำนวน 12 คน)
6. ควรมีการปรับปรุงสถานที่และอุปกรณ์ให้มีความพร้อมมากกว่าเดิม (จำนวน 11 คน)
7. ควรเพิ่มกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างชุมชนกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (จำนวน 10 คน)
8. ควรเพิ่มกิจกรรมที่เกี่ยวกับดนตรี ศิลปะให้มากขึ้น (จำนวน 5 คน)
9. ควรมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาออกสถานที่ (จำนวน 4 คน)
10. ควรมีการส่งเสริมทักษะการเล่นกีฬาให้เด็กมากขึ้น (จำนวน 2 คน)
11. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น (จำนวน 1 คน)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แบบสำรวจข้อมูลสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำผลการสำรวจโดยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ดังตารางที่ 28

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 จำนวน และร้อยละ ของสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานครจากการสำรวจ
ทั้งหมด 9 แห่ง

สถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนที่มี	ร้อยละ	จำนวนระหว่างก่อสร้าง
1. อาคารมีจำนวนไม่เกิน 2 ชั้น	9	100	-
2. มีทางเข้า-ออกอย่างน้อย 2 ทาง	4	44.44	-
3. ห้องรับประทาน			
- มีความสะอาด	8	88.88	1
- อากาศถ่ายเท	8	88.88	1
- แสงสว่างพอเหมาะ	8	88.88	1
4. ที่พักเด็กป่วย			
- มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลสำหรับเด็กป่วย	9	100	-
- ที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วน	3	33.33	1
5. ห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก			
- พื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่ม	9	100	-
- พื้นที่สำหรับการเรียนรู้แยกกลุ่มย่อย	8	88.88	-
- พื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียก	6	66.66	-
- อุปกรณ์หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	9	100	-
6. ลานกิจกรรมกลางแจ้ง			
- มีพื้นที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตรต่อจำนวนเด็ก 1 คน	8	88.88	-
- มีบริเวณที่ร่ม	8	88.88	1
7. มีรั้วกันบริเวณเพื่อความเป็นสัดส่วน	7	77.77	1

จากตารางที่ 28 จะเห็นได้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง มีอาคารที่มีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น, มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลสำหรับเด็กป่วย, มีห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่ม และมีห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่มีอุปกรณ์หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ทั้ง 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. แนวทางการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนคลองบางแก้ว

องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ

สัมภาษณ์ในวันอังคารที่ 1 ธันวาคม 2552 เวลา 12.00-13.00 น.

สภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีน้อย เนื่องจากเด็กมีจำนวนเยอะ และที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนคลองบางแก้วนี้ต้องใช้ลานกิจกรรมกลางแจ้งร่วมกับเด็กนักเรียนโรงเรียนคลองบางแก้ว ทำให้ต้องรีบจัดกิจกรรมช่วงเช้าเร็วกว่าปกติเพราะในช่วงเที่ยงจะมีเด็กนักเรียนโรงเรียนคลองบางแก้วมาใช้สนามในเวลาพักกลางวัน จึงทำให้มีเวลาจัดกิจกรรมตอนเช้าแค่ 2 ชม. ต่อวัน

- ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนคลองบางแก้วนี้อยู่ในสังกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ แต่ว่าพื้นที่จะอยู่ในโรงเรียนคลองบางแก้ว เกิดปัญหาสถานที่โรงเรียนจะคับแคบ เวลาจะจัดกิจกรรมต้องอิงจากโรงเรียนคลองบางแก้วเป็นหลัก สำหรับกิจกรรมที่จัดในที่โล่งจะต้องใช้พื้นที่แบ่งกับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา แต่ถ้าเป็นการจัดกิจกรรมในห้องก็มีพื้นที่เพียงพอ ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยากจะได้พื้นที่เป็นของตัวเองจะได้จัดการเรียนการสอนให้กับเด็กได้อย่างเต็มที่

- ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ไม่มีปัญหา ได้รับการดูแลจากอบต. เต็มที่

- ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เด็กมีจำนวนเยอะเมื่อเทียบกับจำนวนคุณครู ทำให้ทำกิจกรรมได้ไม่เต็มที่ กว่าที่จะจัดให้เด็กเป็นระเบียบในการทำกิจกรรมต้องใช้เวลาช้านาน การดูแลเด็กอาจทำได้ไม่เต็มที่นัก

- ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เด็กมีความสนใจในกิจกรรมที่จัด ให้ความร่วมมือดี

- ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นพื้นที่ปูนทั้งหมด อาจเกิดปัญหาหากจัดกิจกรรมที่ต้องกระโดดโลดเต้นแรงๆ เพราะฉะนั้นจะจัดได้แค่กิจกรรมธรรมดา วิ่งมากไม่ได้ เพราะเป็นพื้นปูนเด็กจะหกล้มได้

- ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนคลองบางแก้วอยากจะให้มาตรฐานในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นมาตรฐานเดียวกัน ถึงแม้ว่าทางกรมปกครองท้องถิ่นจะมีมาตรฐานการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กออกมา แต่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคนจัดการซึ่งบางทีก็ไม่ได้เป็นมาตรฐานเดียวกันซะทีเดียว และยังมีปัญหาเกี่ยวกับเอกสารที่เยอะมากเกินไป มีเข้ามาให้ทำเรื่อยๆ ทำให้คุณครูไม่ค่อยมีเวลาในการจัดการเรียนการสอน ต้องนอนดึกเพื่อเตรียมกิจกรรมทุกอย่าง งานเอกสารทำให้จัดกิจกรรมได้ล่าช้าด้วย และนอกจากนั้นยังอยากให้ดูแลเรื่องสวัสดิการของเด็กนักเรียน เหมือนอย่างโรงเรียนทั่วไป โดยงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนคลองบางแก้วส่วนใหญ่ได้มาจากผู้ปกครอง ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลจะให้มาแบ่งประมาณของแต่ละโครงการ

3.2 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางน้ำผึ้งนอก

องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ

สัมภาษณ์ในวันจันทร์ที่ 30 พฤศจิกายน 2552 เวลา 11.00-12.00 น.

สภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีน้อยเกินไป มักจะเกิดปัญหาเวลาไม่พอในการจัดกิจกรรมต่างๆ เนื่องจากการจัดกิจกรรมแต่ละอย่างให้กับเด็กต้องใช้เวลา กว่าเด็กจะจัดแถวเข้าใจกติกา ทำกิจกรรม เวลามักจะไม่ค่อยพอ

- ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

สถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็ก เนื่องจากพื้นเป็นพื้นปูนทั้งหมด ไม่มีบริเวณที่เป็นพื้นหญ้าเลย ในการจัดกิจกรรมที่ต้องกระโดด บางครั้งอาจเป็นอันตรายกับเด็ก ก็จะพยายามหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ต้องวิ่งหรือกระโดด เพื่อป้องกันอันตราย และนอกจากนั้นพื้นที่ยังคับแคบเกินไปในการจัดกิจกรรมต่างๆ เมื่อเทียบกับจำนวนของเด็กแล้ว และยังขาดพวกโครงหลังคากันแดดกันฝน ในบริเวณลานกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งจำเป็นต้องมี

- ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

อุปกรณ์มีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบ่งออกเป็นทั้งหมด 4 ห้องพวกอุปกรณ์ก็ต้องแบ่งกันใช้ในแต่ละห้อง พยายามจะไม่จัดกิจกรรมเหมือนกันในเวลาเดียวกันในแต่ละห้อง เนื่องจากอุปกรณ์จะไม่เพียงพอ การของบประมาณจากทางอบต. เพื่อขอซื้ออุปกรณ์ก็ทำได้ช้า ตอนนี้อุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีแต่แบบที่เป็นเหล็ก ซึ่งไม่เหมาะสมกับเด็ก

กำลังทำเรื่องขอเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์สนามให้เป็นพลาสติกทั้งหมด แต่ยังไม่ได้มา นอกจากนั้นยังขาดพวกลำโพง ที่ต้องใช้เวลาจัดกิจกรรมกลางแจ้งกับเด็กทั้งหมด

- ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนี้บางครั้งจะให้เด็กเป็นคนนำกิจกรรมเอง เพื่อฝึกเด็กให้มีความกล้าแสดงออก ส่วนในด้านของคุณครูนั้นได้รับการอบรมจากโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยจัดให้คุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย แต่ก็ได้ไปอบรมมาแค่ 1 คน คุณครูที่ได้ไปอบรมก็จะเป็นผู้มาถ่ายทอดความรู้ให้คุณครูท่านอื่นๆ แต่บางครั้งก็ถ่ายทอดได้ไม่ทั่วถึง ควรจะส่งให้ไปอบรมหลายๆ คน

- ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะเกิดปัญหาความไม่เข้าใจกติกาในช่วงแรกๆ ของการจัดกิจกรรม และถ้าเป็นกิจกรรมใหม่ที่ไม่เคยจัดมาก่อนเด็กจะไม่ค่อยกล้าเข้าร่วม ต้องหาแรงจูงใจช่วยในการเข้าร่วมกิจกรรม และนอกจากนั้นก็เกิดปัญหาเด็กแย่งของเล่นกันเวลาจัดกิจกรรม

- ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

มีปัญหาเกี่ยวกับรั้วด้านหลังของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไม่ค่อยแน่นหนา ทำให้มีเด็กแอบมุดรั้วออกไปซื้อของข้างนอก ต้องระวังรถที่วิ่งผ่านไปมาด้านหลังของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กว่าจะชนเด็ก และนอกจากนั้นจากการที่มีพื้นเป็นพื้นปูน ทำให้เกิดปัญหาเมื่อเวลาเด็กหกล้มจะเจ็บมาก และเนื่องจากเด็กผู้ชายชอบเล่นรุนแรงทำให้มักจะเกิดปัญหานี้

- ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกิดขึ้นมักจะเป็นเกี่ยวกับพวกเอกสารการประเมิน มีทั้งมาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรมอนามัย โดยในแต่ละวันมีเอกสารให้ทำ 7-8 อย่าง คุณครูแต่ละคนก็จะมุ่งไปในทางเอกสาร ทำให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และนอกจากนั้นอยากให้จัดอบรมคุณครูในด้านเกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม คุณครูจะได้นำเอาความรู้พวกนี้มาถ่ายทอดแก่เด็ก

3.3 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางปลา

องค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา จังหวัดสมุทรปราการ

สัมภาษณ์ในวันอังคารที่ 8 ธันวาคม 2552 เวลา 12.00-13.00 น.

สภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เวลาในการจัดกิจกรรมจะไม่ค่อยพอในการจะจัดให้ครบทั้ง 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมเกมการศึกษา และในช่วงเย็นผู้ปกครองบางครั้งก็จะมารับเด็กเร็วกว่าปกติ ทำให้จัดกิจกรรมไม่ค่อยทัน

- ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

สถานที่ที่ค่อนข้างคับแคบเกินไป เวลาจัดกิจกรรมจะแบ่งเวลากันตามระดับชั้น โดยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีทั้งหมด 14 ห้อง จะแบ่งเด็กตามอายุของแต่ละห้อง และไม่มีบริเวณสนามหญ้าให้เด็กทำกิจกรรมเลย จะมีแต่พื้นปูนทั้งหมด

- ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

อุปกรณ์จะมีเพียงพอกับเด็ก โดยเวลาจัดกิจกรรมก็จะแบ่งกันใช้ตามเวลาของแต่ละห้อง แต่ถ้าจัดกิจกรรมพร้อมกันก็จะไม่พอ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็จะมีห้องสื่อ ห้องโสต สำหรับทำกิจกรรมให้เด็กด้วย

- ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะแบ่งเป็นห้องทั้งหมด 14 ห้องทำให้ต้องมีคุณครูที่คอยดูแลเด็กแต่ละห้องค่อนข้างเยอะ แต่จะมีคุณครูที่ได้รับการอบรมจากโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่จัดให้คุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย แค่ 3 คนจากทั้งหมด 14 คน อยากให้คุณครูทุกคนได้รับการอบรมทุกคน แต่ก็ขึ้นอยู่กับงบประมาณของทางอบต. ด้วย โดยทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะได้รับงบประมาณหลักมาจากทางอบต. ส่วนทางผู้ปกครองจะเสียแค่ค่าอาหารว่างของเด็กเดือนละ 100 บาท

- ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะเกิดปัญหาไม่เข้าใจกติกาบ้างในช่วงแรกๆ ของการจัดกิจกรรม นอกนั้นก็จะมีปัญหา

- ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีเด็ก 2 คนที่ค่อนข้างจะมีปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการ เค้านจะไม่ค่อยอยู่หนึ่ง คุณครูก็จะคอยดูแลเป็นพิเศษ ส่วนเด็กคนอื่น ๆ ก็จะมีปัญหาหกล้มบ้างเวลาทำกิจกรรม เพราะพื้นจะเป็นพื้นปูนทั้งหมด แต่คุณครูก็จะคอยระวังอยู่แล้ว

- ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ไม่มีปัญหา

3.4 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ จังหวัดนนทบุรี
สัมภาษณ์ในวันอังคารที่ 22 ธันวาคม 2552 เวลา 14.00-15.00 น.

สภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
เวลาในการจัดกิจกรรมจะมีปัญหาเกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมช่วงเช้า ซึ่งเป็นกิจกรรมเช้าจังหวะ จะใช้เวลาประมาณ 20 นาที แต่เด็กๆ มักจะมาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ค่อยทัน โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาวเด็กๆ จะมาสายกันเป็นประจำ
- ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ปัญหาในด้านสถานที่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นพื้นที่ปูนทั้งหมด ไม่มีบริเวณสนามหญ้าเลย มักจะเกิดปัญหาเด็กหกล้ม หัวแตก
- ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
อุปกรณ์ สื่อจัดกิจกรรมในห้องจะมีเพียงพอ มีห้องบอลให้เด็กเล่น แต่จะขาดอุปกรณ์เครื่องเล่นสนาม เช่น ชิงช้า อุโมงค์ ม้านั่ง เป็นต้น โดยงบประมาณการจัดซื้ออุปกรณ์ส่วนใหญ่จะมาจากทางอบต. ส่วนผู้ปกครองจะเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเพียง 500 บาทต่อปี
- ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
คุณครูผู้นำกิจกรรมนั้นส่วนใหญ่ก็จะจบมาทางด้านนี้โดยตรง และก็ได้รับการอบรมจากโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยจัดให้คุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย แต่ส่วนที่ปัญหาจะเป็นในเรื่องการจัดกิจกรรมเช้าจังหวะมากกว่า เนื่องจากคุณครูส่วนมากไม่ถนัดเต้นท่าใหม่ และคุณครูก็อายุมากแล้วไม่ค่อยรู้จักท่าเต้นของเด็กๆ สมัยใหม่ บางครั้งเด็กอยากให้เห็นให้ดูคุณครูก็จะเต้นไม่เป็น
- ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะเกิดปัญหาในเรื่องความกล้าแสดงออกของเด็ก เด็กบางคนจะไม่ค่อยกล้าแสดงออก และก็จะมีปัญหาเด็กไม่สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเท่าที่ควร
- ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ส่วนมากจะมีปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ปูน เด็กจะหกล้มบ่อยเวลาทำกิจกรรม ก็จะต้องคอยระวังเรื่องนี้เป็นพิเศษ
- ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกิดขึ้นมักจะเป็นเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือของชุมชน ในการทำโครงการต่างๆอยากจะได้ความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่ายรวมทั้งชุมชนด้วย แต่ในบางครั้งก็ไม่ค่อยสะดวก ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ

3.5 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดตำหนักเหนือ

องค์การบริหารส่วนตำบลบางตะไนย์ จังหวัดนนทบุรี

สัมภาษณ์ในวันจันทร์ที่ 4 มกราคม 2553 เวลา 11.00-12.00 น.

สภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ไม่มีปัญหา เนื่องจากเวลาสามารถยืดหยุ่นได้ ถ้ากิจกรรมไหนที่เด็กสนใจเป็นพิเศษก็จะเพิ่มเวลาให้
- ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีลักษณะเป็นห้อง อยู่ในโรงเรียนวัดตำหนักเหนือ จะมีปัญหาตรงที่ตัวห้องมีความคับแคบไม่สอดคล้องกับจำนวนเด็ก ถ้าจะจัดกิจกรรมในสนามก็ต้องแบ่งใช้กันกับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา
- ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
อุปกรณ์ในห้องถือว่าเพียงพอกับจำนวนเด็ก แต่ยังขาดเครื่องเล่นสนามยังไม่มี ขณะนี้กำลังของบประมาณจากทางอบต. อยู่
- ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
คุณครูที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะได้รับการอบรมจากโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยจัดให้คุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัยทุกคน ก็จะไม่มีปัญหาในด้านนี้
- ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ไม่มีปัญหา เด็กๆ ให้ความร่วมมือดีในการทำกิจกรรม
- ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ในเรื่องความปลอดภัยทางคุณครูจะดูแลเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในช่วงพัก บางครั้งเด็กจะเล่นบทบาทสมมติกันตามตัวละครที่เด็กจำมาจากบ้าน ก็จะมีการเล่นรุนแรงกันบ้าง คุณครูก็จะคอยดูแลเป็นพิเศษ
- ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนี้คุณครูจะต้องคอยดูแลเด็กตลอดเวลา ทำให้ไม่มีเวลาไปทำงานพวกเอกสาร นอกจากนั้นทาง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะมาประเมินคุณภาพการศึกษา คุณครูก็จะค่อนข้างเกิดความกังวลเกี่ยวกับพวกแผนงาน โครงการต่างๆ ว่าจะทำไม่ทัน และคุณครูก็ยังมีปัญหาตรงที่ใช้คอมพิวเตอร์กันไม่ค่อยเป็น ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็ไม่มีคอมพิวเตอร์ให้ใช้ ต้องไปใช้กับทางอบต.

3.6 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดท่าเกวียน

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองข่อย จังหวัดนนทบุรี

สัมภาษณ์ในวันอังคารที่ 5 มกราคม 2553 เวลา 11.00-12.00 น.

สภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ไม่มีปัญหาในเรื่องเวลา โดยทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะกำหนดเวลาจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็ก เป็นเวลากิจกรรมละ 15 นาที โดยจะจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นแบบบูรณาการ แบบยืดหยุ่น
- ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
สถานที่คับแคบ มีพื้นที่ไม่พอจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก โดยทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะอยู่ในพื้นที่ของโรงเรียนวัดท่าเกวียน ซึ่งโรงเรียนกำลังมีการปรับปรุงอยู่ อาจก่อให้เกิดอันตรายกับเด็กได้ และการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งก็ต้องใช้พื้นที่ร่วมกับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา บางครั้งอาจสับสน หรือเกิดความวุ่นวายได้จากการที่เด็กจำนวนมากมาจัดกิจกรรมในบริเวณพื้นที่เดียวกัน
- ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
อุปกรณ์มีไม่เพียงพอ แต่ส่วนมากจะพยายามดัดแปลงประดิษฐ์สื่อการจัดกิจกรรมมาจากวัสดุต่างๆ ที่หาได้ง่าย โดยจะมีการเตรียมอุปกรณ์ล่วงหน้า เพื่อที่จะพร้อมในการทำกิจกรรมและงบประมาณจากอบต. มีไม่เพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์
- ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ไม่มีปัญหา คุณครูทุกท่านได้รับการอบรมจากโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยจัดให้คุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ทำให้มีความรู้ในด้านนี้อยู่แล้ว
- ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

จะเกิดปัญหาเด็กไม่พร้อม ประสาทสัมผัสมือกับตายังไม่สัมพันธ์กัน โดยเฉพาะกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่างๆ และกิจกรรมเข้าจังหวะ

- ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เนื่องจากโรงเรียนวัดท่าเกวียนอยู่ในช่วงปรับปรุง อาจมีปัญหากับอันตรายเกิดแก่เด็กได้ แต่เท่าที่ผ่านมายังไม่พบปัญหา

- ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจะเป็นเกี่ยวกับพวกเอกสารที่มีเยอะมาก ต้องเอามาทำนอกเวลางาน แต่พยายามจะไม่เบียดเบียนเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็ก

3.7 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี สัมภาษณ์ในวันจันทร์ที่ 14 ธันวาคม 2552 เวลา 13.00-14.00 น.

สภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ไม่มีปัญหาในเรื่องของเวลา เนื่องจากทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีตารางการจัดกิจกรรมประจำวันอยู่แล้วในแต่ละวัน

- ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

สถานที่ยังไม่พร้อมเนื่องจากตอนนี้อยู่ในช่วงก่อสร้าง เครื่องเล่นต่างๆ ยังมีไม่ครบ และมีการก่อสร้างอยู่ในปัจจุบันขณะที่จัดดำเนินการเรียนการสอนให้แก่เด็ก

- ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่งเริ่มก่อสร้าง ทำให้มีสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ยังมีไม่ครบ

- ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ในส่วนของผู้นำกิจกรรมจะไม่มีปัญหา เนื่องจากได้เข้าร่วมโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยจัดให้คุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ได้ครบทุกคน ทำให้คุณครูทุกท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กเล็กอยู่แล้ว

- ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะเกิดปัญหาด้านความพร้อมของเด็กที่ต่ำกว่าเกณฑ์ เนื่องจากทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 3 ปีด้วย ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการ กล้ามเนื้อของเด็กยังไม่พร้อมในการทำกิจกรรมนันทนาการ คุณครูก็จะดูแลให้อยู่ในสังคมได้มากกว่าจะส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการ แต่สำหรับเด็กที่มีอายุตามเกณฑ์ก็จะมีปัญหา

- ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เนื่องจากทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระหว่างก่อสร้าง จึงจะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ และพื้นที่บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็เป็นพื้นที่ทั้งหมด จึงจะต้องระมัดระวังในเรื่องนี้ด้วย

- ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณครูไม่มีความรู้ในด้านคอมพิวเตอร์ ไม่สามารถจัดกิจกรรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้เท่าที่ควร และการที่สมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการศึกษาจะไม่ค่อยรู้สภาพปัญหาจริงๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เนื่องจากไม่ค่อยได้มาคลุกคลีกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเท่าที่ควร

3.8 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบึงเขาย้อน องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี จังหวัดปทุมธานี สัมภาษณ์ในครั้งที่ 15 ธันวาคม 2552 เวลา 11.00-12.00 น.

สภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เวลาจะไม่มีปัญหา เพราะทางศูนย์พัฒนาเด็กจะยืดหยุ่นอยู่แล้ว จะไม่กำหนดเวลาตายตัวในการจัดกิจกรรม เวลาจะยืดหยุ่นได้

- ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

สถานที่คับแคบ ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับนักเรียน และนอกจากนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังตั้งอยู่ในโรงเรียนบึงเขาย้อน การจัดกิจกรรมกลางแจ้งจึงต้องแบ่งพื้นที่กันใช้กับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา

- ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

สื่อในการจัดกิจกรรมนันทนาการมีน้อย ไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก อยากได้สื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมเพิ่ม

- ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

จะมีปัญหาเกี่ยวกับครูผู้ดูแลเด็กมีความชำนาญไม่เพียงพอ และยังมีปัญหาคุณครูใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น

- ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
มีเด็กเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีปัญหาไม่สนใจเวลาจัดกิจกรรมนันทนาการ บางครั้งอาจเกิดจากสาเหตุที่เด็กมีอาการไม่ได้อยู่แล้วมาจากที่บ้าน
- ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ คุณครูทุกท่านคอยดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดอยู่แล้ว ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะพยายามไม่ให้เกิดปัญหาในด้านนี้เกิดขึ้น
- ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
อยากให้มีการจัดทำตำราเอกสารสื่อ ในการจัดกิจกรรมให้แก่คุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อที่คุณครูจะได้ได้นำไปปฏิบัติกับเด็กได้ถูกต้อง

3.9 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลลาดสวาย1 องค์การบริหารส่วนตำบลลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี สัมภาษณ์ในวันจันทร์ที่ 21 ธันวาคม 2552 เวลา 11.00-12.00 น.

สภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ไม่มีปัญหา เพราะใช้หลักยืดหยุ่น ไม่เคร่งครัดเรื่องเวลามาก แต่กำหนดว่าในหนึ่งวันหรือหนึ่งสัปดาห์จะต้องได้ครบทุกกิจกรรม
- ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
สถานที่ไม่เป็นรูปแบบที่ถูกต้องของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พยายามปรับพื้นที่ให้เท่ากับจำนวนเด็ก ไม่มีห้องประกอบกิจกรรมที่มากพอ เช่น ห้องสมุด ห้องนิทาน เป็นต้น ไม่มีสนามหญ้า มีแต่พื้นปูนทั้งหมด จึงต้องคอยระวังอย่างใกล้ชิด
- ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ไม่มีปัญหา มีเพียงพออยู่แล้ว ได้งบประมาณหลักมาจากอบต. เพียงพอ
- ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
คุณครูมีคนที่จบปฐมวัยแต่ไม่กี่คน ขาดความรู้ในเรื่องของการจัดกิจกรรมปฐมวัย ทางอบต. ไม่มีงบที่ส่งคุณครูไปอบรมกับโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่จัดให้คุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย
- ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ไม่มีปัญหา เด็กๆ ให้ความร่วมมืออย่างดี และผู้ปกครองก็ให้ความร่วมมือเช่นกัน

- ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ไม่ค่อยมีปัญหาในด้านนี้ เนื่องจากเป็นเรื่องที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคอยดูแลเป็นพิเศษอยู่แล้ว
- ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ไม่มี

4. ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ จากข้อมูลสรุปการศึกษาความคิดเห็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก การสำรวจสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ และการสัมภาษณ์สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมนันทนาการ พิจารณาวิเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1 อาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา หัวหน้ากลุ่มวิชานันทนาการศาสตร์และการจัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สัมภาษณ์ในวันอังคารที่ 16 กุมภาพันธ์ เวลา 11.00-12.00 น.

ข้อคำถามที่ 1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อผลความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“จากความคิดเห็นของผู้ปกครองก็แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองก็รู้ว่าตนเองต้องการอะไรให้กับบุตรหลานของเค้าบ้าง เพียงแต่ว่าบางอย่างถ้าเป็นผู้ปกครองที่การศึกษาค่อนข้างน้อยหรือว่าไม่ได้เรียนมาทางด้านนี้โดยตรง ก็อาจให้ความเสนอแนะได้ไม่ชัดเจนว่ากิจกรรมที่ควรจะมีนั้นเป็นอะไร ซึ่งจริงๆ ก็ควรเป็นหน้าที่ของภาครัฐต่อไปที่จะต้องนำเอาความต้องการของผู้ปกครองไปตีความหมายอีกครั้งหนึ่งว่ากิจกรรมอะไรที่เหมาะสม ไม่อย่างนั้นคำที่ผู้ปกครองให้ความหมายหรือความต้องการไว้ก็จะกลายเป็นเรื่องธรรมดาๆ แต่ว่าจริงๆ แล้วมันนำไปสู่ความต้องการ อย่างเช่นกิจกรรมด้านสังคม ก็จะสามารถนำไปตีความหมายเป็นกิจกรรมอะไรอื่นๆ ได้อีกเยอะ

ส่วนความคิดเห็นในด้านต่างๆ ของผู้ปกครองนั้นจริงๆ แล้วในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจะจัดให้ได้ทุกด้าน ทั้งกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย กิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ กิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา และกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม แต่ว่าจากผลโดยภาพรวมนั้น พบว่ากิจกรรมที่พัฒนาทางด้านร่างกายนั้น ผู้ปกครองต้องการในระดับมากเท่านั้น จากกิจกรรมที่พัฒนาด้านอื่นที่ผู้ปกครองต้องการในระดับ มากที่สุด ซึ่งจริงๆ แล้วกิจกรรมที่พัฒนาทางด้านร่างกายนั้นสำคัญกับเด็กเล็ก เพราะเด็กเล็กต้องการพัฒนาในเรื่องของกล้ามเนื้อ หรือว่าการประสานงานระหว่างประสาทกับมือกำลังอยู่ในช่วงพัฒนา แต่ในด้านร่างกายไม่ได้หมายความว่ามัดกล้ามเนื้อ

ที่จะใหญ่ขึ้นเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการเคลื่อนไหวที่เป็นปกติ การเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่ว ที่จะช่วยให้เค้าดำรงชีวิตได้อย่างมีปกติสุขได้ต่อไปในอนาคตด้วย แล้วก็การทำงานประสานกันระหว่างประสาทกับกล้ามเนื้อ ช่วยในเรื่องการเคลื่อนไหวด้วย ดังนั้นผู้ปกครองอาจจะมองเห็นการเคลื่อนไหวเป็นในเรื่องของกล้ามเนื้อเท่านั้นจากผลที่ตอบมา จริงๆ แล้ววัยเด็กในเรื่องของการเคลื่อนไหวน่าจะต้องการมากที่สุด”

ข้อคำถามที่ 2 จากผลการวิเคราะห์ด้านสถานที่และปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างไร

“จริงๆ แล้วสถานที่ ในเรื่องความพร้อมมันเหมือนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาตลอด ตามที่ครั้งก็ไม่พร้อมสักที จริงๆ ในฐานะครูที่เห็นอยู่บ้างแต่ไม่ครบทั้ง 9 แห่ง ในเรื่องของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลายๆ ที่นั้นจะให้ครบถ้วน 100% คงเป็นไปได้ยาก อาจมาจากทั้งในเรื่องงบประมาณบ้าง และในเรื่องของพื้นที่ที่มีจำกัด แต่จริงๆ แล้วปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือการจัดบริหารงานมากกว่า อย่างเช่นการเอาบุคลากรเข้ามาบางครั้งผู้ที่มีความรู้ในทางด้านนี้โดยตรง เค้าสามารถที่จะปรับพื้นที่ต่างๆ ให้ใช้ได้อย่างมีคุณค่า ครบถ้วนเอนกประสงค์มากกว่าที่จะต้องมีพื้นที่เคลื่อนไหวไม่น้อยกว่า 2 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คนด้วยซ้ำ บางที่อาจปรับได้หรืออาจจะมีการใช้พื้นที่ภายนอกบริเวณรอบๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปได้ แต่สิ่งที่สำคัญคือบุคลากรต้องมีคุณภาพก่อนนี่คือปัญหาใหญ่ที่อ่านแล้วคิดว่าน่าจะเริ่มแก้ไขปัญหาก่อนคือ บุคลากร ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านนันทนาการ และต้องเป็นนันทนาการสำหรับเด็กเล็ก ถึงจะได้รู้ว่าพื้นที่แบบไหนทำอะไรได้บ้าง และกิจกรรมอะไรที่จำเป็น แล้วการที่จะใช้ปรับทำกิจกรรมได้หลายๆ กิจกรรมนั้นทำอย่างไร คือไม่ได้หมายความว่าทุกศูนย์จะต้องใหญ่เท่าๆ กัน จะต้องพร้อมเท่าๆ กันในเรื่องเงิน และเห็นบุคลากรหลายๆ คนอาจจะไม่มีความรู้ในเรื่องของการพัฒนาการของเด็ก ซึ่งตรงนี้จริงๆ นั้นไม่ได้แล้ว ควรจะต้องพัฒนาทางด้านบุคลากรก่อน เมื่อพัฒนาตรงนี้แล้วการจัดกิจกรรมก็จะมีรูปแบบ แบบแผนมากขึ้น และเมื่องบประมาณลงมาก็จะได้ไม่กระจายละลายหายไปหมด บางครั้งซื้ออุปกรณ์มาเด็กอาจจะไม่ได้ใช้เท่าไร ก็พังก็เสียไป บุคลากรที่มีคุณภาพก็จะสามารถจัดการได้ และในเรื่องของจำนวนบุคลากรด้วย ไม่ได้หมายความว่าต้องมากแต่จะต้องรู้ว่าบุคลากรแต่ละคนต้องทำอะไร อย่างในเรื่องของเอกสาร ถ้าครูต้องมานั่งทำเอกสารที่ไม่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กนักเรียนเด็กเล็กนั้นจะต้องการการดูแลจากครูตลอดเวลา ซึ่งถ้าครูมีเวลาให้น้อย หรือต้องแบ่งตัวเองไปทำอย่างอื่นด้วย แบบนี้ไม่เห็นด้วยเลย เพราะไม่ว่าจะเป็นศูนย์พัฒนาของต่างประเทศหรือของโรงเรียนนานาชาติที่ทำการเกี่ยวกับพัฒนาเด็ก ครูจะต้อง 2 คนต่อเด็กประมาณไม่เกิน 10 คน

เพราะครูจะต้องให้ความสนใจกับเด็กตลอดเวลา เพราะเด็กเล็กนี่ถือว่าอันตรายถ้าปล่อยเค้าไว้ตามลำพัง ตรงนี้ก็อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กิจกรรมอะไรต่างๆ ดูเหมือนว่าด้อยคุณค่าลงไป ซึ่งจริงๆ แล้ว อุปกรณ์หรือสถานที่ก็อาจจะเพียงพอแล้ว แต่ว่าเราขาดบุคลากรที่จะนำเอาสิ่งที่มีอยู่มาใช้มากกว่า ก็เสนอแนะว่าควรที่จะปรับที่บุคลากรก่อน แล้วส่วนอื่นก็จะพัฒนาตามต่อไป จะช่วยให้งบประมาณนำมาใช้ได้อย่างคุ้มค่ามากขึ้น”

4.2 อาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สัมภาษณ์ในวันพุธที่ 10 กุมภาพันธ์ 2553 เวลา 16.30-18.00 น.

ข้อคำถามที่ 1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อผลความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น

“จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองในแต่ละด้านนั้น จะมีในด้านที่ผู้ปกครองมีระดับความคิดเห็นต่ำกว่าในด้านอื่นๆ จริงๆ แล้ว ทุกๆ ด้านมีความสำคัญที่ทิ้งไม่ได้ ทุกด้านสำคัญที่สุดจริงๆ แล้วความต้องการของผู้ปกครองมีความสำคัญมาก แต่ผู้ปกครองบางท่านมีความรู้เรื่องของการพัฒนาการเด็ก การจัดกิจกรรมให้เด็กยังน้อยเกินไป เพราะฉะนั้นการที่จะให้เค้าจัดกิจกรรมแบบนี้ บางครั้งอาจไม่เป็นไปตามหลักการของการพัฒนาการเด็ก สิ่งที่เราคิดว่าน้อยจริงๆ แล้วมันสำคัญที่ต้องจัดหมด จากระดับปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรีนี้ ทำให้คิดว่า เป็นเพราะความรู้ บางครั้งผู้ปกครองขาดความรู้เรื่องพัฒนาการเด็ก หรือขาดความรู้เรื่องกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็ก เช่น การที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการทงตัว ผู้ปกครองให้ความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งตรงนี้จริงๆ แล้วการทงตัวเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของปฐมวัยที่ต้องทำ เพราะว่าเด็ก 3-5 ขวบ กระดูกก็บกล้ามเนื้อยังอ่อน เพราะฉะนั้นทุกอย่างจะยังไม่ค่อยสมดุล ขาแขนอาจจะยาว อาจจะสั้น น้ำหนักของตัว การทงตัวให้อยู่ได้ การที่เราสามารถทงตัวได้เพราะเรามีทักษะมาตั้งแต่เด็ก แต่เด็กอายุ 3-5 ขวบเค้าเพิ่งเริ่มเดินได้ เพราะฉะนั้นร่างกายของเค้ายังอันตราย ยังไม่สมดุลเต็มที่ ยังต้องการการทงตัวอย่างมาก เพราะฉะนั้นในเรื่องของร่างกายสำคัญที่สุดโดยเฉพาะในเรื่องของการทงตัวให้กล้ามเนื้อทุกอย่างมันประสานสัมพันธ์กัน และจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครองนั้น ทั้งหมดนี้ดี การที่ผู้ปกครองได้นำเสนอสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดี เช่น ควรจะมีการส่งเสริมกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ตรงนี้เห็นด้วยเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในท้องถิ่น ควรจะมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครองนี้ดีมากเลย แล้วก็ทำได้หมดเลยที่ผู้ปกครองเสนอมา”

ข้อคำถามที่ 2 จากผลการวิเคราะห์ด้านสถานที่และปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างไร

“การแบ่งกิจกรรมตามระดับอายุจะช่วยให้มากในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก เพราะการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงอายุของเด็กจะไม่เหมือนกัน เช่นการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก 3 ขวบ กฎเกณฑ์กติกาหรือการเล่นจะต้องง่าย ภาษาที่ใช้จะต้องเข้าใจง่าย ไม่ยาวเกินไป ไม่ยากเกินไป จะต้องไม่ซับซ้อน ถ้ายากเกินไปก็จะทำให้เด็กสับสน เพราะฉะนั้นการมีความรู้ของผู้ดูแลเด็กสำคัญมากในการจัดกิจกรรม

การที่จะจัดกิจกรรมอะไรบ้างในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเหล่านี้ เราก็ต้องดูว่าจากการสำรวจแล้วมีอะไรบ้าง เราต้องดูหลักการก่อนว่า ถ้าเค้ามีสถานที่หรือมีอะไรเอื้ออำนวย เราก็ต้องจัดจากสิ่งที่เค้ามีก่อน เช่น จากผลสำรวจว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่งมีห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่ม เพราะฉะนั้นลักษณะแบบนี้ก็หมายความว่าเราสามารถจัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ได้ เพราะฉะนั้นเราก็เลือกจัดตามที่เค้ามี เช่นกิจกรรมกลุ่มใหญ่ ละก็มาคิดว่ากิจกรรมกลุ่มใหญ่นั้นมีอะไรบ้าง แล้วอีกส่วนหนึ่งก็พบว่าสามารถจัดกลุ่มย่อยได้ และพบว่ามีพื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียกจำนวน 6 แห่งจากทั้งหมด 9 แห่งก็ถือว่าเยอะ ใน 6 แห่งนี้ก็สามารถจัดกิจกรรมเล่นน้ำ เล่นทรายได้ เช่น บ่อทราย ที่สำหรับตักตวงน้ำ ที่เรียนคณิตศาสตร์ได้ มีถ้วย มีชาม กระบุง ที่เด็กสามารถถ่ายจากภาชนะนี้ไปยังภาชนะนี้ได้ หรือปั้นทรายให้เป็นรูปร่างต่างๆ ตรงนี้ก็ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้ ก็จะสอดคล้องกับพื้นที่ของเค้า ซึ่งเด็กจะชอบมากสำหรับกิจกรรมน้ำและทราย และอย่างที่พบว่ามีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 8 แห่งจากทั้งหมด 9 แห่งที่มีลานจัดกิจกรรมกลางแจ้งที่มีบริเวณที่ร่ม ก็สามารถจัดกิจกรรมนันทนาการให้เด็กได้ เช่น การจัดให้อ่านนิทาน หรือเล่นกิจกรรมบทบาทสมมติ หรือเล่นกิจกรรมขายของ หรือทำงานศิลปะบริเวณใต้ร่มไม้ หรืออาจจะเป็นคนตรีสำหรับเด็กก็ได้ ซึ่งสามารถสอดคล้องกับเด็กปฐมวัยตรงที่ในแต่ละวันควรให้เด็กออกมาในบริเวณที่โล่งบ้าง คือดูพื้นที่แล้วดูว่าสามารถใช้ประโยชน์อะไรกับพื้นที่นี้ได้ สำหรับปัญหาที่พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งไม่มีสนามหญ้าเลย มีแต่พื้นปูนหมด ตรงนี้เพราะว่าพื้นปูนมีความสะดวก เหมาะสำหรับเด็กโต และไม่เลอะง่ายเวลาเปียก หรือเกิดฝนตก แต่วิธีการคือเราสามารถใส่เสื่อธรรมชาติได้ไปปูบนพื้นปูนนั้น หรือใช้ผ้าปูหรือวัสดุธรรมชาติมาปู ลานที่เป็นพื้นปูนซีเมนต์นั้นสิ่งสำคัญที่สุดก็คือไม่ควรให้เด็กเข้าไปวิ่ง ก็คือไม่สามารถจัดกิจกรรมกีฬาได้ เนื่องจากเวลาเล่นกีฬาเด็กจะวิ่ง พอวิ่งแล้วหกล้ม พอหกล้มแล้วหัวเข้าจะแตก แต่เราสามารถใส่พื้นที่ตรงนั้นได้ด้วยการเอาเสื่อไปปู แล้วอาจจะทำกิจกรรมอะไรต่อ

อะไรได้ในช่วงที่แดดร้อน มันต้องปรับวิธีการ อย่างเราจะใช้พื้นปูนเลยไม่ได้ เพราะเด็กไม่ควรเลยเด็ก จะเหมาะสมกับสนามหญ้าหรือพื้นที่เป็นดิน เพราะเด็กจะชอบวิ่งหกล้ม เนื่องจากว่าสภาพ กล้ามเนื้อกับกระดูกแขนขาเค้ายังไม่แข็งแรง เพราะฉะนั้นด้านพื้นที่ก็คือต้องดูพื้นฐานว่าเค้ามีอะไร แล้วก็จัดตามที่เค้ามี แล้วค่อยมาคิดกิจกรรมเสริมที่เค้าควรจะทำ

จากนั้นก็มาดูว่ากิจกรรมนันทนาการอะไรบ้างที่เราจัดได้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนี้ เช่น กิจกรรมออกกำลังกายควรจะมีทุกศูนย์ เพราะทุกศูนย์สามารถทำได้ และกิจกรรมนี้มีความสำคัญ ต่อเด็กทุกคน ตัวอย่างเช่นกิจกรรมเข้าจังหวะ เปิดเพลง แล้วให้เด็กเล็กทำท่าทางอะไรตามเพลง โดยครูอาจจะทำท่าทางประกอบให้ แต่จริงๆ แล้วครูไม่จำเป็นต้องทำท่าทางให้ดู ท่าทางพวกนี้มัน ขึ้นอยู่กับจินตนาการของเด็ก ตามความเร็วความช้าของเพลง มันฝึกจินตนาการกับเสียงเพลงได้ แล้วเด็กก็จะได้เรียนในเรื่องของจังหวะไปในตัวด้วย โดยการจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมสำหรับเด็ก คือ กิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมวงกลม กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา และกิจกรรมสร้างสรรค์ นั้นเราสามารถใส่กิจกรรมนันทนาการเข้าไปได้ คือ

กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรมนั้นเราสามารถจัดได้ในส่วนของกิจกรรมสร้างสรรค์ ศิลปะถือเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ เพราะเด็กจะต้อง create อะไรสักอย่าง อะไรก็ได้อย่างที่ตัวเอง อยากทำ เช่น กล้องกระดาษยาสีฟัน แกนกระดาษทิชชู ไข่ไม้แห้งๆ หรือลูกผลไม้แห้งๆ เล็กๆ วาง เอาไว้ให้ เค้าก็จะประดิษฐ์ประดอยอะไรออกมาตามจินตนาการของเค้า เป็นผลงานออกมาหนึ่งชิ้น หรือ การปั้น โดยทั่วไปในปฐมวัยจะใช้ดินน้ำมัน หรืออาจจะเอาดินในชุมชนในตัวเองมาปั้น เป็น อะไรก็ได้ กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม ก็เช่น การจักสาน การปั้น การวาดภาพ การทอเสื่อก็ เหมาะอาจจะเป็นการสานอะไรเล็กๆ หรืออาจจะสานใบมะพร้าว ฝีกกล้ามเนื้อนิ้วมือ ฝึก จินตนาการ ในขณะที่เดียวกันก็ฝึกอารมณ์ จิตใจ ฝึกให้เด็กนั่ง การประดิษฐ์ดอกไม้ ร้อยพวงมาลัย ใช้ก้านมะพร้าวทำเป็นเข็มสำหรับร้อยพวงมาลัย ทำว่าว พับกระดาษ เด็กจะชอบมาก แต่อย่าง เครื่องเงิน เครื่องเงิน หรือเย็บปักถักร้อย เด็กอาจจะไม่สามารถทำได้

กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา ก็เอาไปใส่ในส่วนกิจกรรมกลางแจ้งได้ เราก็ต้องดูว่าเด็กทำ อะไรได้บ้าง เช่น โยนลูกบอล รับลูกบอล ฝีกส่งลูกบอล อย่างเด็กเล็กเวลารับลูกบอลเค้าจะใช้อก รับ เพราะกล้ามเนื้อของเค้ายังไม่สมบูรณ์ แต่ถ้าเค้ามีทักษะโยนไปโยนมาต่อไปเค้าก็จะสามารถ โยนได้ และตอนนี้ฝีกดีมากเลย เพราะฝีกระดับการประสานกันระหว่างสายตาและมือ ถ้าตาและมือ ไม่ประสานกันกับลูกก็ไม่สามารถจะรับได้ และฝีกการเอี้ยวตัว ฝีกการกระเะยะ ฝีกหลายอย่าง สำหรับเด็กได้ และจากการวิจัยที่ออกมาเมื่อไม่นานของประเทศพบว่า เด็กไทยส่วนมากยังขาด ทักษะในการโยนรับลูกบอลลงตะกร้า เพราะฉะนั้นหลักสูตรคร่าวหน้าที่จะออกมาจะต้องปรับให้

เด็กมีทักษะตรงนี้เพิ่มขึ้น ลักษณะของเกมกลางแจ้งนอกจากการโยนรับลูกบอล การวิ่ง การเล่นเกมการละเล่นของไทย เช่น ขี่ม้าก้านกล้วย ก็เล่นได้ และยังใช้วัสดุธรรมชาติอีกด้วย หรือถ้าเป็นเกมที่มีกฎกติกา ก็จะต้องเป็นกฎกติกาที่ง่าย ๆ สั้น ๆ ที่เด็กอนุบาลสามารถจะจำกติกานั้นได้ สัก 2-3 ข้อพอแล้ว 5 ข้อนี่ถือว่ามากเกินไปสำหรับเด็ก ต้องไม่เลือกเกมยาก เพราะเกมยากๆ เด็กเค้าเล่นไม่เป็น

กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ สามารถอยู่ในกิจกรรมการเคลื่อนไหว เต้นรำตามวัฒนธรรมการรำวง การเต้นประกอบจังหวะและดนตรี หรือ Folk Dance ก็สามารทำได้ แต่ครูต้องมีความรู้ในด้านภาษาอังกฤษ

กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา ก็ทำได้ในส่วนของเกมกลางแจ้ง คือออกไปเรียนรู้บริเวณรอบๆ ห้องเรียน กับรอบๆ โรงเรียน คุณลอง ต้นไม้ ไปดูต้นไม้ว่ารอบโรงเรียนมีต้นไม้ชนิดไหนได้ ใบไม้สีอะไร เปรียบเทียบความแตกต่างรูปร่างของใบไม้ ดมกลิ่น ลองสัมผัสใบไม้ ดูรูปร่าง แฉกๆ โรงเรียนมีสัตว์อะไรบ้าง เดินออกไปดูสัตว์ ไปฟังเสียงนกร้อง

กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข การฝึกให้เด็กนั่งสมาธิฝึกได้ แต่ในระยะเวลาสั้นๆ ให้เด็กนั่งสงบสัก 2-3 นาที ไม่ได้ฝึกให้เกิดสมาธิเหมือนคนโต แต่ฝึกให้เด็กรู้จักควบคุมตนเองให้อยู่นิ่ง

กิจกรรมนันทนาการการละคร การแสดงละครก็ทำได้ตั้งหลายส่วน เช่นในส่วนของเกมกิจกรรมวงกลม ก็สามารถทำได้ แสดงละครตามนิทานอะไรก็ได้ที่เด็กชอบ นำมาทำเป็นละครแล้วมาแสดงละครร่วมกัน ไม่จำเป็นต้องเล่นในห้องเรียน อาจจะเป็นข้างนอก ได้ร่มไม้ก็ได้ เป็นละครสร้างสรรคดีจินตนาการ หรือละครที่เลียนเสียงพฤติกรรมของสัตว์ก็ได้

กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก ก็เป็นในส่วนกิจกรรมกลางแจ้งได้ อาจเป็นอะไรก็ได้ที่เด็กๆ ชอบ แต่ละคนจะแตกต่างกัน แต่ถ้าครูรู้ล่วงหน้าก็จะสามารถเตรียมอุปกรณ์ไว้ให้เด็กได้

กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง ทำได้หลายส่วนทั้ง กิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมวงกลม กิจกรรมกลางแจ้งก็สามารถทำได้ เด็กจะชอบฟังเพลง เครื่องดนตรีก็สามารถสอนให้เด็กได้ เช่น ขลุ่ย กลอง แต่ครูต้องมีความรู้ในเรื่องของการเล่นดนตรีบ้าง

กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง ก็อาจฝึกให้เด็กปลูกต้นไม้ ได้ประโยชน์และสนุกดีด้วย เรียกชื่อต้นไม้บริเวณในโรงเรียน นอกโรงเรียน ให้เด็กได้สัมผัสธรรมชาติ สัมผัสอากาศ สัมผัสลมก็ได้”

**4.3 นายวีระชาติ ทศรัตน์ ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
พัฒนากิจกรรมเยาวชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
สัมภาษณ์ในวันจันทร์ที่ 1 มีนาคม 2553 เวลา 10.30-11.30 น.**

ข้อคำถามที่1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อผลความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็ก
เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น

“เห็นด้วยกับความคิดเห็นของผู้ปกครอง จากประสบการณ์การทำงานของกรมในเรื่องของ
การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยจะมีทั้ง เทศบาล และองค์การ
บริหารส่วนตำบล อย่างการที่ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะ ให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และ
เทคโนโลยีต่างๆ นั้น ควรจะต้องดูวัยของเด็กก่อน มองในเรื่องของการพัฒนาด้านร่างกาย เด็กก็จะ
ได้ในเรื่องของกล้ามเนื้อนิ้วมือ การใช้แป้นพิมพ์ สำหรับเด็กเล็ก แต่ถ้าจะให้มีความรู้ในเรื่อง
เทคโนโลยี ควรจะเป็นในส่วนของเด็กโตมากกว่า เด็กเล็กควรจะมองในด้านของร่างกายที่เค้าได้
พัฒนา อาจใช้โปรแกรมง่ายๆ ให้เด็กลองใช้ แต่ในส่วนของเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นค่อนข้างที่จะต้อง
ใช้งบประมาณ ควรให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้บริหารท้องถิ่นให้เค้าเห็นความสำคัญ แต่ในศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กที่ดีเด่นก็จะมีเครื่องคอมพิวเตอร์พอเพียง ส่วนใหญ่จะติดตรงงบประมาณ แต่ใน
ความเห็นของผมในเชิงของการบริหาร เงินก็ไม่ใช่ว่าปัจจัยสำคัญซะทีเดียว อาจมีมาตรการอะไรต่างๆ
มาใช้ได้”

ข้อคำถามที่2 จากผลการวิเคราะห์ด้านสถานที่และปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรม
นันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนว
ทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างไร

“ในด้านสถานที่ที่มีปัญหาอยู่ เพราะต้องใช้งบประมาณ โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอยู่ 2 ประเภทคือ 1) อบต.ดำเนินการจัดตั้งเอง โดยเค้าจะมีความ
พร้อมในเรื่องของงบประมาณ คำนึงถึงหลักการจัดสภาพแวดล้อม ค่อนข้างจะมีมาตรฐาน จะไม่
ค่อยมีปัญหา 2) ศูนย์ถ่ายโอนจากส่วนราชการเดิม ทางอบต.ยังไม่มีพื้นที่ที่จะแยกออกมาจากเดิม
และก็ยังไม่มีงบประมาณมาสนับสนุน ทางกรมได้จัดมาตรฐานให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปรับตามแล้ว
โดยปรับเท่าที่มีอยู่ โดยควรจะเน้นถึงความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก ในบางครั้งมี
งบประมาณแต่ไม่มีสถานที่ก็มี ในด้านของงบประมาณทางกรมก็พยายามของงบประมาณจากทาง
รัฐบาลมาสนับสนุน สำหรับในด้านของปัญหาต่างๆ ที่พบนั้น ในด้านอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ต่างๆ
นั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารท้องถิ่นที่เค้าจะให้ความสำคัญกับเรื่องตรงนี้ อย่างในส่วนของเครื่องเล่น
สนามที่พบว่าเป็นเหล็กนั้น สาเหตุเกิดจากว่าเครื่องเล่นพลาสติกจะมีราคาค่อนข้างแพง แล้วก็ใน

ส่วนของสถานที่ที่เป็นพื้นปูนนั้น ทางกรมก็ได้คำนึงถึงปัญหาตรงนี้ โดยพยายามได้ให้ความรู้กับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไป ในการจัดสรรพื้นที่ที่สีเขียวในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ในด้านของผู้นำกิจกรรมนั้น ถ้าผู้นำกิจกรรมมีไม่เพียงพอทาง อบต.ก็สามารถรายงานมาทางกรมได้ โดยทางกรมจะจัดสรรงบประมาณในการจ้างครูเพิ่มให้ ทางเรามิงบประมาณส่วนนี้ให้อยู่แล้ว นอกจากนั้นทางอบต.ยังสามารถจ้างเองได้โดยใช้งบของทางอบต.ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ความรู้และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเป็นหลัก ในส่วนที่พบปัญหาทางด้านเอกสารที่มีมากเกินไปนั้น ผมมองว่ามันไม่ได้มากเกินไป โดยทางกรมได้กำหนดตัวชี้วัดการพัฒนาคณะ 43 ตัวชี้วัด แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ตัวศูนย์หรือสถานศึกษา ตัวครู และตัวเด็ก เอกสารประเมินทั้งหลายนั้นเป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษาเบื้องต้น ซึ่งจำเป็นต้องทำอยู่แล้วไม่อย่างนั้นจะไม่ผ่านมาตรฐาน โดยทางคุณครูเองควรจะต้องมีแผนการสอนทุกครั้ง มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น และนอกจากนั้น ผลสัมฤทธิ์ในตัวเด็ก คุณครูต้องรู้ว่าพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างไร ในส่วนของการจัดกิจกรรมนั้น หนานการให้แกเด็กนั้นถือว่าสำคัญ คุณครูต้องมีแผนการจัดประสบการณ์ทางด้านต่างๆ ปัจจุบันทางกรมจะให้ความสำคัญมากในด้านกีฬา โดยในอนาคตจะมีการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างศูนย์ ทั้งนี้ทั้งนั้นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้นผมมีความเห็นว่าขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นหลัก"

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 ด้านคือ การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา และการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม โดยกลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานครจำนวน 450 คน ผลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทั่วไป คือ การจำแนกตามเพศ โดยผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t-test) และการจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance: ANOVA) กรณีพบค่าความแตกต่าง ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher)

2. แบบสำรวจข้อมูลสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลจำนวน 9 แห่ง นำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ

3. แนวทางการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมสภาพปัญหาการกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

4. ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ จากข้อมูลสรุปการศึกษาความคิดเห็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก การสำรวจสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ และการสัมภาษณ์สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยพิจารณาวิเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปผลการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.2 มีช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี ร้อยละ 45.6 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 35-45 ปี ร้อยละ 28.2 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 79.3 รองลงมาคือปริญญาตรี ร้อยละ 18.9 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-15,000 บาท ร้อยละ 71.6 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.4

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 ภาพรวมความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยคือ 3.55 โดยความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา, การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ และการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยคือ 3.61, 3.60 และ 3.50 ตามลำดับ และความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยคือ 3.47

2.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยคือ 3.47 โดยความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และทำให้ทำงานประสานกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยคือ 3.54 ส่วนความคิดเห็นในเรื่องอื่นๆ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น แขน ขา มีค่าเฉลี่ย 3.48, ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการฟังเสียง มีค่าเฉลี่ย 3.48, ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อเล็ก เช่น นิ้วมือ มีค่าเฉลี่ย 3.44 และควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการทรงตัว มีค่าเฉลี่ย 3.42

2.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.60 โดยความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความกล้าแสดงออก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยคือ 3.72 รองลงมาคือ ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าเฉลี่ย 3.64 และควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.60 ส่วนความคิดเห็นในเรื่อง ควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 3.44

2.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.61 เมื่อพิจารณาในเรื่องต่างๆ แล้วพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกเรื่อง โดยความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดกิจกรรมด้านภาษา มีค่าเฉลี่ยของ

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.66 รองลงมาคือ ควรมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเลข จำนวน ขนาดรูปทรง เรขาคณิต มีค่าเฉลี่ย 3.64

2.5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.50 โดยความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความเป็นผู้นำ-ผู้ตาม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยคือ 3.57 รองลงมาคือ ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย 3.56 ส่วนเรื่องที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก คือ ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 3.47 และควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ มีค่าเฉลี่ย 3.41

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศชายและเพศหญิง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็น ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามช่วงอายุที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองในช่วงอายุที่แตกต่างกันมีความคิดเห็น ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

3.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ในภาพรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น แขน ขา, ความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อเล็ก เช่น นิ้วมือ และความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และทำให้ทำงานประสานกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น แขน ขา, ความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อเล็ก เช่น นิ้วมือ และความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และทำให้ทำงานประสานกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

3.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ในภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

3.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา ในภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

3.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ในภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นแนวทางการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ในเรื่องควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษاپริญญาตรี

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิจัยพบว่า ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 450 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 110 คน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปออกมาได้ 10 ประเด็น ดังนี้

- 1) ควรมีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาความกล้าแสดงออกของเด็กเพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดให้มีการแสดงที่แสดงโดยเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2) ควรเพิ่มความเข้มงวดในเรื่องความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก
- 3) ควรเพิ่มกิจกรรมที่ปลูกฝังเด็กในด้านคุณธรรม จริยธรรมให้มากขึ้น
- 4) ควรมีการส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่างๆ
- 5) ควรมีการปรับปรุงสถานที่และอุปกรณ์ให้มีความพร้อมมากกว่าเดิม
- 6) ควรเพิ่มกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างชุมชนกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 7) ควรเพิ่มกิจกรรมที่เกี่ยวกับดนตรี ศิลปะให้มากขึ้น
- 8) ควรมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่
- 9) ควรมีการส่งเสริมทักษะการเล่นกีฬาให้เด็กมากขึ้น
- 10) ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. แบบสำรวจข้อมูลสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง มีอาคารที่มีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 100 และมีทางเข้าออกอย่างน้อย 2 ทางเป็นจำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.44 และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 8 แห่ง ที่มีห้องรับประทานที่มีความสะอาด มีอากาศถ่ายเท และมีแสงสว่างพอเหมาะ คิดเป็นร้อยละ 88.88 โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่งที่อยู่ในระหว่างก่อสร้างห้องอาหาร และในส่วนของ การดูแลเด็กป่วย พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลสำหรับเด็กป่วย คิดเป็นร้อยละ 100 แต่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพียง 3 แห่งที่มีที่พักรักษาของเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่งที่อยู่ในระหว่างก่อสร้างที่พักรักษาของเด็กป่วย

ในส่วนของห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กนั้น ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง มีห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100 และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 8 แห่ง ที่มีห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้แยกกลุ่มย่อย คิดเป็นร้อยละ 88.88 และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 6 แห่ง ที่มีห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่มีพื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียก คิดเป็นร้อยละ 66.66 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง มีห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่มีอุปกรณ์หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 100

ในส่วนของลานกิจกรรมกลางแจ้ง ผลการวิจัยพบว่า มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 8 แห่ง ที่มีลานกิจกรรมกลางแจ้งที่มีพื้นที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คนคิดเป็นร้อยละ 88.88 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีลานกิจกรรมกลางแจ้งที่มีบริเวณที่ร่มเป็นจำนวน 8 แห่งคิดเป็นร้อยละ 88.88 โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่งอยู่ในระหว่างก่อสร้างบริเวณที่ร่ม และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 7 แห่ง ที่มีรั้วกันบริเวณเพื่อความเป็นสัดส่วน คิดเป็นร้อยละ 77.77 โดยในจำนวนทั้งหมดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไม่มีรั้วกันบริเวณเพื่อความเป็นสัดส่วนมีจำนวน 1 แห่งที่อยู่ในระหว่างก่อสร้างรั้วกันบริเวณ

3. แนวทางการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ เวลาในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอเนื่องจาก เด็กมีจำนวนมากเมื่อเทียบกับคุณครูผู้นำกิจกรรม ทำให้การควบคุม

เวลาในการจัดกิจกรรมเป็นไปได้ยาก และนอกจากนั้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งที่อยู่ภายในโรงเรียนประถมศึกษาานั้น มีช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งไม่มากนัก เพราะลานกิจกรรมกลางแจ้งต้องแบ่งใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาภายในโรงเรียน การจัดกิจกรรมบางอย่างไม่สามารถทำได้ เนื่องจากจำกัดเวลา

3.2 ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ จากการสำรวจศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานครทั้ง 9 แห่ง พบปัญหาในด้านสถานที่ทั้ง 9 แห่ง โดยปัญหาที่พบคือสถานที่คับแคบไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก โดยเฉพาะในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ภายในโรงเรียนประถมศึกษา มักจะมีสถานที่ค่อนข้างคับแคบ บางแห่งมีลักษณะเป็นเพียงห้องเรียนหนึ่งถึงสองห้องเท่านั้น ซึ่งส่งผลต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ นอกจากนี้ยังพบว่าในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่งนี้ ไม่มีที่ใดที่มีสนามหญ้าสำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ลานกิจกรรมกลางแจ้งส่วนใหญ่เป็นพื้นปูนทั้งหมด ซึ่งไม่เหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมในหลายๆกิจกรรม เว้นแต่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีสนามหญ้ากลางแจ้ง ที่ใช้ร่วมกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา โดยมีการแบ่งเวลาที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมกัน ทั้งนี้ยังพบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลายแห่งที่ยังไม่มีการแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนต่างๆที่ชัดเจน เช่น ไม่มีห้องอาหาร ห้องปฐมพยาบาล ที่แยกเป็นสัดส่วนชัดเจน

3.3 ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่า มีอุปกรณ์ สื่อในการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก อุปกรณ์มีการชำรุด ไม่มีเครื่องเล่นสนาม หรือในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งที่มีเครื่องเล่นสนามแต่เป็นเหล็ก ซึ่งไม่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็ก

3.4 ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ปัญหาในด้านผู้นำกิจกรรมจะพบว่าผู้นำกิจกรรมมีไม่มากพอสำหรับจำนวนเด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับในด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้แก่เด็กนั้น ทางกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้มีโครงการร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยจัดให้คุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ แต่จะพบปัญหาว่าในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งยังมีคุณครูบางท่านที่ยังไม่ได้เข้ารับการศึกษา เนื่องจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีงบให้

3.5 ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ปัญหาของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมักจะเป็นปัญหาในด้านพื้นฐานที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน ปัญหาการทะเลาะกันระหว่างร่วมกิจกรรม และในการจัดกิจกรรมนันทนาการบางกิจกรรมนั้นในระยะแรกๆ อาจจะมีปัญหาเด็กไม่

เข้าใจกฎ กติกาในการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนั้นยังพบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่งจาก 9 แห่ง ที่รับเด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ขวบ โดยจะพบปัญหาในด้านความพร้อมของเด็กที่ต่ำกว่าเกณฑ์ กล้ามเนื้อยังไม่พร้อม โดยทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะดูแลให้อยู่ในสังคมได้มากกว่าที่จะส่งเสริมในด้านกิจกรรมนันทนาการ

3.6 ด้านความปลอดภัย ปัญหาในด้านความปลอดภัยนี้เป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากปัญหาในด้านอื่นๆ โดยพบปัญหาเด็กหกล้ม หัวแตก เนื่องมาจากลานกิจกรรมกลางแจ้งที่เป็นพื้นปูน และจากการที่ผู้นำกิจกรรมหรือคุณครูนั้นมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับเด็ก ทำให้การดูแลควบคุมในด้านความปลอดภัยระหว่างจัดกิจกรรมนันทนาการนั้นบางครั้งอาจทำได้ไม่ทั่วถึง

3.7 ปัญหาด้านอื่นๆ ที่พบเป็นอยู่อย่างมากในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นคือปัญหาในด้านเอกสาร โดยเอกสารจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลที่ส่งมาให้ทางคุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประเภตินั้นมีจำนวนมาก มีเวลาไม่เพียงพอที่จะทำเอกสารในแต่ละวัน ส่งผลให้เกิดการเบียดเบียนเวลาจากการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เด็กมาใช้เวลาในด้านเอกสารมากขึ้น และยังพบว่าคุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลายท่านนั้นมีปัญหาในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เป็น ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ให้แก่เด็กได้ และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เป็นนั้นยังส่งผลกระทบต่อการจัดทำเอกสารของคุณครูในแต่ละท่านด้วย และยังพบปัญหาความร่วมมือของชุมชนที่มีต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยในการจัดกิจกรรมนันทนาการบางอย่างนั้นที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชน พบว่าชุมชนยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากเท่าที่ควร

4. ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ จากข้อมูลสรุปการศึกษาความคิดเห็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก การสำรวจสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ และการสัมภาษณ์สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมนันทนาการ พิจารณาวิเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อผลความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1.1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปออกมาได้ 10 ประเด็น ดังนี้

- 1.) ควรมีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาความกล้าแสดงออกของเด็กเพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดให้มีการแสดงที่แสดงโดยเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.) ควรเพิ่มความเข้มงวดในเรื่องความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก
- 3.) ควรเพิ่มกิจกรรมที่ปลูกฝังเด็กในด้านคุณธรรม จริยธรรมให้มากขึ้น
- 4.) ควรมีการส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่างๆ
- 5.) ควรมีการปรับปรุงสถานที่และอุปกรณ์ให้มีความพร้อมมากกว่าเดิม
- 6.) ควรเพิ่มกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างชุมชนกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 7.) ควรเพิ่มกิจกรรมที่เกี่ยวกับดนตรี ศิลปะให้มากขึ้น
- 8.) ควรมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่
- 9.) ควรมีการส่งเสริมทักษะการเล่นกีฬาให้เด็กมากขึ้น
- 10.) ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้ปกครอง โดยมีความเห็นว่ากิจกรรมทั้งหมดที่ผู้ปกครองเสนอแนะมานั้นเป็นสิ่งที่ควรจัดเพิ่มเติมให้แก่เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.1.2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเป็นสิ่งที่สำคัญ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของผู้ปกครอง แต่ความคิดเห็นของผู้ปกครองนั้นยังไม่ชัดเจน โดยจากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญาสูงสุด และให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกายต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกายให้กับเด็กเล็กนั้นมีความสำคัญสูงสุด

4.2 แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากผลการวิเคราะห์ด้านสถานที่และปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.1 การจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กนั้น เด็กควรจะต้องจะได้รับการพัฒนาให้ได้ครบทั้ง 4 ด้าน คือ

- 1.) กิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย
- 2.) กิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ
- 3.) กิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม
- 4.) กิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา

โดยควรพัฒนาตามวัยและความสามารถของเด็กแต่ละคน

4.2.2 ให้มีการกำหนดมาตรฐานการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกศูนย์ที่อยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.3 ให้มีการพัฒนาทางด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ ทั้งในเรื่องการพัฒนาความรู้ของบุคลากรและจำนวนบุคลากรให้มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.2.4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเน้นในเรื่องของความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก

4.2.5 การจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กนั้น ควรจัดให้สอดคล้องกับสถานที่ที่มีอยู่ โดยขั้นแรกควรจะต้องปรับลักษณะการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เหมาะสมกับสถานที่นั้นๆ ตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก่อน ว่าสามารถจัดกิจกรรมใดได้บ้างตามที่สถานที่เอื้ออำนวยให้

4.2.6 สถานที่จัดกิจกรรมกลางแจ้งในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีบริเวณพื้นที่ที่มีความอ่อนนุ่ม เช่น สนามหญ้า ป่าทราย เป็นต้น โดยจากสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง มีพื้นที่เป็นพื้นปูนทั้งหมด ไม่มีส่วนที่เป็นสนามหญ้าหรือสนามดินเลย ซึ่งไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กเล็กนั้น อาจปรับได้โดยการปรับบริเวณพื้นที่ที่เป็นปูนให้มีความอ่อนนุ่มลงมา โดยใช้วัสดุที่มีความอ่อนนุ่มมาปูพื้น เฉพาะในช่วงเวลาที่มีการจัดกิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายไว้ดังนี้

ตอนที่ 1 **ความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม ผู้ปกครองมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากที่สุดลำดับแรกคือ กิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เด็กเล็กเป็นวัยที่สำคัญในการ

พัฒนาของบุคคลในด้านต่างๆ รวมทั้งด้านสติปัญญา เพราะทั้งร่างกาย สมอง นิสัย จิตใจของบุคคลนั้น จะสร้างและหล่อหลอมได้ดีในวัยนี้ โดยเริ่มตั้งแต่การอบรมเลี้ยงดูและการจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้แก่เด็ก ทั้งจากตัวผู้ปกครองเองและจากทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้แก่เด็ก สอดคล้องกับ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (2541) กล่าวไว้ว่า เป็นที่ยอมรับของนักจิตวิทยาที่ได้ทำการศึกษาพัฒนาการด้านเชาว์ปัญญาของเด็กปฐมวัย ในเด็กวัยนี้จะมีความสามารถในการรับรู้ ตลอดจนการคิดคำนึงเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน การรับรู้ด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยได้รับความสนใจ และศึกษากันเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการรับรู้ทางด้านสายตา เช่น ความสามารถในการแยกแยะความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งของ และสอดคล้องกับ สมบัติ กาญจนกิจ (2546) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาความคิดและสติปัญญาถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้มีความเฉลียวฉลาดที่ผู้นำกิจกรรมจะต้องให้ความสนใจและหันมาพัฒนาเทคนิคกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มาก และสอดคล้องกับ สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2517) ได้อ้างถึงหนังสือ เชาว์ปัญญาและประสบการณ์ (Intelligence and Experience) ซึ่งแต่งโดย ศาสตราจารย์ ฮันท์ (Mc. V. Hunt) สรุปได้ว่า พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดเกิดจากการที่บุคคลได้มีโอกาสปะทะสังสรรค์กับสิ่งแวดล้อม และเห็นด้วยกับทฤษฎีเปียเจต์ว่า สติปัญญาและเชาว์นั้นเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นการจัดสิ่งแวดล้อมหรือโอกาสให้เด็กได้มีพัฒนาการด้านสติปัญญาและความคิดนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และสอดคล้องกับ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กในวัยแรกเริ่มของชีวิต หรือที่เรียกว่าเด็กปฐมวัย จัดได้ว่าเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของชีวิต ทั้งนี้เพราะพัฒนาการทุกๆ ด้านของมนุษย์ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ โดยเฉพาะด้านสติปัญญา จะเจริญมากที่สุดในช่วงนี้ และพัฒนาการใดๆ ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงอื่นๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.2 ผู้ปกครองมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย มากที่สุดลำดับแรกคือ ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และทำให้ทำงานประสานกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เด็กปฐมวัยนี้กล้ามเนื้อต่างๆ ยังไม่แข็งแรง การประสานงานของกล้ามเนื้อต่างๆ ยังมีไม่เต็มที่ การจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และทำให้ทำงานประสานกัน จำเป็นมากสำหรับเด็กในวัยนี้ เพื่อฝึกให้เค้าสามารถเคลื่อนไหวต่างๆ ได้เป็นปกติสมบูรณ์เมื่อเติบโตไป สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์อาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีใจความตอนหนึ่งว่า “การโยน-รับลูกบอล ฝึกส่งลูก

บอล อย่างเด็กเล็กเวลารับลูกบอลเค้าจะใช้กรับ เพราะกล้ามเนื้อของเค้ายังไม่สมบูรณ์ ตรงนี้ฝึกดี
 มากเลย เพราะฝึกระดับการประสานกันระหว่างสายตาและมือ ถ้าตาและมือไม่ประสานกันกับลูก
 ก็ไม่สามารถจะรับได้ และฝึกการเอี้ยวตัว ฝึกการกระเด้ง ฝึกหลายอย่างสำหรับเด็กได้ และจาก
 การวิจัยที่ออกมาเมื่อไม่นานของประเทศพบว่า เด็กไทยส่วนมากยังขาดทักษะในการโยนรับลูก
 บอลลงตะกร้า เพราะฉะนั้นหลักสูตรครวหน้าที่จะออกมาจะต้องปรับให้เด็กมีทักษะตรงนี้เพิ่มขึ้น”

1.3 ผู้ปกครองมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กใน
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์
 จิตใจ มากที่สุดลำดับแรกคือ ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความกล้าแสดงออก ผู้วิจัยมีความเห็นว่า
 พฤติกรรมความกล้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เด็กได้แสดงออกอย่างเหมาะสม เมื่อมีโอกาส
 แสดงออกโดยไม่มีควมวิตกกังวลและไม่ทำร้ายผู้อื่น เป็นการแสดงถึงความเชื่อมั่นในตนเอง
 ผู้ปกครองย่อมคาดหวังให้เด็กมีความกล้าแสดงออก เด็กเป็นวัยสำคัญต่อการเรียนรู้และซึมซับ
 พฤติกรรมต่างๆ เมื่อเด็กกล้าแสดงออกในสถานการณ์ที่เหมาะสม ก็จะปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่
 ดีต่อตนเอง เมื่อโตขึ้น เด็กจะกล้าแสดงออกอย่างมีประโยชน์ สามารถคิดแก้ปัญหาของตนเอง
 ครอบคลุม และสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ รัศมี เชื้อเจ็ดตน (2539) ได้กล่าวไว้ว่า
 การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก มีผลต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกของเด็ก เด็กจะเติบโต
 เป็นผู้ใหญ่ที่มีพฤติกรรมเหมาะสมในการแสดงออกหรือไม่มากนักน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการอบรม
 เลี้ยงดูที่มีต่อเด็ก และสอดคล้องกับ สมบัติ กาญจนกิจ (2546) กล่าวไว้ว่า รูปแบบในการพัฒนา
 เด็กมีหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมที่ฝึกทักษะการคิดโดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูป การกำหนด
 สถานการณ์และกำหนดกิจกรรมที่กระตุ้น ยั่วยุให้เด็กเกิดการพัฒนาความคิดและความสามารถ
 ทางสติปัญญา การกล้าแสดงออกซึ่งความคิดสร้างสรรค์ ความคิดวิจารณ์ญาณ คิดแก้ปัญหาและ
 ความคิดในการตัดสินใจ และสอดคล้องกับ ดนู จีระเดชากุล (2538) กล่าวว่า การเลือกกิจกรรม
 นั้นนทานการของเด็กควรยึดหลักว่า กิจกรรมต้องกระตุ้น และส่งเสริมความกล้าแสดงออกของเด็ก
 ในทางที่ดีและถูกต้อง

1.4 ผู้ปกครองมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กใน
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา
 มากที่สุดลำดับแรกคือ ควรมีการจัดกิจกรรมด้านภาษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การรู้ภาษาและ
 ความสามารถในการใช้ภาษาไม่ใช่สิ่งที่พัฒนาขึ้นโดยธรรมชาติหรือติดตัวมาแต่กำเนิด การรู้ภาษา
 และความสามารถในการใช้ภาษาจะต้องอาศัยการเรียนรู้และในการจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนาความ
 พร้อมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กนั้น ผู้ปกครองย่อมคาดหวังให้ครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ

ดูแลเด็ก ซึ่งมีความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนของพัฒนาการทางภาษาของเด็ก เพื่อหาวิธีสำหรับให้เด็กได้เกิดความพร้อมทางภาษาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529, หน้า 16) กล่าวว่า พัฒนาการทางภาษาเด็ก 5 ขวบเป็นระยะที่มีพัฒนาการด้านภาษาอย่างรวดเร็ว จะสามารถพูดได้เป็นประโยคที่ชัดเจนแม้คนไม่คุ้นเคยก็สามารถเข้าใจได้ รู้จักคำพูดมากและเลือกใช้คำได้เหมาะสมรู้จักฟังเข้าใจและทำตามคำสั่งได้สนใจในการฝึกอ่าน และชอบเล่าเรื่อง โดยลำดับมีการเริ่มต้นไปจนจบพัฒนาการทางภาษาเหมือนกับพัฒนาการด้านอื่นๆ คือมีความเจริญงอกงามที่ต่อเนื่องกันไป พัฒนาการทางภาษาจะเป็นไปอย่างรวดเร็ว เด็กแต่ละคนจะมีแบบแผนของการพัฒนาภาษาไม่แตกต่างกันและจะมีลำดับขั้นตอนของความเจริญงอกงามเหมือนกัน แต่อัตราและประสิทธิภาพของพัฒนาการนั้นอาจแตกต่างกันไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู ฯลฯ

1.5 ผู้ปกครองมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม มากที่สุดลำดับแรกคือ ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความเป็นผู้นำ-ผู้ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยของการเริ่มออกสู่สังคมภายนอก เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ไม่ใช่คนในครอบครัวของเด็ก ซึ่งการปฏิสัมพันธ์นี้จะทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะมีพฤติกรรมต่างๆ ที่สังคมยอมรับ ผู้ปกครองย่อมต้องการให้เด็กได้ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ทั้งนี้เพื่อให้เด็กอยู่ร่วมในสังคมนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ อรวรรณ ปินตา (2545) กล่าวว่า หลักการพัฒนาลักษณะนิสัยทางสังคมให้แก่เด็กเล็กนั้น ครูจะต้องคำนึงถึงธรรมชาติและพัฒนาการด้านต่างๆ รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้ ความสนใจ ตลอดจนวุฒิภาวะของเด็ก เพื่อจะได้สามารถจัดกิจกรรมให้แก่เด็กได้อย่างเหมาะสม และจะต้องคอยเอาใจใส่ให้เด็กได้ฝึกฝนปฏิบัติต่อเนื่องสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 18-20) ได้ระบุลักษณะนิสัยทางสังคมที่ควรพัฒนาให้เกิดในเด็กเล็กโดยมีข้อหนึ่งระบุไว้ว่า รู้จักเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักแพ้ชนะ และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และสอดคล้องกับ บุษบง ทองอยู่ (2526 : 138-139) ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยทางสังคมที่ควรเน้น โดยกล่าวไว้ข้อหนึ่งว่า ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้อื่น

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมพบว่า เมื่อจำแนกตามเพศและอายุ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ปกครองมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในเรื่อง การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในเรื่อง การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ย่อมมีความรู้ในด้านต่างๆ แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาเด็กเล็กก็เช่นเดียวกัน ผู้ปกครองย่อมมีความรู้ในด้านนี้มากน้อยแตกต่างกัน ตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่เรียนมา ดังนั้นความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนี้ย่อมมีความแตกต่างกันตามความรู้ที่ผู้ปกครองมีในแต่ละท่าน สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์อาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีใจความตอนหนึ่งว่า “จากความคิดเห็นของผู้ปกครองก็แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองก็รู้ว่าตนเองต้องการอะไรให้กับบุตรหลานของเค้าบ้าง เพียงแต่ว่าบางอย่างถ้าเป็นผู้ปกครองที่ไม่ได้เรียนมาทางด้านนี้โดยตรง ก็อาจให้ความเสนอแนะได้ไม่ชัดเจนว่ากิจกรรมที่ควร มีนั้นเป็นอะไร” และ “กิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกายนั้นสำคัญกับเด็กเล็ก เพราะเด็กเล็กต้องการพัฒนาในเรื่องของกล้ามเนื้อ หรือว่าการประสานงานระหว่างประสาทกับมือกำลังอยู่ในช่วงพัฒนา แต่ในด้านร่างกายไม่ได้หมายความว่ามัดกล้ามเนื้อที่จะใหญ่ขึ้นเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการเคลื่อนไหวที่เป็นปกติ การเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่ว ที่จะช่วยให้เค้าดำรงชีวิตอย่างมีปกติสุขได้ต่อไปในอนาคตด้วย แล้วก็การทำงานประสานกันระหว่างประสาทกับกล้ามเนื้อ ช่วยในเรื่องการเคลื่อนไหวด้วย ดังนั้นผู้ปกครองอาจจะมองเห็นการเคลื่อนไหวเป็นในเรื่องของกล้ามเนื้อเท่านั้น”

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต

ปริณทลกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นไว้ 2 ประเด็นด้วยกัน คือ

3.1 จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้ปกครอง โดยมีความเห็นว่ากิจกรรมทั้งหมดที่ผู้ปกครองเสนอแนะมานั้นเป็นสิ่งที่ควรจัดเพิ่มเติมให้แก่เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปออกมาได้ 10 ประเด็น ดังนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาความกล้าแสดงออกของเด็กเพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดให้มีการแสดงที่แสดงโดยเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ควรเพิ่มความเข้มงวดในเรื่องความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก, ควรเพิ่มกิจกรรมที่ปลูกฝังเด็กในด้านคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้น, ควรมีการส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่างๆ, ควรมีการปรับปรุงสถานที่และอุปกรณ์ให้มีความพร้อมมากกว่าเดิม, ควรเพิ่มกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างชุมชนกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ควรเพิ่มกิจกรรมที่เกี่ยวกับดนตรี ศิลปะให้มากขึ้น, ควรมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาออกสถานที่, ควรมีการส่งเสริมทักษะการเล่นกีฬาให้เด็กมากขึ้น และควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเป็นสิ่งที่สำคัญ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของผู้ปกครอง แต่ความคิดเห็นของผู้ปกครองนั้นยังไม่ชัดเจน โดยจากผลการวิจัยที่พบว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญามากที่สุด และให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกายน้อยที่สุด โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกายให้กับเด็กเล็กนั้นมีความสำคัญมากที่สุด สอดคล้องกับ อรุณี หรดาล (2537) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ตรงตามความต้องการและความสนใจของผู้ปกครอง และสอดคล้องกับ นางลักษณ ฆวาลไพบูลย์ (2525) ได้กล่าวไว้ว่า การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กเล็กมีการศึกษาระดับต่ำอาจทำให้ขาดความเข้าใจบทบาทของตนเองที่มีต่อพัฒนาการของเด็ก ขาดความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ สุขภาพอนามัย การอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างถูกต้องทั้งด้วยตนเอง และการให้ผู้อื่นดูแลแทนโดยไม่คำนึงถึงประสิทธิภาพความสามารถในการเลี้ยงเด็กของบุคคลนั้น

ตอนที่ 4 แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นประกอบด้วย 6 แนวทางดังนี้

4.1) การจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กนั้น ต้องจัดให้ครบทั้ง 4 ด้าน คือ กิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย, กิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ, กิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม และกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา สอดคล้องกับ ผลการวิจัยความคิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา, การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ และการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด และความคิดเห็นในเรื่องการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551) ได้ระบุไว้ว่า การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อมๆ กัน ซึ่งเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งคุณลักษณะตามวัย เป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กมีดังนี้คือ พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา และสอดคล้องกับ นกนเรศ ธรรมบวร (2551) ได้กล่าวไว้ว่า พัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างแยกกันไม่ได้ พัฒนาการในด้านหนึ่ง จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านอื่นๆ ด้วยเหตุนี้ ในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจึงควรให้ความสำคัญกับพัฒนาการทุกด้านของเด็กอย่างเท่าเทียมกัน การส่งเสริมพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว เช่น พัฒนาการด้านสติปัญญาเพียงด้านเดียวย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านอื่นๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

4.2) กิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ลักษณะของกิจกรรมคือ เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก มีการฝึกการทำงานประสานกันระหว่างสายตา มือ และเท้า เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทรงตัว และเป็นกิจกรรมที่ฝึกการฟังเสียง

นอกจากนั้นยังควรมีการส่งเสริมทักษะการเล่นกีฬาให้เด็กมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครอง

4.3) กิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ลักษณะของกิจกรรมคือ เป็นกิจกรรมที่ฝึกความกล้าแสดงออก ฝึกการตัดสินใจ ฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง กิจกรรมบทบาทสมมติ และเป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังในด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็ก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครอง

4.4) กิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา ลักษณะของกิจกรรมคือ เป็นกิจกรรมที่ฝึกการสังเกตและเปรียบเทียบ กิจกรรมด้านภาษา กิจกรรมฝึกการฟัง พูด ฝึกการเรียงลำดับเรื่องราวต่างๆ กิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเลข จำนวน ขนาด รูปทรง เรขาคณิต กิจกรรมฝึกการรู้จักสี รูปร่าง ลักษณะ คุณสมบัติประโยชน์และเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ กิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การทดลอง กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่างๆ กิจกรรมที่เกี่ยวกับดนตรี ศิลปะ และกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครอง

4.5) กิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม ลักษณะของกิจกรรมคือ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมทำงานกลุ่ม กิจกรรมบทบาทสมมติ กิจกรรมฝึกความเป็นผู้นำ-ผู้ตาม นอกจากนี้ยังควรมีกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างชุมชนกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครอง

4.6) ให้มีการกำหนดมาตรฐานการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกศูนย์ที่อยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับ ผลการวิจัยสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พบปัญหาทั้งในด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ, ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ, ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ, ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ, ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ, ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ และปัญหาด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ และสอดคล้องกับ สมบัติ กาญจนกิจและคณะ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนันทนาการมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายมากมาย การนำมาใช้จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงลักษณะของกิจกรรมนั้นๆ ว่าจะส่งผลแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างไร เนื่องจากความหลากหลายของกิจกรรมนั่นเอง จำเป็นต้องมีการจัดรูปแบบต่างๆ ของกิจกรรมเพื่อทำไปให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

ตอนที่ 5 แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะของอาคารสถานที่

แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะของอาคารสถานที่นั้น ประกอบด้วย 1 แนวทาง ดังนี้

5.1) สถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเน้นในเรื่องของความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก สอดคล้องกับ ผลการวิจัยการสำรวจข้อมูลสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พบว่า มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพียง 3 แห่งจากทั้งหมด 9 แห่งที่มีที่พักของเด็กป่วยที่แยกเป็นสัดส่วน และผลการวิจัยสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พบปัญหาในด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ คือ ปัญหาเด็กหกล้ม หัวแตก เนื่องมาจากลานกิจกรรมกลางแจ้งที่เป็นพื้นปูน และจากการที่ผู้นำกิจกรรมหรือคุณครูนั้นมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับเด็ก ทำให้การดูแล ควบคุมในด้านความปลอดภัยระหว่างจัดกิจกรรมนันทนาการนั้นบางครั้งอาจทำได้ไม่ทั่วถึง และสอดคล้องกับ กรมการพัฒนาชุมชน (2537) ได้กำหนดลักษณะของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดี ดังนี้คือ ในส่วนของอาคารและบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรตั้งอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมกับสภาพของหมู่บ้าน ตัวอาคารสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งภายในและภายนอก วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้จัดได้สัดส่วน สะดวกต่อการใช้สอยและปลอดภัยสำหรับเด็ก และสอดคล้องกับ พัทธนี วัชยาณิช (2545) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบๆ โรงเรียน รวมทั้งการจัดสนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนาม การจัดระวางรักษาความปลอดภัยในบริเวณโรงเรียนและบริเวณนอกโรงเรียน และการดูแลรักษาความสะอาด สิ่งต่างๆ เหล่านี้ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก และสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2523) ได้ให้แนวทางในการจัดอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ และบุคลากรของศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ทั้งในเมืองและชนบท โดยระบุไว้ในข้อหนึ่งว่า หลักการ อาคารสถานที่ที่จะจัดจะต้องเป็นไปตามลักษณะท้องถิ่น ง่ายและเป็นไปได้ตามลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น โดยยึดหลัก ประหยัด ปลอดภัย และสะอาด

ตอนที่ 6 แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานครนั้น ประกอบด้วย 6 ด้านดังนี้

6.1) ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการควรมีลักษณะยืดหยุ่นตามกิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่จัดให้กับเด็กเล็ก สอดคล้องกับผลการวิจัยสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พบปัญหาในด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ คือ เวลาในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับ นกเนตร ธรรมบวร (2551) ได้กล่าวไว้ว่า ตารางกิจกรรมประจำวันในชั้นเรียนปฐมวัยไม่ควรเข้มงวดจนเกินไปแต่ควรยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นสำคัญ

6.2) ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

การจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กนั้น ควรจัดให้สอดคล้องกับสถานที่ที่มีอยู่ โดยขั้นแรกควรจะต้องปรับลักษณะการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เหมาะสมกับสถานที่นั้นๆ ตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก่อน ว่าสามารถจัดกิจกรรมใดได้บ้างตามที่สถานที่เอื้ออำนวยให้ สอดคล้องกับผลการวิจัยการสำรวจข้อมูลสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 9 แห่ง พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่งมีห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่ม จากผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่สามารถจัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ได้ เช่น กิจกรรมเกมกีฬาและการละเล่น กิจกรรมเข้าจังหวะและการเต้นรำ กิจกรรมการแสดงและการละคร กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมพิเศษ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมบันเทิงและสนทนา เป็นต้น, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 8 แห่งจากทั้งหมด 9 แห่งมีห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้กลุ่มย่อย จากผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่สามารถจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยได้ เช่น กิจกรรมงานอดิเรก กิจกรรมการร้องเพลงและดนตรี กิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรม เป็นต้น, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 6 แห่งจากทั้งหมด 9 แห่งมีห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่มีพื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียก จากผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่สามารถจัดกิจกรรมที่เลอะหรือเปียกได้ เช่น กิจกรรมศิลปะหัตถกรรม และงานฝีมือ ตัวอย่างกิจกรรมเช่น การปั้น การประดิษฐ์ต่างๆ เป็นต้น และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่งมีลานจัดกิจกรรมกลางแจ้ง จากผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถจัดกิจกรรมกลางแจ้งได้ เช่น กิจกรรมเกมกีฬาและการละเล่น กิจกรรมอาสาสมัครและบริการ กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นต้น และสอดคล้องกับ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2551) กล่าวไว้ว่า แหล่งนันทนาการนับว่ามีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการดำเนินกรนันทนาการและเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอาจกระทำได้ในสถานที่หรือแหล่งนันทนาการต่างๆ ขึ้นอยู่กับชนิดและประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่มีอยู่อย่างหลากหลาย รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ

6.3) ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการต้องมีเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเครื่องเล่นสนามควรทำมาจากวัสดุที่เป็นพลาสติก สอดคล้องกับผลการวิจัยสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พบปัญหาในด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ คือ อุปกรณ์มีไม่เพียงพอ และพบเครื่องเล่นสนามที่เป็นเหล็ก และสอดคล้องกับ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งไม่มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับสอนหรือให้เด็กเล่น ผู้ดูแลเด็กที่มีคุณภาพจะสามารถขวนขวายหาจากแหล่งต่างๆ ที่ใกล้ตัว หรือผู้ดูแลเด็กเสียสละทรัพย์และเวลาจัดหาได้ แต่ในกรณีที่เป็นศูนย์ล้าหลัง ผู้ดูแลเด็กที่ทำหน้าที่อยู่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้

6.4) ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ให้มีการพัฒนาทางด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ ทั้งในเรื่องการพัฒนาความรู้ของบุคลากรและจำนวนบุคลากรให้มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สอดคล้องกับ ผลการวิจัยสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พบปัญหาในด้านผู้นำกิจกรรมนันทนาการ คือ ผู้นำกิจกรรมมีไม่มากพอสำหรับจำนวนเด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับในส่วนของกิจกรรมต่างๆ ให้แก่เด็กนั้น พบปัญหาว่าในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งยังมีคุณครูบางท่านที่ยังไม่ได้เข้ารับการศึกษ ในสาขาการศึกษาปฐมวัย และสอดคล้องกับ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2551) กล่าวว่า วิชา บุคลากรทางนันทนาการต้องมีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ของนันทนาการเป็นอย่างดี นอกจากนั้นจะต้องมีความสามารถในการแสดงออก และมีคุณลักษณะอันดีงามด้วย กล่าวคือ ควรมีคุณลักษณะทางด้านวิชาการ ด้านทักษะปฏิบัติ ทั้งระดับพื้นฐานและระดับสูงเฉพาะทางด้วย จึงจะเป็นที่ยอมรับและประทับใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และสอดคล้องกับ ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ (2551) อ้างถึงใน เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย, (2551) ได้เคยให้สัมภาษณ์ไว้ว่า บุคลากรทางนันทนาการในประเทศไทยที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะทางวิชาชีพยังมีไม่เพียงพอ สำหรับในต่างประเทศนั้น นันทนาการได้รับการยกระดับให้เป็นสาขาวิชาเฉพาะ โดยจัดให้มีการศึกษาเล่าเรียนถึงระดับปริญญาโทและเอกมาเป็นเวลานานแล้ว และสอดคล้องกับ นกนเตร ธรรมบวร (2551) ได้กล่าวไว้ว่า บุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัยควรผ่านการอบรมเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และการศึกษาปฐมวัย รวมตลอดถึงเป็นผู้ที่ตระหนักในความต้องการของเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากคุณภาพและความสามารถของบุคลากรถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาปฐมวัย

6.5) ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ควรจัดกิจกรรมที่มีกฎกติกาค่อนข้างสั้น ประมาณ 2-3 ข้อ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะสามารถจดจำและเข้าใจกฎกติกาได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พบปัญหาด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมคือ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่เข้าใจกฎกติกาในช่วงแรกของการเข้าร่วมกิจกรรม และสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์อาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ เกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร ที่มีใจความตอนหนึ่งว่า “การจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก 3 ขวบ กฎเกณฑ์กติกาหรือการเล่นจะต้องง่าย ภาษาที่ใช้จะต้องเข้าใจง่าย ไม่ยาวเกินไป ไม่ยากเกินไป จะต้องไม่ซับซ้อน ถ้ายากเกินไปก็จะทำให้เด็กสับสน เพราะฉะนั้นการมีความรู้ของผู้ดูแลเด็กสำคัญมากในการจัดกิจกรรม” และ “ถ้าเป็นเกมที่มีกฎกติกา ก็จะต้องเป็นกฎกติกาที่ง่ายๆ สั้นๆ ที่เด็กอนุบาลสามารถจะจำกติกานั้นได้ สัก 2-3 ข้อ พอแล้ว 5 ข้อนี่ถือว่ามากเกินไปสำหรับเด็ก ต้องไม่เลือกเกมยาก เพราะเกมยากๆ เด็กเค้าเล่นไม่เป็น”

6.6) ด้านความปลอดภัย

ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น สถานที่ควรมีบริเวณพื้นที่ที่มีความอ่อนนุ่ม เช่น สนามหญ้า บ่อทราย เป็นต้น เพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กและความปลอดภัยในระหว่างการจัดกิจกรรมด้วย โดยจากสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 9 แห่ง มีพื้นที่เป็นพื้นปูนทั้งหมด ไม่มีส่วนที่เป็นสนามหญ้าหรือสนามดินเลย ซึ่งไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กเล็กนั้น อาจปรับได้โดยการปรับบริเวณพื้นที่ที่เป็นปูนให้มีความอ่อนนุ่มลงมา โดยใช้วัสดุที่มีความอ่อนนุ่มมาปูพื้นเฉพาะในช่วงเวลาที่มีการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2551) กล่าวไว้ว่า ผู้นำนันทนาการที่ดีควรจะหมั่นสำรวจ ศึกษาศึกษา สังเกต ทดสอบ และทบทวน ประสพการณ์จากการเป็นผู้นำนันทนาการ เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบแหล่งนันทนาการสำหรับเด็ก ที่มีความใกล้เคียงหรือเป็นธรรมชาติให้มากที่สุด ในสถานที่ที่ปฏิบัติหน้าที่หรือทำงานอยู่ ไม่ว่าจะเป็นสวนอุทยาน สวนสาธารณะ ศูนย์เยาวชน และ/หรือโรงเรียนก็ตาม

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กนั้น ควรจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม อย่างเท่าเทียมกันทุกด้าน
2. ควรมีการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมกับผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับ พัฒนาการของเด็กเล็ก หลักการเลี้ยงดูเด็กเล็ก
3. ควรมีการพัฒนาสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับเยาวชนและการดำเนินงานของสถานศึกษาเยาวชนอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ โดยการกระจายงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกันทุกศูนย์
2. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรมีการกำหนดมาตรฐานการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดหาบุคลากรให้พอเพียงและจัดการอบรมพัฒนาความรู้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่กระทำร่วมกันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนท้องถิ่นให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเดียวกันนี้ในท้องถิ่นอื่นๆ เพื่อให้งานวิจัยกว้างขึ้นและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น
2. ควรทำการศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การพัฒนาชุมชน, กรม. กองพัฒนาสตรีและเด็ก. **คู่มือการดำเนินงานพัฒนาเด็ก**. กรุงเทพฯ: วิชาญสุนิ, 2537.

กัลยา วานิชย์บัญชา. **สถิติสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพฯ: กองทุนตำราภาควิชาสถิติ คณะ
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. **สำนักนายกรัฐมนตรี. การจัดบริการศูนย์เด็ก
ก่อนวัยเรียน**. กรุงเทพฯ: เอรಾವัด, 2523.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. **การประเมินผลสัมฤทธิ์ของศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็ก**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

ดนู จีระเดชากุล. **นันทนาการสำหรับเด็ก**. เชียงใหม่: วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่,
2538.

เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย. **การเป็นผู้นำนันทนาการ**. เอกสารคำสอนรายวิชา 3906303.

กรุงเทพฯ: กลุ่มวิชานันทนาการศาสตร์และการจัดการกีฬา สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การ
กีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพมหานคร: วี.อินเตอร์ พริ้นท์, 2549.

นางลักษณะ ชาวาลไพบูลย์. **ปัจจัยในการยอมรับการจัดตั้งศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ศึกษาเฉพาะ
กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2525.

นภเนตร ธรรมบวร. **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2551

นิติกานต์ ขวัญบุญ. **การพัฒนาเกมการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์
สำหรับเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

นิภาพรรณ หงส์ชูเกียรติ. **สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงาน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชา
ประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

- บุษบง ทองอยู่. “บทบาทของผู้ปกครองและครูในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก” ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยระดับปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 8 – 15**. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2526.
- ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ. **สัมภาษณ์**, 11 พฤษภาคม 2551.
- ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร. **จิตวิทยาเด็ก**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์, 2541.
- ปราณี สาระจิตต์. **การพัฒนาชุดการศึกษาด้วยตนเองเรื่องการจัดการในชั้นเรียนสำหรับครูอนุบาลสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- พิณสุดา สิริรังศรี และ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541.
- พีรพัฒน์ ถวิลรัตน์. **การเสริมสร้างการสื่อสารแบบสอดคล้องของกลุ่มครูพี่เลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พัชนี วังยาณฉิม. **การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาคกลาง**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- เยาวภา เดชะคุปต์. **การศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค, 2542.
- รัศมี เชื้อเจ็ดตน. **การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย, 2551.
- สมบัติ กาญจนกิจ. **การศึกษาแนวโน้มการพัฒนาเยาวชนในทศวรรษแรกของศตวรรษที่21**. ฝ่ายงานวิจัย กองนโยบายและแผนงานเยาวชน สำนักคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2541.
- สมบัติ กาญจนกิจ. **นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สมบัติ กาญจนกิจ. **หลักการนันทนาการ**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

สมบัติ กาญจนกิจและคณะ. **นันทนาการชั้นนำ**. กรุงเทพฯ: ฝายวิชาการ สาขาวิชานันทนาการ
ศาสตร์ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

สุรางค์ คุ้มตระกูล. “ทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาและความคิดของเปียเจต์ (Piaget)”

ประมวลบทความจิตวิทยาทางการศึกษา เอกสารสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาจิตวิทยา
ในสถานฝึกหัดครู 14 - 23 สิงหาคม 2517. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2517.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. **การศึกษาและ
พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนขั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา**.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวการจัด**

ประสบการณ์ขั้นเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2529.

สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ. เอกสารการอบรม. **ผู้นำนันทนาการและ
การออกกำลังกาย**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ กรม
พลศึกษา, 2545.

สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการ
ท่องเที่ยวและกีฬา. **นันทนาการกับการเล่นของเด็ก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา,
2546.

อรวรรณ ปินตา. **ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาลักษณะนิสัยทางสังคมอย่างเป็นระบบ
แก่นักเรียนชั้นเด็กเล็ก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาประถมศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

อรุณี หุตุาด. **ผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาปฐมวัยศึกษา**. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักการ
และแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่13. นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

อารมณ สุวรรณपाल. **ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิด ทางการปฐมวัยศึกษา**.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

ภาษาอังกฤษ

Best, John W. *Research in Education*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hill, 1963.

Culp, R. H. *Adolescent Girls and Outdoor Recreation. A Case Study Examining
Constraints and Effective Programming*. Psychology Literature. University of
Idaho, 1998(356-379).

- Fantuzzo, J.W. Family Involvement: A Multivariate Assessment of Family Participation in Early Childhood Education. *Journal of Educational Psychology* vol. 92 no. 2 (June 2000): 367-376.
- Fritz, J.B. Evaluating the Effectiveness of a Big Book Reading / Writing Program for Prankindergarten Students. (Literature-Based instruction) Dissertation Abstracts, 1990.
- Murphy, K. L. Socio-cultural Influences on Children's Conceptions of Preschool and Expectations for Kindergarten in Academic and Child Centered Preschool. University of Maryland: College Park, 1999.
- Whelan, K. M. A Developmental Process to Discover Talents and Strengths in Preschool Children (Gifted Education, Learning Environment, Traditional, Constructivist Classroom). Atlanta: Georgia University, 1998.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

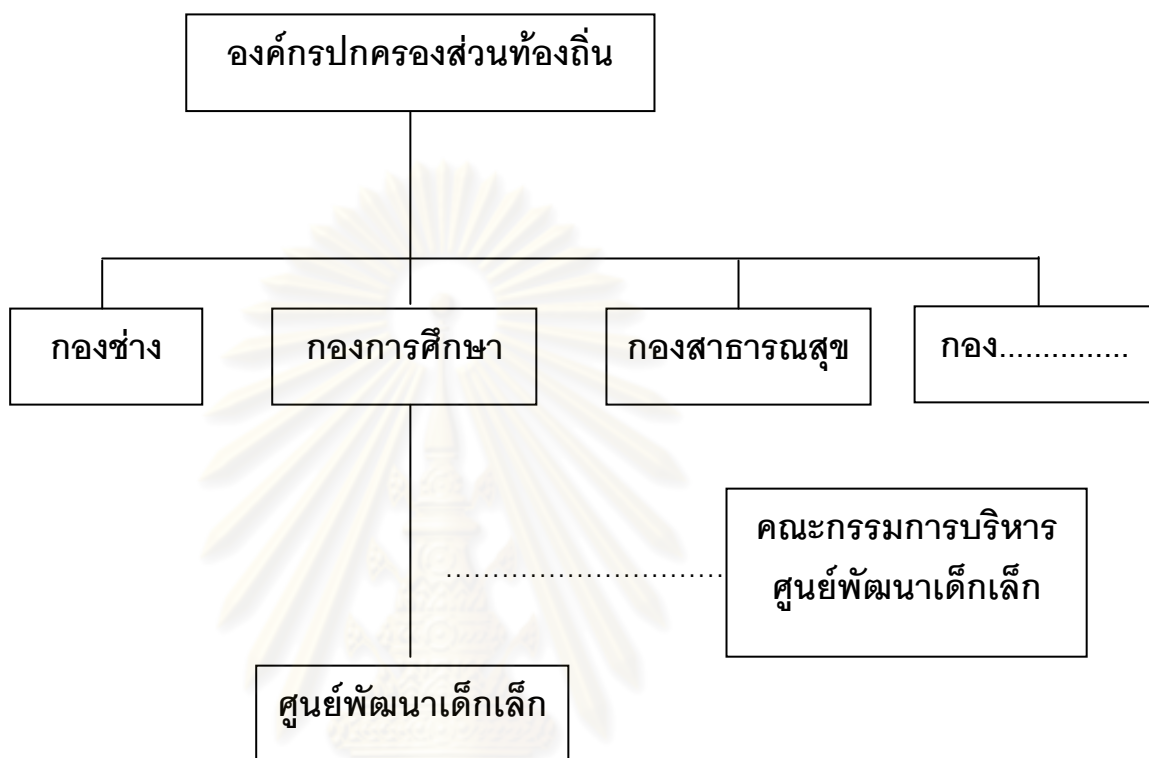
ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๘๑๐๔๐
 ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔(วช)/๒๕๖๘ วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
 เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
 ๓. แบบสำรวจ

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของรองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในกรณีนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ขอขอร้องความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุขเกษม)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๘๑๐๔๐
 ที่ ศร ๐๕๑๒.๒๔(วช)/จ. ๕๕๖ วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
 เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
 ๓. แบบสำรวจ

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของรองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในกรณีนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ขอขอรียนเชิญคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชุด คณิตสุขเกษม)
 ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๘๑๐๔๐
 ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔(วช)/จ.๕๕๖ วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
 เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์อุไรวรรณ ขมวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
 ๓. แบบสำรวจ

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของรองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในกรณีนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณึงสุขเกษม)
 ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๖

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์เกื้อ แก้วเกตุ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
  ๒. แบบสอบถาม
  ๓. แบบสัมภาษณ์
  ๔. แบบสำรวจ

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของรองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลชวีชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในกรณีนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
ขอแสดงความนับถือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร. ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๑๖

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณรุ่งอรุณ เขียวพุ่มพวง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์
๔. แบบสำรวจ

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของรองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในกรณีนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร. ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๖๗

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บข้อมูล

เรียน นายกองดีการบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ (นายณะโอด รุ่งเรือง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงวสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวนุชรา แสงวสุข เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองของเด็กเล็ก และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แก่หัวหน้าศูนย์เด็กเล็ก โรงเรียนคลองบางแก้ว ในระหว่างวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต คณิงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐, ๐-๘๗๓๔๔-๓๔๓๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๖๗

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๒

ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บข้อมูล

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง (นายสำเนา รัศมีหัต)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวนุชรา แสงสุข เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองของเด็กเล็ก และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แก่หัวหน้าศูนย์เด็กเล็ก ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางน้ำผึ้งนอก ในระหว่างวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณึงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐, ๐-๘๗๓๔๔-๓๔๓๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๙๕๖๗

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บข้อมูล

เรียน นายกองดีการบริหารส่วนตำบลบางปลา (นายชินนทร์ รื่นเริง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลชวีชัยชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวนุชรา แสงสุข เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองของเด็กเล็ก และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แก่หัวหน้าศูนย์เด็กเล็ก ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางปลาในระหว่างวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร. ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐, ๐-๘๘๓๔๔-๓๔๓๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๒๗

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บข้อมูล

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ (นางสาวพจมาน เชื้อผู้ดี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการ ท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนว ทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบ กรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลชวีชัยย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ในกรณีนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาว นุชรา แสงสุข เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองของเด็กเล็ก และเก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสัมภาษณ์แก่หัวหน้าศูนย์เด็กเล็ก ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ท่าอิฐ ในระหว่างวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณึงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐, ๐-๘๗๓๔๔-๓๔๓๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๖๗

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บข้อมูล

เรียน นายกองดีการบริหารส่วนตำบลคลองสาม (นายวีระศักดิ์ ฮาดดา)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี ในกรณีนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวนุชรา แสงสุข เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองของเด็กเล็ก และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แก่หัวหน้าศูนย์เด็กเล็ก ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.คลองสาม ในระหว่างวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐, ๐-๘๗๓๔๔-๓๔๓๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/ ๐๑๕๖๗

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๖ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บข้อมูล

เรียน นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลลาดสวาย (นายวินัย สังวาลย์เงิน)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
  ๒. แบบสอบถาม
  ๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้อการควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้ด้วยดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวนุชรา แสงสุข เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองของเด็กเล็ก และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แก่หัวหน้าศูนย์เด็กเล็ก ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ลาดสวาย ๓ ในระหว่างวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต คณึงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐, ๐-๘๗๓๔๔-๓๔๓๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๖๗

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๗ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บข้อมูล

เรียน นายกองดีการบริหารส่วนตำบลคลองสี่ (นายเทวิน วงษ์แจ้ง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการ
ท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนว
ทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบ
กรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร
การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ในการนี้ จึงใคร่ขอดความอนุเคราะห์ให้ นางสาว
นุชรา แสงสุข เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองของเด็กเล็ก และเก็บข้อมูลโดยใช้
แบบสัมภาษณ์แก่หัวหน้าศูนย์เด็กเล็ก ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบึงเขาย้อน ในระหว่างวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒
ถึงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต คณึงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร. ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐, ๐-๘๗๓๔๔-๓๔๓๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๙๕๖๗

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บข้อมูล

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลคลองข่อย (นายสมชัย สังข์เพชร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงวสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการ
ท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนว
ทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบ
กรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร
การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ในกรณีนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาว
นุชรา แสงวสุข เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองของเด็กเล็ก และเก็บข้อมูลโดยใช้
แบบสัมภาษณ์แก่หัวหน้าศูนย์เด็กเล็ก ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดท่าเกวียน ในระหว่างวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒
ถึงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณึงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร. ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐, ๐-๘๗๓๔๔-๓๔๓๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๖๘

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๗ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บข้อมูล

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางตะไนย์ (นายธนิต สุขทอง)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
  ๒. แบบสอบถาม
  ๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการ
ท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนว
ทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบ
กรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร
การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลชวีชัยย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาว
นุชรา แสงสุข เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองของเด็กเล็ก และเก็บข้อมูลโดยใช้
แบบสัมภาษณ์แก่หัวหน้าศูนย์เด็กเล็ก ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดตำหนักเหนือ ในระหว่างวันที่ ๘ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณึงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร. ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐, ๐-๘๗๓๔๔-๓๔๓๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษางานวิจัย

เรียน อาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และความสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่านอาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา ในเรื่องเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประกอบในการศึกษางานวิจัยดังกล่าว ในระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

หน่วยหลักสูตรการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๑๖

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๑๖

เบอร์ติดต่อผู้วิจัย ๐๘-๗๓๔๔-๓๔๓๐

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม๑ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษางานวิจัย

เรียน อาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และความสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในกรณีนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่านอาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ ในเรื่องเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประกอบในการศึกษางานวิจัยดังกล่าว ในระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

หน่วยหลักสูตรการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๑๖

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๑๖

เบอร์ติดต่อผู้วิจัย ๐๘-๗๓๔๔-๓๔๓๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/ ๐๐๒๒๗

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการศึกษานอกระบบและพัฒนากิจกรรมเยาวชน
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวนุชรา แสงสุข นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการ
ท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนว
ทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลรอบ
กรุงเทพมหานคร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์
การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้ด้วยดี ในกรณีนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวนุชรา แสงสุข
เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แก่ท่าน โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทร. ๐-๒๒๑๘-๓๐๔๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๓๐๔๐

ภาคผนวก ง
เครื่องมือในการทำวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร
 เพื่อการวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร”

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ
  - ต่ำกว่า 25 ปี 25 – 35 ปี
  - 36 - 45 ปี 45 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
  - ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
  - สูงกว่าปริญญาตรี อื่น ๆ โปรดระบุ.....
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
  - ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000 – 15,000 บาท
  - 15,001 – 25,000 บาท 25,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. กิจกรรมที่พัฒนาด้านร่างกาย				
1.1 ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น แขน ขา				
1.2 ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น นิ้วมือ				
1.3 ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการใช้สายตา มือ และเท้าให้ทำงานประสานกัน				

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.4 ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการทรงตัว 1.5 ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการฟังเสียง				
2. กิจกรรมที่พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ 2.1 ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความกล้าแสดงออก 2.2 ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการตัดสินใจ 2.3 ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง 2.4 ควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ				
3. กิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา 3.1 ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกการสังเกตและเปรียบเทียบ 3.2 ควรมีการจัดกิจกรรมด้านภาษา 3.3 ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกการฟัง พูด และการเรียงลำดับเรื่องราว 3.4 ควรมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเลข จำนวน ขนาดรูปทรง เรขาคณิต 3.5 ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกการรู้จักสี รูปร่างลักษณะ คุณสมบัติประโยชน์และเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ 3.6 ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การทดลอง				
4. กิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคม 4.1 ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ 4.2 ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่ม ฝึกการทำงานร่วมกัน 4.2 ควรมีการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ 4.3 ควรมีการจัดกิจกรรมที่ฝึกความเป็นผู้นำ-ผู้ตาม				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวนุชรา แสงสุข

นิสิตแขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แนวทางการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดกิจกรรม
นันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....
 อายุ.....ปี
 ตำแหน่ง.....
 เวลาที่สัมภาษณ์ .....น. ถึง.....น.
 สถานที่จัดสัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาที่พบในระหว่างการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. สภาพปัญหาที่พบในระหว่างการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1 ด้านเวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

.....
 .....

1.2 ด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

.....
 .....

1.3 ด้านอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

.....
 .....

1.4 ด้านผู้นำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

.....
 .....

1.5 ด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

.....
 .....

1.6 ด้านความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

.....
 .....

1.7 ด้านอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

.....
 .....

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวนุชรา แสงสุข

นิสิตแขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสำรวจข้อมูลสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องมีหรือ ไม่มี

สถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	มี	ไม่มี	ข้อเสนอแนะ
1. อาคารมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น			
2. มีทางเข้า – ออกอย่างน้อย 2 ทาง			
3. ห้องรับประทานอาหาร - ความสะอาด - อากาศถ่ายเท - แสงสว่างพอเหมาะ			
4. ที่พักของเด็กป่วย - อุปกรณ์ปฐมพยาบาล - แยกเป็นสัดส่วน			
5. ห้องจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก - พื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่ม - พื้นที่สำหรับการเรียนรู้แยกกลุ่มย่อย - พื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียกแยกเป็นสัดส่วน - อุปกรณ์หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก			
6. ลานกิจกรรมกลางแจ้ง - เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน - มีบริเวณที่ร่ม			
7. รั้วกั้นบริเวณเพื่อความเป็นสัดส่วน			

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นุชรา แสงวงสุข
วันเกิด 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2529
ประวัติการศึกษา

สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การกีฬา) เกียรตินิยม
อันดับหนึ่ง เอกวิชานันทนาการศาสตร์และการจัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2550 และเข้ารับการศึกษาคือในหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2551

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย